Haftalık Siyasi Gazete
Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI 151
24 ARALIK 1979
PAZARTESİ
10 LİRA

● **Beşiktaş katliamı: 5 ölü, 22yaralı**

● **MHP binasında silah deposu, ölüm listesi**

● **Pol-Bir'li polislerin cinayeti**

● **Gümrük Bakanlığı baskını**

Faşist MHP yalan ve kanla yükleniyor!

MHP il binasında bulunan bomba, incelenmek üzere laboratuvara götürülürken.

Geçtiğimiz hafta faşist milliyetçi hareketin, örtülü MC'den aldığı hızla saldırılarını daha bir yoğunlaştırdığı günlere sahne oldu. Haftanın ilk olayı Beşiktaş'ta Barbaros kafetarya adlı kahvehaneye konan bomba sonucunda, dördü yurttaş, biri faşist beş kişinin ölümü ve yirmi iki kişinin yaralanmasıyla ortaya çıktı. Kahveye yerleştirilen bombanın erken patlaması sonucunda uzaklaşmaya fırsat bulamayan faşist kaatillerden biri öldü, biri yaralandı. Hergün gazetesi bu faşistlerin bir profesörü beklerken üşüyüp kahveye girmiş olduklarını bildirdi. Yaralı faşistin verdiği ifade üzerine MHP İstanbul il örgütünün bulunduğu binada ÜGD tarafından kullanılan katta arama yapıldı. Aramada ele geçirilenler arasında şunlar bulunuyor.

● Aralarında geçenlerde katledilen Çavit Orhan Tütengil'in adının da bulunduğu öğretim üyelerinden oluşan bir liste,

● İstanbul Barosu başkanı Orhan Apaydın'ın fotoğrafı, adresi, evine gelip gittiği saatleri belirleyen notlar,

Devamı s. 7. sütun 1'de

● **Bütün bu cinayetlerin ardarda sıralanması, sadece gerici iktidarın baskıcı önlemler getirmesini kolaylaştırma hedefini gütmüyor, bunun çok ötesinde bir iktidar stratejisinin günün olanaklarıyla hızlandırılmasının adımlarını teşkil ediyor.**

Demokrasi düşmanlığının belgesi

Önlem Paketi-Gericilik Paketi

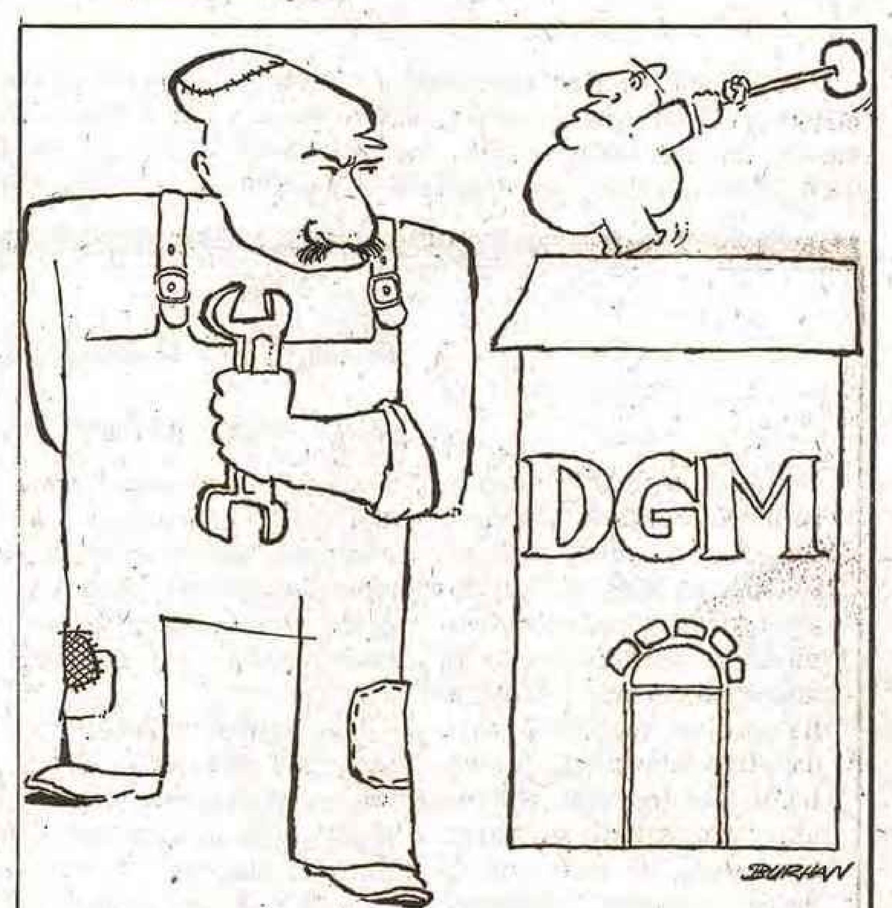
● **AP'nin önümüzdeki hafta meclis gündemine sokmaya çalışacağı baskı yasaları, yasaları hazırlayan CHP'yi kara kara düşündürüyor.**

● **DGM konusunda Demirel'in Ecevit'le görüşeceği ileri sürülüyor.**

MC nitelikli yeni iktidarın getirmeye hazırlandığı ve «önlem paketi» diye kamuoyuna sunulan baskı yasaları önümüzdeki hafta meclis gündemine sokulmaya çalışılacak. Dernekler kanununu, Toplantı ve Gösteri Yasaları Kanununu değiştirerek zaten kısıtlı olan özgürlüklerin hepten kaldırılması hedefleniyor. Keza Polis Vazife ve Selahiyetleri yasasındaki değişiklikle polise kişilerin üstünü, özel evraklarını araması mümkün hale gelecek. Konutların aranmasında, konut sahibi lehinde bazı kısıtlamalar ortadan kaldırılacak. Bu gerici değişiklikler Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasıyla da tamamlanmış olacak. Bu bakımdan getirilen «önlem paketi» aslında tam bir gericilik paketidir.

Adalet Partisi, Halk Parti-

Devamı s. 7, sütun 5'de

Yeni hükümetle birlikte enflasyon iyice azdı

Yeni zam furyası geliyor

● **Kısa sürede gerçekleştirilecek devalüasyonun ardından temel ihtiyaç mallarına ve KİT ürünlerine büyük zamlar yapılacak.**

Yeni Demirel azınlık hükümetinin başa geçmesindenberi fiyatlarda artış görülmemiş ölçülere varmıştır. Bir kilo zeytin İstanbul'da 250 liraya satılmaktadır. Beyaz peynirin kilosu 160 lira olmuştur. Yeni Ticaret Bakanı Başol, aylardır piyasadan çekilen likit yağ fiyatına zam yapmakla yağın «ucuzlattığı»nı söyleyerek halkla düpedüz alay etmektedir.

Yeni hükümetin ekonomi politikası hükümet desteklemelerine son vererek tüm fiyatları serbest bırakmayı öngörmektedir.

Devamı s. 7, sütun 1'de

Devrimci Öğretmen Gurubu'nun Hareket-Bereket Teorisi

Demokratik Mücadele Araçlarını Paslandıranlar

(YAZISI 5. SAYFAMIZDA)

141 ve 142 Askeri Yargıtay Daireler Kuruluna gidiyor

● **Sıkıyönetim Mahkemelerinin bu maddelerle ilgili suçlara bakıp bakamayacağı konusunda A. Yargıtayın çeşitli daireleri farklı kararlar aldı. Askeri Yargıtay Başsavcılığı konuyu Daireler Kuruluna götürüyor.**

Sıkıyönetim Mahkemelerinin 141 ve 142. Maddeler kapsamına giren suçlara bakıp bakamıyacağına ilişkin gelişmeler devam ediyor. Bilindiği gibi birçok Sıkıyönetim Mahkemesi 141 ve 142. maddelerin sıkıyönetim ilanına neden olan suçlarla ilgili olmadığı yolunda kararlar almışlardı. Ancak Anayasa Mahkemesi, bu maddelerin iptalıyle ilgili bir istemi geri çevirirken sıkıyönetim mahkemelerinin 141-142. maddelere bakmakla görevli olduğunu belirtmişti. Askeri Yargıtayın çeşitli daireleri ise konuyla ilgili olarak çelişen kararlar vermişlerdi.

Orneğin 1. ve 2. Daireler maddeleri Sıkıyönetim Mahkemeleri kapsamında görürken, 4. Daire aksi yönde bir karar almıştı. İşte bu yüzden Askeri Yargıtay Başsavcılığı konuyu Daireler Kurulu'na götürme kararına varmıştır. Başsavcılığın mütalaası ise maddelerin sıkıyönetim kapsamına girmesi doğrultusunda. Başsavcılık bunun için «suç, propogandaya dayalı bir suç türü olsa bile taraftar kazanmaya dayalı bu eylemlerin sıkıyönetim ilan gerekçelerinden sayıl-

Devamı s. 7, sütun 3'de

Ecevit: «Halkımız polis değil jandarma istiyor»

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, sıkıyönetimin uzatılması konusunu görüşmek için toplanan CHP gurup toplantısında, partisinin milletvekillerine karşı sıkıyönetimi savundu. Sıkıyönetime karşı çıktıkları takdirde bunu halka anlatmakta zorluk çekeceklerini söyleyen Ecevit, sıkıyönetimin uzatılmasına olumlu oy verilmesini istedi.

Ecevit ayrıca, sıkıyönetimin desteklenmesi gerektiğine başka bir açıklama daha getirdi. Halkımız polisten bezdiği için «kendisini polisin değil, sıkıyönetimin korumasını istiyor» diye ilave etti.

Gurup toplantısında, pek çoğu bugüne kadar Ecevit'in yanında yer almış olan 59 milletvekili, gurup kararına karşı oy kullanarak sıkıyönetime oy verilmemesini savundular. Doksana yakın CHP milletvekili de çekimser kalarak Ecevit'in eğilimine katılmadıklarını gösterdiler. Gurupta sıkıyönetimin uzatılmasına olumlu oy verilmesi kararı alındı.

Devamı s. 7, sütun 2'de

Ecevit'in Sıkıyönetime Evet Mantığı

Sıkıyönetimin uzatılmasına oy verilmesi için CHP gurubuna bağlayıcı karar aldıran Genel Başkan Ecevit'in sıkıyönetime bir kez daha oy verilmesi için ortaya koyduğu gerekçe çok ilginçti:

«Devlet kadroları, bu arada güvenlik kuvvetleri, vb. gericilerle doldurulmuştur. Bunlar yansız davranmıyacaklardır. Bu durumda sıkıyönetim olması olmamasından iyidir.»

Ecevit'in sıkıyönetimi yalnız faşist teröre değil, herşeye çare saydığı anlaşılıyor!

Oysa hiç de öyle olmadığını kendisinin bir yıl önce büyük umutlarla sarıldığı sıkıyönetim uygulaması göstermedi mi? Üstelik sıkıyönetim uygulamasıyla geçen bir yıla yakın bir süre sonunda, terörün önlenmesi de-

Devamı s. 7, sütun 3'de

Türk Hükümeti'ni İran'da Korkutan Nedir?

● **Başbakan Demirel, ABD'nin İran'a karşı girişeceği askeri bir harekât sırasında, Türkiye'deki ABD üslerinin kullanımı için «şimdilik» bir talep olmadığını söylemiş ve bu sözleriyle İran halkından çok, ABD hükümetine güven vermişti.**

● **Şah'ın devrilmesinden sonra İran'daki demokratik gelişmelere kuşkuyla bakan Türk hükümetleri, emperyalist ittifakların dışına çıkmış bir İran ile «dostluk bağlarını» koruyup geliştirme imkânını yitirmiştir.**

● **Demirel hükümeti hakkında Humeyni'nin yaptığı «süngü tehdidiyle hüküm sürmektedir» tesbiti üzerine, emperyalizmin çıkarları gibi Türkiye'nin hesaplarının da İran'da «güvenliğini yitirdiği» sonucuna varan hükümet, elçilik görevlilerinin eşlerini geri çağırdı.**

(Yazısı 3. sayfamızda)

Gerçek Durum

Yarını Yaratma Hakkı

Tekelci burjuvazinin ve gericiliğin yarını yoktur. Bu nedenle çıkarlarını günlük boyutları içinde korumaya çalışmaktadır. Yarını olmadığı için de, umutsuz, saldırgan ve yıkıcı davranmaktadır. Üretilenlerden ve insanların sahip olduğu ya da olmayı arzuladığı şeylerden ne kadarını gasbedip kasasına doldurabilirse, bugününü o ölçüde kurtarmış olacağını düşünmektedir.

Sermayenin bu tutumunun, toplumun yazgısı üzerinde önemli bir rol oynadığı açıktır. Eğer bugünü ve yarını sadece halk güçleri biçimlendirecek olsaydı, kuşkusuz endişelerimiz daha az, işimiz daha kolay olurdu. Sadece kendi şartlarımızla ve görevlerimizle değil, bizim görevlerimizle ve şartlarımıza doğrudan etkide bulunan sömürücü ve gerici güçlerin yol açtığı gelişmelerle de boğuşmak, bu gelişmelere bizim istediğimiz doğrultuyu kazandırmak zorundayız. Sınıf mücadelesi ve yarını kurma programı, bu nedenle zorlu uğraşlardan geçiyor ve geçmeye devam edecek.

Sermayenin umutsuz saldırganlığının hedefleri, halk güçlerimizin hayati çıkarlarıdır. Emekçilerin elindeki maddi ve moral yaşama araçları, yani ekmek ve düşünce, tekelci sermayenin göz koyduğu, bir vuruşta koparıp almak istediği ganimetlerin başında gelmektedir.

Ancak şunu unutmamak gerekir ki, ekmeğin ve düşüncenin emekçilere kalan bölümü, emekçilerin varoluş tarzıdır. Yani, hayatı üreten ve yaratanlar, elde ettiklerini, kendilerini üretip, yaratmanın faaliyeti içinde kazanmışlardır. Onların ellerindekine saldırmak için öncelikle kendilerine saldırmak, önce onların yaşama ve direnme azmini kırıp, demokratik bilincini parçalamak gerekiyor.

İçinde yaşadığımız günlerin şu hakim niteliğinin altını çizmekte yarar vardır: Tekelci burjuvazi ve yandaşı gerici güçler umutsuzdur. Burjuvazinin umutsuzluğunun ölçüsü, onun saldırganlığının da ölçüsüdür. Tekelci kimi kesimler faşizme kadar uzanabilecek bir baskılar sürecinden medet ummaktadır. Bu sürecin demokrasi açısından nasıl işliyeceğine dair kesin belirlemeler yapmanın da bir yararı yoktur. Baskının yolu açılmıştır ve buna vurulacak dizgin, burjuva kampın şu ya da bu aralığından çıkıp gelecek değildir.

Ancak şunun da altını çizmemiz gerekiyor: Burjuvazinin umutsuzluğu, demokrasi saflarında, halk güçlerimiz arasında umutsuzluğa yol açmamalıdır. Faşizm, tekelci burjuvazinin demokrasiye karşı giriştiği en umutsuz ve caniyane bir saldırıdır ama, sonunda emekçilerin umut duvarına çarparak parçalanacaktır.

Devamı s. 7, sütun 7'de

İsviç're Türkiye'li İşçi Dernekleri Federasyonu Başkanı Fethi Yıldız.

İsviçre'de Gerçek'le Dayanışma Gecesi yapıldı

● **Dottikon'da yapılan geceye yüzlerce yurttaş katılarak Gerçek'le dayanışma gösterdiler.**

İsviçre'nin Zürih kenti yakınlarındaki Dottikon kasabasında yapılan Gerçek'le Dayanışma Gecesi'ne yüzlerce yurttaş katıldı. Toplantıda konuşan İsviçre Türkiye'li İşçi Dernekleri Federasyonu Başkanı ve Gerçek İsviçre temsilcisi Fethi Yıldız, Türkiye'de bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm güçlerinin mücadelesini, burjuvazinin ve faşizmin saldırılarına, sınıfsal ve ulusal sorunların boyutlarına değindiği konuşmasında tüm baskı-

Devamı s. 7, sütun 2'de

İnter'de grev 182. günü aştı

İnter Grevcileri Kararlı

182 günden beri İntercontinental işçilerinin sürdürdüğü grev gittikçe daha bilinçli ve daha kararlı bir biçimde sürüyor.

Çok uluslu tekellerin, kendi aralarındaki sürtüşmelerin hesabını işçilere ödettirmek istemeleri üzerine başlayan İnter grevi, 182 gününe ulaşırken işçiler, grev yerinde yaptıkları eğitim çalışmaları ile işçi sınıfının bilimini mücadele içinde çok daha açık bir biçimde kavrıyorlar ve ilerideki daha büyük eylemlere hazırlanıyorlar.

İnter işçileri, gerçek kurtuluşlarının sosyalizmde gerçekleşeceğini görüyorlar ve kurtuluşa giden yolun işçi sınıfının siyasi iktidarı ele geçirmesinden geçtiğini anlıyorlar.

Grev, onlar için aynı zamanda bir okul oluyor. İnter işçileri, bilinçli ve kararlıdır. İnter işçileri kazanacaktır...

TRT 12 Mart günlerine dönüyor

● **TRT içinde yıldırım operasyona girişen 3. MC, TRT'nin özerkliğini katleden 12 Mart'a uygun bir TRT yaratma çabası içinde.**

Tüm devlet kademelerinde yıldırım temizlik harekatına başlayan 3. MC, TRT'yi de hizaya getirmek için zaman yitirmedi.

3. MC'nin TRT operasyonu Genel Müdür'den başladı. CHP ağırlıklı hükümetin onca arama taramadan sonra bulup TRT'nin başına getirdiği Cengiz Taşer, 3. MC'yle uzlaşmakta bir an dahi tereddüt etmedi. Genel Müdürlüğü döneminde de MC'ci güçlere yaranabilmek için olmayacak işler yapan Taşer, 3. MC'nin TRT operasyonunun önünü açabilmek için giriştiği pazarlığı bir yurt dışı görev koparak tamamladı. Böylelikle 3. MC başını fazlaca ağrıtmayacak bir çözüme ulaşmış oldu. Taşer'den boşalan TRT Genel Müdürlüğü görevine Doğan Kasaroğlu getirildi.

Genel Müdürlük işi halledildikten sonra TRT operasyonu hızla sürdü. Haber Dairesi Müdürü Esen Ünür, görevinden alınırken, TRT-DER Genel Başkanı Erkan Oyal, kıyımın ilk kurbanlarından biri oldu. Erkan Oyal'la birlikte Şengül Karaca'ya da ekran yasağı konuldu. Görüldüğü kadarıyla TRT operasyonu kesin sonuca kadar hızını kaybetmeyecek.

3. MC'nin TRT operasyonu ürünlerini vermekte gecikmedi. Dün bir bugün iki derken, TRT haberlerinin içeriği de dili de birden MC'leşiverdi. Maden-İş Kongresiyle ilgili haberin veriliş şekli 12 Mart günlerinin TRT'sini aratmayacak nitelikteydi. Haberin en az yarısı kongrenin açılışı sırasında söylenen Enternasyonal marşıyla ilgiliydi. Habercilik diliyle de ilgisi olmayan bu haberle, TRT

Devamı s. 7, sütun 3'de

SUÇ

Hergün gazetesi, «MHP İstanbul il merkezi arandı, suç unsuru bulunamadı» diye yazdı.

Günlük gazeteler, «MHP il merkezinde 7 tabanca, 150 dinamit lokumu, boğma telleri ve öldürülecek isimlerin listesi bulundu» diye olayı haber verdiler.

Böylece MHP'nin, silah bulundurmayı ve adam öldürmeyi suç saymadığı anlaşıldı!

TÖB-DER yasaldır, saldırılar yasa dışıdır

M. Tekin ÜSTÜN
TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu Üyesi

TÖB-DER, üzerine kurulduğu gelenekle birlikte, eğitim emekçilerinin çıkarlarını savundu. Bundan ödün vermedi, geri durmadı. TÖB-DER'in, bütün engellemelere ve baskıcı uygulamalara rağmen, hızla gelişmesinin açıklaması da, bu görevini yerine getirebilmiş olmasında aranmalıdır.

TÖB-DER'in, eğitim emekçilerinin talepleri doğrultusunda üstlendiği görevler, diğer emekçi kesimlerin taleplerinden ve onların örgütlerinden bağımsız olmamıştır. Yani, birer emekçi olarak öğretmenler, işçi ve diğer emekçi kesim insanlarıyla benzer sorunları yaşamıştır ve yaşamaktadır. Bu nedenle, TÖB-DER'in mücadelesi, diğer emekçi sınıfların temel çıkarlarından ve mücadelesinden bağımsız olmamıştır.

Bundan da fazlası söylenmeli. Eğitim emekçileri, kendi örgütleri aracılığıyla verdikleri ve mesleki çerçevede görünen mücadele ile yetinmemişler, bu mücadelenin sosyal temellerini, öteki emekçi ksimlerin katılımıyla genişletmeye, bu yönde zaman zaman sürükleyici rol oynamaya çaba göstermişlerdir. Bütün bunlardan ötürü, TÖB-DER'in, genel demokratik hareket içindeki özgün yeri, ona burjuvazinin ve gericiliğin gözünde de «özel» bir yer hazırlamıştır.

TÖB-DER, 3. Olağan kongresinden sonra içine girdiği dönemde, eğitim emekçilerinin mücadelesini, halk muhalefetinin bir unsuru haline getirmeyi başarmış olmakla kalmamış, bütün emekçi örgütlerinin geniş bir demokratik blok oluşturması için çaba sarfetmiştir. Örgütsel olarak somutlanmamış olsa bile, platform düzeyinde bazı sonuçlara ulaşılmış, bu sınırlı gelişmeler bile burjuvaziyi korkutmaya yetmiştir.

CHP iktidarı döneminde, gericiliğin TÖB-DER'e karşı saldırılarında her hangi bir gerileme olmadı. Özellikle o dönemdeki saldırılar, CHP ile TÖB-DER'in karşı karşıya gelmesini ve işlevsiz kalmasını sağlamaya yönelik olmuştur. Nitekim bu yönde başarılı olunduğu da söylenebilir. CHP iktidarı TÖB-DER-den uzak durmayı, bu saldırılardan korun'manın bir yolu olarak görmüştür. Bununla da yetinilmemiş, CHP yöneticilerinin TÖB-DER'e yönelttiği suçlamalar ve örgüt içinde yaratmaya çalıştıkları tahribatlar, gericiliğin değirmenine su taşımıştır.

Bir kez bu eğilim benimsenince, sonu çok daha kötü olmuştur kuşkusuz. Nitekim TÖB-DER yöneticilerini tutuklatmak ve böylece tekelci sermayeye karşı «namusu temize çıkarmak» da CHP iktidarına nasip olmuştur.

CHP, bu kadarını «başarıp», iktidardan da olduğuna göre, sorumluluktan kurtulduğunu sana dursun, «hükümetlerin devamlılığını» hatırlattığı yeni iktidar, onun cür'etli adımlarını sürdürmeye devam etmektedir. TÖB-DER merkez yöneticilerinin tutukluluğu devam etmektedir. Örgütümüze yöneltilen suçlamalar ve oluşturulan bakış tarzı, sadece uygulama dozu açısından, CHP'ninkinden farklıdır. Biçimi ve mantığı, sosyal demokrasiden farklı olmamıştıtr

İktidara kan veren güçler ve siyasi gericilik, Ecevit hükümeti döneminde atılmış olan adımları derinleştirip «sonuç almak» sevdasına kapılmışlardır. Hattâ bu yönde o denli ileri gidilmiştir ki, bizzat başbakanın kendisi, TÖB-DER'i «yasa dışı» ve «terörle ilişkili» gösterme aceleciliğine düşmüştür. Bu aceleciliktir çünkü, aynı hatayı, bundan önceki Demirel hükümetinin Ankara valileri de işlemişler, ama böyle yapmakla, «yasa dışı» göstermeye kalkıştıkları örgütümüz karşısında kendi yasallıklarını kuşku altına sokmuşlardır.

Gericilik bugün bu yasallığını çok daha büyük kuşkular altına sokmuştur. Bu nedenle bugün daha hırçın ve daha saldırgan bir tutum içindedir. Tekelci sermayenin emrindeki kalemler ve politikacılar, sürekli demagoji ve iftiralar yoluyla, örgütümüze karşı saldırıları teşvik ediyorlar. Bununla yetinmeyip, faşist saldırganlara hedef gösteriyorlar. «TÖB-DER'le demokrasi olmaz!» diyecek kadar demokrasiye düşman kesilmiş olan bu güçler, emekçilere de «emeksiz yaşanır» diyebilmek için bunu yapmaktadırlar.

Ancak, TÖB-DER düşmanlığının eskisi ölçüsünde revaç bulması ve sonuç alması kolay değildir. Burjuvazi, TÖB-DER'i hedef alırken, demokrasi güçlerinin en duyarlı kesimlerine saldırmış olmaktadır. Bunun yanı sıra, TÖB-DER üzerine geliştirilmek istenen küçük hesaplar, diğer emekçi kesimler ve demokratik örgütler için de uyarıcıdır. Gericilik, bugünkü eğilimlerini somutlamaya kalktığında, karşısında sadece 200 bin eğitim emekçisini değil, başta işçi sınıfımız olmak üzere, topyekûn halk güçlerini bulacaktır.

TÖB-DER, demokrasi savunuculuğundan ödün vermez. Zaten burjuvazinin suçlamaları da, onun bu ödünsüzlüğü üzerine yoğunlaşmaktadır. Demirel iktidarı, geniş çaplı bir memur kıyımı peşindedir. Kıyım makinasının sivri ucunu öğretmenlere ve öğretmen yetiştiren okullara yöneltmiştir. Eğitim emekçilerini har vurup harman savurmak ve bu arada susturabilmek için, onların öncüsüz ve örgütsüz kalmalarını istemekte ve özlemektedir.

Toplumsal muhalefetin, aşılması zor direnç noktalarından birini oluşturan TÖB-DER bu saldırıları geçiştirmeye azimli ve kararlıdır. 200 bin öğretmenin, mesleki çıkarlarına ek olarak birinci ve ikinci MC dönemlerinden biriktirdiği dersleri ve deneyleri vardır. Bu da yetmez, elli yıllık öğretmen hareketinin yarattığı gölgelenemez bir geleneğimiz vardır.

Sermaye dilediği kadar TÖB-DER'den kurtulmayı talep olarak ileri sürsün. Bizim bugünkü aşamadaki talebimiz anlaşılır ve kesindir:

TÖB-DER yöneticileri serbest bırakılsın!

Klavuz Karga

A. Hamdi KARSU

Yüksek hizmetlerinden ötürü kontenjan senatörü seçilen biri, şimdi hem senatoda, hem de bir günlük gazetedeki köşesinde hizmetlerini sürdürüyor. 14 Ekim seçimlerinde Demirel ile gezdi ve seçimden sonra da onun klavuzluğunu üstlendi. Habire akıl veriyor, akıl vermekle de kalmayıp, kendisi de bir şeyler başarmaya çalışıyor. Örneğin: TÖB-DER hakkında senato araştırması açılmasını istiyen önergeyi verdi ve başardı. Her gece, vücudu ortasından ikiye bölünecekmiş gibi «bölücülük» rüyaları gören ve korkuya kapılan bu senatörün klavuzluğunda hükümet başarısızlığa, devlet hazinesi iflâsa sürüklenebilir!

Demirel hükümeti memur kıyımlarına ve devlet kadrolarını faşistleştirmeye başladı ya!... Senatör bu işin plânlı ve usturuplu yapılmasını salık veriyor. Diyor ki: «...yapılacak temizlikte uyulacak esasların önceden ve çok açıklıkla tesbiti şarttır. Bu esasların uygulanması sırasında da çok duyarlı olmak, haksızlıklara yol açmamak gerekir... Ölçü kaçırılırsa sokaklar rejim düşmanlarıyla dolar ki, sonu tehlikelidir.» (Günaydın, 19 Aralık).

Klavuz gerçekten çok kurnaz ve akıllı. Sokaklar rejim düşmanlarıyla dolarsa...

Bastil hapisanesi gardiyanı, devrim öncesi günlerde mahkumlara zulmedip sokakta gördüklerine selâm dururmuş. Devrim'in arefesinde ise, bu tutumu tersine dönmüş. Mahkumlara selam durup dışardakileri haşlamaya başlamış. Sorduklarında, «içerdekilerin sayısı dışardakileri aştı» cevabını vermiş.

Işte senatörümüzün korkusu bu. Eğer sokaklar rejim düşmanlarıyla dolarsa, bu kez onlara selâm vermek zorunda kalacak!

Akıllı senatör, Demirel'in bakanlarına bir de tazminat sorununu hatırlatıyor. Her kıyım bir bedel olduğu için, kesenize bakın ve temizliği ona göre yapın diyor. Danıştay kararlarını kastederek, ibret gösteriyor: «Bu kararlara uyulmaması halinde, uymayan amirin doğacak tazminatı 'şahsen' ödemesi gerektiğini, Yargıtay hükme bağlamıştır. Milli eğitim eski bakanlarından sayın Ali Naili Erdem'in durumu bu yönden ilginçtir. Erdem, bakan bulunduğu sırada öğretmenler hakkında tasarruflarda bulunmuş olmanın cezasını şimdi milyonlarca liralık tazminat borçlarını ödeyerek çekmektedir.» (Günaydın, sayfa 7. Aynı sayı).

Okuyucumuz, klavuzun ne denli zeki bir adam olduğunu farketmekte gecikmemiştir. Bakanlara, «kaş yapayım derken göz çıkarmayın» demek istiyor. Yani, «rejimi kurtaracağım derken. keselerinizden, kıymetli paracıklarınızdan olursunuz, dikkat edin!» demeye getiriyor.

Haklıdır. Öğretmenleri «tasarruf» edeyim derken, kendi tasarruflarınızdan olan Ali Naili Erdem'in acıklı haline düşmek hiç de hoş bir şey değildir.

Ama bu yüksek senatör ve klavuz, bu noktada bir çıkışsızlık olduğunu sezmiştir. Ne «rejimden» ne de kesesinden olmak istemektedir. Tam bir «çelebi» tavrıyla rejimi de, keseyi de kurtarmanın formülünü buluyor: «Tazminat noktasından bir çare bulunmalıdır. Örneğin bu gibi tasarrufların çok iyi incelendikten sonra yapılması hesabı getirilirken, yine de doğabilecek tazminatların bütçeden ödenmesi olanağı yaratılmalıdır.» (Günaydın, 17 Aralık, sf: 7, sağ üst köşe).

Çelebi'ye hak vermemek elde değil. Herkes kabul etmektedir ki, Demirel ve bakanları, memur ve öğretmen kıyımlarını, kendilerinden çok, devleti kurtarmak için yapmaktadırlar. Buna büyük bir özveri ile katlanmaktadırlar. Ayrıca keselerinden de özveride bulunmalarını istemek haksızlık olur. Kaldı ki, kurtarılan devlet olduktan sonra, bedeli de o ödesin. Sanki kıyımcıların cebine giren-çıkan mı var?!

Ama, bu çok zeki adamın gözden kaçırdığı bir şey var. «Rejim düşmanları» diye nitelendirdiği emekçiler sürekli çoğalıyorlar. Doğumla çoğalıyorlar, sömürü altında yoksullaşma arttığı için çoğalıyorlar, demokratik sınıf bilinci yaygınlaştığı için çoğalıyorlar. Bir gün bu «rejim düşmanlarının» sokaklara sığmayacağı açıktır.

İŞTE KAPİTALİZM

İşkence kapitalizmin doğasındandır

Kapitalizm sömürücü bir azınlık zümresinin yani sermayedarların hüküm sürdüğü bir düzendir. Sömürücüler, sömürülen büyük yığınların yanında bir avuç kaldıkları için sürekli olarak alaşağı edilmek korkusunu iliklerinde, kemiklerinde duyuyorlar. Bu yüzden de iktidarlarını, zulüm, kan ve dehşete dayandırmak zorundadırlar. İktidarlarının karşı karşıya bulunduğu tehlikenin yakınlığına göre baskının dozunu arttırırlar.

İşkence de sömürücü sınıfların icadıdır. Kapitalizm öncesinden kalan bu icadı kapitalistler tekniğin son olanaklarını da kullanarak müthiş yaygınlaştırmışlardır. İşte SAVAK da İran'da Amerikan emperyalizmine bağımlı bir kapitalizmin egemenliğini sürdürmek amacıyla kurulmuş bir dehşet örgütü, bir işkence masasıydı.

Resimdeki İran'lılar SAVAK işkencelerinden sağ çıkabilmiş ama sakat kalmış yurtsever insanlardır. Şimdi SAVAK'ı yenmiş ama İran'da kapitalizmi henüz yenmemiş olmanın heyecanıyla onlar da seslerini yükseltiyorlar.

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Muhasebe

14 Ekim Senato seçimi ardından, «Milletin oyu AP'ye teveccüh etmiştir. Hükümeti Demirel kurmalıdır ve hemen kurmalıdır. Bu onun hem demokratik hakkı, hem de görevidir!» diyen kimi ilericilerce, demokratlara, «sol»culara Demirel'in azınlık hükümeti kutlu olsun!

Demirel böylesi yazar çizerlere göre «milletin istediği» hükümeti kuralı bir buçuk ay oluyor. Daha güven oyu almayı beklemeden aleláele girişilen icraat, devlet kadrolarını hallaç pamuğu gibi atması, kimi bakanlık kadrolarını faşist ya da açık faşist işbirlikçisi militanlarla doldurmaya yönelmesi, özel teşebbüs erbabının ağızlarına pelesenk ettikleri türlü «âcil» taleplerini hükümet programına alıp, sonra bir bir uygulamaya koymaktan perva duymaması... bütün bunlar bir yana, sadece, «anarşiyi önleme» bahanesiyle gündeme getirilen açıkça rafa kaldırıcı girişimler yolunda gösterdiği kararlılık ve demokrasi güçlerine herkesin gözünün içine baka baka sövüp sayması, seçim ertesinde birtakım ham hayallerden yola çıkan yorumların şapşallığını ortaya koymaya yeter de artar bile!

Demirel, «Elimde sihirli değnek yok. Makul süreden anarşiyi önleyip tüm dertlere bir bir çare bulacağım,» diyerekten başa geçti. Ondan sonra hiç de makul sayılmayacak bir süre içinde faşist cinayet furyası alabildiğine azıttı. Şimdi Demirel ne yapıyor? Demokrasiyi tümden rafa kaldırıp Türkiye'yi bir Güney Kore'ye çevirecek baskı kanunlarının çıkarılmasını sihirli değneğin ta kendisi gibi kamuoyuna yutturmaya çabalıyor!

1969'dan önce ve hemen sonra «61 Anayasasıyla bu memleket idare edilmez» diyerek demokrasiye tekelci burjuvazinin deli gömleğini giydirmeyi özleyen o değil miydi? 12 Mart'ta bu «şeref»ini başkalarına kaptırdı. Sonra aynı özlemle ve hevesle faşistlerle işbirliğine sıvandı. Ama fırsat elvermedi, ipin ucunu tam eline geçiremedi. Şimdi, aradığı ortama eni konu kavuşmuş görüyor kendini. «Ya kan göllü, ya demokrasiye paydos. Seçin istediğinizi!» ve seçim sonuçlarını da sanki millet iradesinin seçimini onun göre yapmış gibi yorumlayarak, tekelcilerin emekçiler üzerinde sınıf sultasını yeni siyasi boyutlarıyla pekiştirmeye uğraşıyor.

Bir buçuk aydır kan göllü görülmemiş boyutlara ulaşırken, «yangın» bacayı sararken, ekonomik yokluklar olduğu gibi sürüyor. Hayat pahalılığı daha da arttı. Yakında adamakıllı azacağı şimdiden belli. Halkı yeni «fedakârlık» günleri bekliyor ve iş adamları yabancı sermaye ile işbirliği türküleri çağıra çağıra ellerini oğuşturuyorlar. Bir yandan Demirel ortalığı «yangını söndürme» telâşına salarken, öbür yandan emekçi kitlelerin ekonomik-demokratik kazanımları ve hayat şartlarına getirilecek kısıtlamalar üzerinde IMF, iş âlemi ve hükümet arasında kesin pazarlıklar yapılıyor.

Sosyal demokrat CHP iktidarının siyasi körlüğüyle içinde debelenip sonunda battığı açmaza sözümona Demirel'i ve onun AP'sini de sürükleyip bundan herhangi bir «olumlu» sonuç çıkmasını bekleyen kurnaz kalemler şimdi acaba ne düşünüyorlar? Demirel bu «açmaza» battıkça batıyor mu? Battığının görülmesi için «makul bir süre» mi geçmesi gerekiyor? Yoksa Demirel açmazın «olağanüstü koşullarının olağanüstü tedbirleri»yle demokrasinin ve kitlelerin maddi çıkarlarının başına çorap örmenin yolunu mu zorluyor?

Evet, beyler, gazete köşelerinde, televizyon ekranlarında, eş dost sohpetlerinde, vb. sürekli aynı temayı işlediniz. «Milletin tercihi AP'ye teveccüh etmiştir» safsatasına geçerlik kazandırılmasına yardımcı oldunuz, düpedüz gerici bir takımın gerici emeller ve kararlarla iktidar iplerini ele geçirmesinin meşru ve arzulanır gösterilmesine yardımcı ve «bilinmesi» tahlil ve önerilerinizle katkıda bulundunuz. Bu arada CHP üst yönetimi de burnunun ucunu dahi görmeyen «uzun vadeli» seçim ve iktidar hesaplarıyla buna çanak tuttu.

Demirel'in azınlık hükümetinin milletin çoğunluğunun tercihini temsil ettiği iddiasıyla ve gerici-faşist partiler desteğinde şimdiye kadar yaptıkları ve şimdiden sonra yapacakları ortadadır. Seçimin hemen ertesinde, henüz hükümet kurulmadan önce de gün gibi ortadaydı. Nitekim GERÇEK bunu sürekli vurguladı. Demokrasinin ve halkın başına çorap örme operasyonuna çanak tutmanın sorumluluğu herhalde artık tarafınızdan da idrak edilir olmuştur. Olmuştur ama, siz alan Demirel menemine koşturuyorken, ne bahasına!

Bunun muhasebesini yapmak ve gereğini yerine getirmeye yardımcı olmakta gecikmemek de aynı idrakin bir parçası olmak gerekir.

TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer gerekçesiz gözaltına alındı

Başkanlık kurulu üyesi Çağatay Anadol, yaptığı açıklamada, Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Geçer'in yurt dışı gezisi için pasaport almaya gittiği Emniyet Müdürlüğünde gerekçesiz gözaltına alınmasını kınamış, kamuoyunun Aydoğan Gezer'le ilgili gözaltına alınmayı gerektirecek bir olayda bilgisi olmadığı halde, öldürülecek adam listesi hazırladığı resmi belgeli MHP yöneticileri dururken bu gözaltı olayının, Demirel'in demokrasi anlayışının ibret verici bir örneği olduğunu söylemiştir.

Anadol'un açıklaması şöyledir:

«Partimiz Başkanlık Kurulu üyesi ve Teşkilât Sekreteri Aydoğan Gezer yurt dışı için pasaport almaya gittiği Emniyet Müdürlüğünde Birinci Şube polisleri tarafından gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınmıştır.

Bilindiği gibi arkadaşımız bundan bir süre önce Parti merkezinde, silahlı faşist zorbalar tarafından ağır yaralanmış ve uzun süren bir tedavi döneminden sonra yeni yeni kendisini toparlamaya başlamıştır. Arkadaşımızın yurt dışı gezisinin bir nedeni de sağlık durumunun gözden geçirilmesiydi. Son dönemde çalışmalarını devamlı genel merkezde yürüten ve kamuoyunca bilinen bir merkez yöneticimizin partimize ve kendisine hiçbir bilgi verilmeden, gerekçesiz gözaltına alınması, örtülü MC'nin sola uyguladığı keyfi baskıların bir ibret verici bir örneğidir. Üstelik Emniyet yetkilileri arkadaşımızın gözaltına alınması nedeni hakkında bilgi vermekten çekimser durmaktadırlar. Bu durumda zaten kendini yeterince toplayamamış olan Aydoğan Gezer'in sağlığı hakkında ciddi endişelerimiz vardır.

Bu olay yeni Demirel döneminin eskilerinden çok daha beter olacağının kanıtlarından birisidir. Öldürülecek kişilerin listesini yaptığı resmi kayıtlarla belgelenen MHP yöneticileri dururken, katillikleri tescilli MHP'liler ve ülkücüler yeni cinayetler işlemek için ellerini kollarını sallayarak dolaşırlarken, partimizin önde gelen yöneticilerinden birisinin gerekçesiz gözaltına alınması, Demirel'in demokrasi anlayışının ibret verici bir örneğidir. Ancak herkes bilsin, ve bir daha bilmelidir ki, hiç bir baskı, halkının kurtuluşu uğruna mücadele eden sosyalistleri yollarından bezdiremez.»

Okurlardan

Demokrasi Çaprazda

Bir yandan tekelleri, holdingleri, işbirlikçileri ile emperyalizm; bir yandan terör, korku, yılgınlık, katliam ve kan selleri ile ülkeyi kasıp kavuran faşist saldırılar; bir yandan bakanlıkları, genel müdürlükleri, yerel müdürlükleri ve her türlü devlet aygıtına yerleştirilen militanları ile faşizmin devlet tarafından tırmandırılması gayretleri.

Emekçilerin gözlerinin içine baka baka meydan okuyan bir Başbakan.

Ve kısıtlısına bile tahammül edilemiyerek hepten yok edilmek üzere «çapraza» alınan demokrasi...

Hergün yeni gelişmelerle güçlenen sosyalist sistem karşısında dünya planında gerileyen emperyalizm yeni hedefler peşinde. Orta-Doğu'da ileri mevzilerinden biri olan İran'ı elinden kaçıran Amerikan emperyalizmi bir yandan bu ülke halklarını bir birine düşürüp yeniden kendine yakın yönetimler ararken, diğer yandan, orada yitirdiklerini Tükriye'de bulma peşinde.

Emperyalizm ve işbirlikçileri, bu oyunları boşa çıkaracak olan Türkiye'nin ilerici güçlerini susturmak, bağımsızlık ve demokrasi saflarındaki yığınları sindirmek, demokratik ve siyasal örgütlenmeleri engellemek derdinde.

Bunun için hakkında ölüm fermanı çıkarılmış ve demokrasi «çapraza» alınmıştır.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin militan savaşçılarından, liberal gazetecilere, demokratik düşünce yapılı insanlardan bilim adamlarına dek uzanan öldürme eylemleri; otobüs, işyeri, kahvehane taramaları ile yapılan kitle katliamlarının hedefi doğrudan doğruya demokrasidir.

DGM, olağanüstü hal yasaları, geriye doğru değiştirilecek dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, polis yetki ve selâhiyet yasaları çemberinin içindeki hedef de doğrudan doğruya demokrasidir.

Bunu tezgâhlayan, toplumun demokratikleşme sürecini tehdit eden faşizm'dir.

Yığınları örgütlü bir biçimde demokrasi mücadelesini güçlendirmeye sevketmek acil ve hayati bir görev olarak beliriyor.

Bu mücadelede bireysel, kitlelerden kopuk, maceracı çıkışlar başarısızlığa mahkûmdur. Çünkü faşizm örgütlüdür. Böylesine güçlü bir örgütlenmeye sahibolan faşizm olgusu karşısında küçük guruplarla ya da «fedakâr öncü»lerle direnmek hiçbir yarar sağlamaz, aksine büyük zararlar verir.

Yapılacak en acil iş demokrasi mücadelesinin kitle tabanını genişletmektir. Bunun yolu en geniş emekçi kitleleri bu mücadeleye seferber etmekten geçer. Demokrasi mücadelesinin boyutları, tüm demokratik kitle ve meslek örgütlerinden, faşizme karşı olan en geniş halk dinamiklerine dek genişletilmeli, anti-faşist cephenin kitle tabanı geliştirilmelidir.

CHP'nin muhalefete geçmesiyle de anti-faşist cephenin genişlemesi şansı artmıştır. Sosyal demokrasinin işbaşında olduğu dönemde sıkıyönetim, yayın yasaklamaları vs. gibi anti-demokratik uygulamalar karşısında hayırhah bir tavır takınanların —muhalefet etmiş olmak için bile olsa— faşizme karşı daha duyarlı olacağı, anti-faşist mücadelede daha tutarlı davranacağı gözden ırak tutulmamalıdır.

Tüm olanaklar kullanılmalı ve demokrasi korunmalıdır.

A. Sönmez/Akyazı

Ecevit'in korktuğu, iktidardayken gözyumduğudur!

Demirel hükümetinin kurulmasıyla birlikte gericilik azgınlaştı. Faşistlerin cüreti ve azgınlığı daha da arttı. Şimdi devlet kadroları, MC hükümetleri döneminden daha da hızla faşistleşiyor. «Ilımlı» görünümlü hükümetin kimilerinde yarattığı hoşnutluk, şimdi bu yöndeki «umutları» şaşkınlığa çev'rdi.

Şaşıranlardan biri de Ecevit. Ecevit, hükümetin «ılımlı» isim lerine bakıp hoşnut olmuştu. Neden kendisinden fikir alınmadığına, ilk desteğin CHP'de aranmadığına kızmış, Demirel'e sitem etmişti.

MHP'yi tanıyıp anlıyamamak, faşizm tehlikesini görüp uyanık olamamak, sosyal demokrasinin körlüklerinden biridir.

İki yıllık iktidarını sermayenin hizmetine koştuktan sonra, sermayenin faşist silahlarına karşı çıkar görünmek kimseyi inandırmaz. Ecevit bugün, dün göz yumduklarının sonuçlarını görünce şaşırmaktadır.

Ankara'nın ortasında, güpegündüz, silahlı zorbalarla bakanlık basan parti, Ecevit'in, «demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından biri olarak gördüğü» faşist partidir. Bu parti, yüzlerce suç işlemiş ve bu suçları belgelemiştir. Hükümeti döneminde yapacağını yapmayan ve geri çekilen Ecevit, şimdi, mümkün olmayan bir şeyi Demirel'den istiyor, onun MHPye kol kanat germemesini istiyor.

Asgarisinden demokrasiye, en azından da Anayasa'ya «evet» diyenlerin MHP'ye «hayır» demesi zorunludur. Bu da yeterli değildir, gereğini yapması gerekir. AP'nin böyle bir eğilimi yoktur ve bu nedenle MHP'yi koruması gerekir. Ama CHP, iktidar olduğu dönemde gerekeni yapmamış, MHP'nin kapatılması için girişimde bulunmamıştır. «Görev mahkemelere düşer» diyerek sorumluluğu üzerinden atmaya çalışmıştır.

Ş.mdi CHP'yi ve Ecevit'i tedirgin eden olaylar üzerine gidilmeyen tehlikenin büyümesi ve demokrasinin üzerine üzerine gelmes.dir. Bir bakanlığın basılması düzeyine varan faşist saldırganlık, böylece, büyük oynadığını, iktidara oynadığını ve bunu zorbalıkla gerçekleştirmek niyetinde olduğunu açığa vurmaktadır.

Faşizmi tehlike saymıyanlar, tehlikenin büyüklüğünü göremiyenler, çok bağlı oldukları demokrasinin en «güvenilir» kurumlarının bile faşist saldırılara hedef olması karşısında paniğe kapılmaktadırlar. Ecevit, Gümrük ve Tekel Bakanlığına karşı girişilen faşist saldırıdan AP'li bakanı sorumlu tutarken bile, sorunun özünü gözden kaçırıyor, muhalefet etmek için malzeme bulduğu kanısıyla hareket ediyor.

Ecevit, gözden kaçırdıklarını sürekli karşısında bulacaktır. Buna şaşıracak ve —eğer yapacaksa— muhalefetini bu şaşkınlığının üzerine bina edecektir. Böyle olduğu sürece de, sam'mi ve inandırıcı olamayacaktır.

Bu durumu en iyi görenlerden biri de Demirel'dir. Hem MHP'yi korumak, hem de CHP'nin desteğini sağlamak cüreti Demirel'e, Ecevit'in kendisi tarafından ikram edilmektedir.

Türk Hükümeti'ni İran'da Korkutan Nedir

Geçt'ğimiz hafta içinde, Türkiye'nin İran'daki elçilik ve konsolosluk görevlilerinin, eş ve çocukları «güvenliklerinin korunması» gerekçesiyle yarısı apar topar Türkiye'ye getirildi. Olay kamuoyuna, İran-ABD çekişmesinin bir sonucu imiş gibi gösterilmek istendi. Halbuki olayın aslı ve gerçek boyutu böyle değildi.

İran'da güvenliği tehlikeye giren, elçilik görevl'leri değil, Türkiye'nin batı ittifakına uyumlu ha'e getirdiği hesaplarıdır. Üstelik bu tehlike bugün değil, Şahın devrildiği 13 Şubat'tan bu yana sözkonusudur. Türk egemen sınıflarının korkusu bu yüzden yapay değil, derindir.

Buna ek olarak, İran'daki olaylara belli bir denge hesabıyla yaklaşan Ecevit'ten farklı olarak, kuşkuyla yaklaşan Demirel'in iktidara gelmesi, Humeyni'nin Türkiye'ye güven duyamayacağı yeni bir durum yaratmıştır. Çünkü Demirel, İran Devrimi üzerine. «İran'da belirsizlik ortaya çıkmıştır» diyerek düşmanca bir tutum almış, bununla da yetinmeyip, ABD'nin İran'a karşı girişeceği bir askeri harekât sırasında Türkiye'deki ABD üslerinin kullandırılmayacağına dair bir güvenceyi, Başbakan olarak verememiştir.

Türk burjuvazisinin ve gericiliğin İran'dan korkması doğaldır. Demirel'in de bu çıkarların savunucusu olarak Humeyni'den korkması doğaldır. Çıkarlarını ABD emperyalizminin çıkarlarıyla bütünleştirmiş olan Türk egemenleri, yıllardır, NATO ittifakı içinde Yunanistan'ın, CENTO içinde gerici Irak rejiminin ve İran Şahı'nın sağladığı «güvenlikle» ayakta durma başarısını göstermiş, bu güvenlik halkalarının bir'r düşmesiyle de korkuya kapılmıştır.

Üstüne üstlük bütün bunlara, Humeyni'nin geçen hafta yaptığı konuşma eklenmez mi? Humeyni bir Mısır'lı gazetecinin sorularına verdiği cevapta, «Irak, Mısır ve Türkiye'de hükümetlerin süngü zoruyla ayakta durduklarını ve Şah'ın akıbetinden kurtulamıyacaklarını» belirtiyor. Türk hükümeti hakkındaki bu nitelendirmesi «Türk halkıyla dost olduklarını» söyleyerek tamamlıyordu.

Demirel'in Tahran elçisi, Humeyni rejiminin yetkililerinden aldığı bilgileri değerlendirip hükümete şu sonucu iletiyordu: Humeyni Demirel hükümetine güvenmiyor. Bunu, hükümetin süngü zoruna dayandığını belirterek açığa vuruyor. Ama Türk halkıyla dost olduklarını da belirtiyor. Hele bu son sözler çok korkutucu!...

Böyle bir ülkede, gerici hükümet

Devamı s. 7, sütun 3'de

Doğrudan...

Hüseyin Hasancebi

Ticaret Özgürlüğü ve Özgürlüğün Ticareti

Emniyet müdürlerinden biri, eroin kaçakçılığından yakalandı. On yıla yakın bir süre eroin kaçakçılarını yakalamak için özveri ile «çalışmış» olan bu emniyet görevlisi, sonunda kendisi yakalandı!

Eroin kaçakçısı şebekelerle bunca yıl içli dışlı olduktan, kapitalizmin bu dehlizindeki avantajı yakından izleyip ucun ucun tattıktan sonra, kaçakçılara katılmamak kolay değildir.

Ne ki, bu emniyet müdürünün hatası «ticaret özgürlüğünü» yanlış anlamasıdır. Ticaret elbette özgürdür. İsteyen, bir Tercüman gazetesi çıkarıp ticaret yapabilir. Ya da, varsa eğer, tekstil fabrikası depolarında ilâç stoklayabilir veya uyuşturucu imâl edebilir. Ama, eğer, ticaret özgürlüğünü korumak görevini unutur ve bu özgürlüğü yaşamaya kalkarsa, kapitalizme yakalanır!

Üstelik bu emniyet müdürü, milyara yaklaşan bir ticarete bulaşmış. Yanlışı da budur. Bu kadarı yasaktır. Çünkü, ticaretin sadece bir özgürlüğü değil, bir de haysiyeti vardır. Bu haysiyet ancak yasaklarla korunabilir.

Kapitalizmin yasaklarına dikkat etmek gerekir. Örneğin, hangi konuda yasak daha koyu, ve ceza daha ağırsa, o konuda yetki ve özgürlük daha yüksektedir. İran Şahı, dünyanın en büyük, eroin kaçakçısı idi ve eroin kaçakçılarına verilen cezaların en ağırı İran'da uygulanır. Yani Şah, bu işi benden başkası yapamaz, diyordu. Kapitalizmde tekelleştirme, bir yanıyla da yasaklama demektir. Eroin kaçakçılarına verilen ceza, Türkiye'de oldukça yüksektir. Bu, bir şeylerin de ancak yükseklerde yapılabileceği anlamına gelir.

Son günlerde anarşi ile mücadele tartışmasına bir de, kaçakçılıkla mücadele tartışması eklendi. Bunun beklentisi içinde olanlar var. Kapitalizm kendisini hançerliyecek, kaçakçılığı önleyecek...

Bu mümkün değildir. Beklenti, yanlış anlamadan doğmaktadır. Yasaklama, önleme anlamına gelmez ve esasen bu gayeye yönelik değildir. Her yasaklama, kapitalizmde bir teşvik belgesidir. Bu yolla hem ticaret özgürlüğü korunmuş olur, hem de özgürlüğün ticareti için olanaklar doğar.

Kapitalizm sınıf mücadelesini de «yasaklamak» ister. Ama her yasakladığını yine kendi elleriyle ürettiği için, başarılı olamaz. Silâh kaçakçılığı da kapitalizme göre yasaktır ama, yine kapitalizme göre, zorunludur da. Aynı işlem örneğin: «Vezir Kardeşler»in elinde silâh kaçakçılığı adını alırken MHP'li gümrük bakanının elinde yasak zincirinden kurtulmayı başarır.

Kapitalizme göre cinayet işlemek de yasaktır. Ama, cinayet işleyenleri yakalamakla görevli polis MHP yanlısı olursa, bu görevi, katilleri kurtarmak için adam öldürmek olarak yorumlayabilir. Ya da bir «gardiyan» subay, bu göreve, İpekçi'nin katilini kaçırmak için getirildiğini, para karşılığı düşünebilir. Bütün bunlar ticaret özgürlüğünün zorunlu sonuçlarıdır.

Kapitalizm diri olduğu sürece, devletini de, kurumlarını da diri tutar. Ama çürümeye başladığı zaman, ayakta tutacağı hiç bir şey kalmaz. Kapitalizmin çürüdüğünü ise, diş doktorlarının artan sayısından değil, koyduğu yasaklara boyun eğenlerin sayısından anlarız.

Hürriyet Gazetesi özel bir gayretle MHP'yi koruyor

Hürriyet Gazetesi'nin MHP'li katilleri korumak ve gözden saklamak için özel bir gayret sarfettiği kamuoyunun gözünden kaçmamaktadır. Abdi İpekçi'nin katili Ağca'nın yakalanıp sorguya çekildiği, ama olayın kamuoyuna henüz duyurulmadığı dönemde MHP genel merkezi olayı bildiği için, korkuya kapılmış ve bir tertip içine girerek MHP içinde «kışkırtıcı ajanlar» bulunduğunu Hürriyet gazetesi eliyle işlemeye çalışmıştı. Hürriyet gazetesi Türkeş'in yardımına koşmuştu.

Faşist ve faşizm işbirlikçisi olan gazetelerin, Hergün ve Tercüman'ın olayları çarpıtması anlaşılır bir şeydir. Ama Hürriyet'in tutumu, aynı işi «ince yollardan» yapmaya çalıştığı için «anlaşılır» değildir!

Bunun son örneğini, MHP İstanbul il merkezinin aranması ve bir yığın suç unsurunun ele geçirilmesi olayında gördük. Sıkıyönetimin resmi açıklamasına, ajansların olayı aynı kapsamda ve sürekli tekrarlıyarak geçmelerine, resmi görevlilerin doğrulayıcı açıklamalarına rağmen, Hürriyet Gazetesi, olayı okuyucularından saklamaya özen gösterdi. MHP'ye kol kanat germenin bu şekli, kimsenin gözünden kaçmadı.

17 Aralık tarihli Hürriyet Gazetesi, MHP binalarının aranması ve bir cephaneliği dolduracak kadar «suç malzemesinin» bulunması olayını, görmezlikten gelmek bir yana, çarpıtarak vermeyi denedi. Şöyle yazdı: **«Aksaray ve Mecidiyeköy'deki iki Dernek'de dün sıkıyönetim kuvvetleri tarafından arama yapıldı. Arama sonucu beş tabanca, dinamit lokumları, mermiler ve çok sayıda yasaklanmış yayın ile afiş ele geçirildi. Olayla ilgili olarak 32 kişi hakkında gerekli soruşturmaya başlandı.»**

Olay çarpıtılıyor, MHP'yi koruyacak biçime dönüştürülüyor.

Ama Hürriyet kurnazlığıyla daha da ileri gidilip, arananlar sanki sol görüşlü derneklermiş gibi veriliyor. «Yasaklanmış yayın» deyiminden de yararlanılarak, olay sorunu bilmiyen okuyuculara, tam tersi biçimde sunuluyor.

Halbuki MHP'nin günlük gazetesi Hergün bile Hürriyet'den daha «namuslu» davranıp, olayı şöyle veriyordu: **«MHP İstanbul il merkezinin bulunduğu bina ile Kartal ilçesinin Küçükyalı temsilcilik binası dün sıkıyönetim görevlilerince arandı. Aramalarda suç unsuruna rastlanmadı, bu arada Küçükyalı'daki temsilcilik binasında oturan 8 genç karakola götürüldü.» (Hergün - 17 Aralık)**

Hergün gazetesi, yakalanan 7 tabanca, 1000 mermi, 4 yedek namlu, 150 dinamit, saatli bombalar, öldürülecek kişilerin isim listeleri ve ev adresleri gibi malzemeleri «suç unsuru» saymayabilir ama, arama olayını ad vererek yazmak zorunda kalmıştır. Bu, onun Hürriyet gazetesi kadar «kurnaz» ve «ince hesaplı» olamadığını gösterir!

Ama, Hürriyet gazetesinin kurnazlıkları MHP'yi kurtarmaya, onu gözlerden saklamaya yetecek midir? Biz hiç sanmıyoruz. MHP'nin bir cinayet örgütü olduğu binlerce belgeyle ve mahkeme kararlarıyla sabit olmuştur. MHP'nin ömrü, ancak bazı siyasal denge hesaplarıyla ve suni yollardan belli bir süre uzatılabilir. Ama Hürriyet Gazetesinin gücü, bu dengeyi sürekli ayakta tutmaya yetmez. Özel bir gayretle MHP'yi ve genel faşist hareketi korumaya çalışan Hürriyet Gazetesi, bu tutumuyla demokrasi güçlerinin gündeminde de özel bir yer işgal etmektedir. Bir kaç TV reklamı veya açık oturum cambazlığı, Hürriyet Gazetesinin faşizmle suç ortaklığı yapmasını gizlemeye yetmiyecektir.

SOL SOSYAL DEMOKRATLAR NE YAPMALI?

Bütün ülkelerde komünist hareketlerin sosyal demokratlara karşı bir tutumu vardır. Bu tutum sınıf mücdaelesinde ve en başta komünist hareket'n geleceğinde önemli bir rol oynar.

Sosyal demokratların da sınıf mücadelesine ve komünist harekete karşı bir tutumları vardır. Bu, ülkeden ülkeye değişir ve işçi sınıfının mücadelesi üzerinde hayati önemde etkiler varatır. Bu nedenle, sosyal demokratları ve sosyal reformizmin siyasi varyantlarını hesaba katmaksızın politika yapılabileceğini sananlar, her zaman başlarını taşa vurmuşlardır.

SOSYAL DEMOKRASİ KAPİTALİZMİN «SOL» ÇOCUĞUDUR

Sosyal demokratlar, dünyanın bütün kapital'st ülkelerinde vardır. Çünkü sosyal demokrasi her şeyden önce kapitalizmin bir ürünüdür. Ama öyle bir ürün ki, kimi zaman burjuvaziye çok büyük hizmetler görür, kimi zaman da burjuva üretim tarzının yıkılmasında önemli bir işlev yüklenir.

Sosyal demokrasi kapitalizmin «sol» çocuğudur ama doğuş nedenleri ve kaynaklandığı sınıflar, geniş bir yelpaze oluşturur. Her ülkede farklı programlarla ortaya çıkar ve farklı sonuçlar elde eder.

Genel çizgileriyle sosyal demokratlar, tekelci sermayenin reformlarına sahip çıkarlar. Reformlarla düzeni korumayı, bilinçli bir siyasi çaba haline getirenler olduğu kadar, reformlar yoluyla kapitalizmin sosyalizme dönüştürülebileceğini savunanları da vardır. Bu geniş yelpaze içinde, adı ve programı ile, «işçi partisi» olarak belirenlerinden, «demokratik sosyalizm» için yola çıkanlarına kadar, çeşitli varyantlarına tanık olmaktayız. Yüz yılın başında, işçi sınıfı partilerinden uzaklaşıp burjuvaziye yaklaşan ve onunla bütünleşen sosyal demokratlar vardır. Günümüzde, doğrudan tekelcilerin siyasal tercihlerine uygun olarak oluşan sosyal demokrat hareketler vard'r. Tümüyle etkelcilerin güdümünde olan sosyal demokrat hareketler kadar, komünistlerin yanında, tekellerin iktidarına son vermek için mücadele eden sosyal demokratlar vardır. Hatta, tek bir sosyal demokrat hareket içinde her ikisini birlikte görmemiz de mümkündür.

Sosyal demokratların bazıları, bazı ülkelerde, işçi sınıfı partileri ile işbirliği yaparken, bazılarının faşistlerle işbirliği yaptıklarına, hatta zaman zaman işçi sınıfı partilerine ve emekçilere olmadık zulüm uygulayanlarına tanık olunmuştur.

Yukarıda anlattıklarımızdan, sosyal demokrasinin iki ana kanadına, veya iki değişik türüne işaret ettiğimiz anlaşılır. İşçi ve emekçi sınıf hareketine yakın olanlarına sol demokratlar adı verilirken, tekelci burjuvazinin güdümündeki sosyal demokrasiye sağ sosyal demokrasi nitelemesi yakıştırılmaktadır.

Sosyal demokratların şu ya da bu niteliği taşıması çeşitli faktörler tarafından belirlenir. Ama esas itibarıyla burada rol oynayan, sınıf faktörüdür. Küçük burjuvazinin «düzeni değiştirme» eğilimlerine dayanan sosyal demokratlar sol bir konum tutarken, doğrudan tekelci sınıf tercihlerine dayanan sosyal demokratlar, sağ kanatta yer almaktadırlar.

Somut örnekler göstermektedir ki, sol sosyal demokratlar, işci sınıfı hareketi çıkarlarını sonuna kadar savunabilirler. İşçi sınıfı ile birlikte, halk demokrasisi ve giderek sosyalizm yolunda yapıcı bir rol oynayabilirler. Bu, işçi sınıfının gücüne ve etkisine bağlıdır. Bulgaristan'da, Macaristan'da ve bir çok sosyalist Avrupa ülkesinde buna tanık olunmuştur. Bugün de kapitalist ülkelerden Fransa'da sosyal demokratlar komünistlerle, ittifak halinde Şili'de aynı bileşimle bir cephe içinde mücadele verebilmektedirler.

Ama tersi de olmaktadır. Geçmişte Alman sosyal demokratları işçi sınıfı devrimini kendi elleriyle boğarlarken faşizme hizmet ettiler. Bugün de neofaşistlere kanat geriyorlar. Portekiz'de sosyal demokratlar, işçi sınıfından uzaklaşıp, emekçilere ters düştüler ve kapitalistlere hizmet ettiler.

Demek ki, işçi sınıfı için, «sosyal demokratların önceden belirlenmiş bir kaderi vardır. Bu nedenle onlardan hayır gelmez» diye bir politika yoktur. Bu politika ancak goşist akımların politikası olabilir.

Kimileri de, sosyal demokrasiye büyük umut bağlar ve adeta her şeyi ondan bekler hale gelirler. Bu da işçi sınıfının değil, sağ oportünizmin politikası olabilir.

CHP İÇİNDE SOSYAL DEMOKRASİNİN KANATLARI

Türkiye'de de sosyal demokrasiye karşı bilimsel sosyalistlerin takındığı tutum, önemli bir ayıraç ölçüsüdür. CHP'yi tümüyle reddeden görüşler kadar, onun kuyruğuna takılıp demokrasiyi geliştireb'leceğini sanan görüşler de yanlıştır.

Öncelikle şu akılda tutulmalı. CHP içinde egemen olan bir sağ kanat vardır. Bunun karşısında, henüz kendi hedeflerini seçememiş bir sol kanat vardır. Sol kanat, yukarıda sözünü ettiğimiz sol sosyal demokratların niteliğine kavuşmuş değ'ldir. İşçi ve emekçi sınıf hareketine karşı ikircikli davranmaktadır. CHP programının dışında henüz ne önerdiğini ve neyi savunduğunu belirlemiş değildir. Demokrasi konusunda da yeterince tutarlı olamamaktadır. Bu kanat, ilkelerini dahi belirliyebilmiş değ'ldir.

CHP Kurultayında gördük. Sağ bir muhalefet olan Topuz'la sol kanat birlesiverdi. Halbuki bunlar zıt niteliklere sahiptiler. Muhalefet adını alan kesim, sağ kanattan olan lider Ecevit'e «evet» dedi.

Ecevit Kurultay'da, 22 aylık CHP iktidarının yaptıklarını savundu. Yani, burjuvaziye hizmet eden ve iflas eden bir politikayı sürdüreceğini belirtti. Bunu sol kanat milletvekilleri de onayladılar.

Ama yine de CHP içinde sol kanat vardır, sol sosyal demokrat eğilimler ve unsurlar vardır. Giderek kendilerini daha bağımsız hissetmeye, ya da böyle göstermeye başlamışlardır. Bu, geleceğin sol sosyal demokrat hareketinin nüvesi olarak da görülebilir.

Bu kanada mensup milletvekillerinin son olumlu çıkışı, DGM'lere karşı muhalefet edeceklerini açıklamaları oldu. CHP gurup toplantısında Ecevit'i eleştirdiler. Ayrıca MESS'e karşı Maden-İş'i destekleyeceklerini duyurdular.

37 milletvekilinden oluşan bu kanadın bu ve benzeri çıkışları, sistemi ve iç mantığı olan bir tutum olmamaktadır. Ecevit'i eleştirdiler diye tutarlı bir muhalefet olmaları, ya da Maden-İş'e başarı dilediler diye işçi sınıfını destekliyecekleri sonucuna varmıyoruz. Çünkü bunlar, belli bir uzlaşma çizgisi üzerinde yer alıyorlar. Tutumları bıçak sırtında.

CHP yönetimi, Demirel hükümetine ve muhtemel siyasal gelişmelere karşı izleyeceği muhalefet stratejisini açıkladı. Görüldü ki, sağ önderlik, süregelen politikasında ısrarlıdır. Yani, emekçi sınıflardan ve demokrasiden yana değildir. «Dozunun ölçülü olması kaydıyla» baskıları da onaylayacağı anlaşılmıştır. Yani, faşizmin ve tekelcilerin iş'ni kolaylaştıracak bir tutum içindedir.

Bu 37 milletvekili içinde sağ olanlar vardır. Örneğin DGM'lere karşı çıktığı için Rahmi Kumas, ya da Maden-İş'e mektup yazdı diye Cizrelioğlu sol olmuş sayılmazlar. Bunların esas sınav vereceği aşama, sol kanadın sistemli bir tutum almasıyla ortaya çıkacaktır.

CHP yönetiminin muhalefet stratejis'ni onaylamayan bu kanat, Ecevit'i eleştirmek yerine, ya da bununla yetinmek yerine, kendilerinin izliyeceği bir muhalefet stratej'sini oluşturmalıdır. Sağ stratej'nin karşısına, kendi sol hedeflerini çıkarmalı ve bunda kararlı olmalıdırlar.

Sol kanadın çizeceği hedefler hiç de «demokrasi türküleri» niteliğinde olmaya mahkûm değildir. Demirel hükümeti yapacaklarını somutlamıştır. Bunlar, demokrasiyi yoketmeye, emekçi sınıf hareketini boğmaya ve tekelcileri abad etmeye dönük uygulamalar olacaktır. Yani, sermayenin ve gericiliğin, faşistlerin ve halk düşmanlarının programı somuttur.

Hükümet MHP'nin üzerine gitmiyecek, tersine solu sindirmeyi deniyecek, patronlara olanaklar yaratıp emekçilere kemer sıktıracak, polis'ye tedbirleri artırıp sıkıyönetimin baskılarını koyulaştıracak, demokratik örgütleri susturup veya kapatıp siyasi haklarımızı kısıtlayacak, DGM'leri yeniden kurmak, insan haklarını çiğnemek istiyecek. ABD'ye teslim olacak, ulusal çıkarlarımızı hiçe sayacaktır. Faşist saldırılar artacak, can güvenliği kalmayacaktır./.

Bunların belirtileri değil, kendileri yaşanır hale gelmiştir. Ve, başta bilimsel sosyalistler olmak üzere, demokratik ve siyasal hareketlerimiz, iktidarın bu hedeflerinin karşısına kendi hedeflerini çıkarmışlardır. Belirlenmiş bu hedefler için mücadelede sol sosyal demokratların bir yeri vardır. Onlar, muhalefet stratejilerini bu yönde oluşturmalıdırlar.

Bu yönde tutarlı ve kararlı olmanın ilk ölçütlerinden biri, demokrasi güçleriyle ilişkileri güçlendirmek, onlarla mücadele birliği içine girmektir. Sol sosyal demokratların demokrasi mücadelesine katkıları ancak bu yoldan mümkün olacaktır. Bu kanat, demokratik muhalefete düşen görevleri parlamento içinde üstlenebildiği takdirde, gericiliğin hesaplarını bozmak daha da kolaylaşacaktır.

Sol sosyal demokratların (kendi aralarında fire vererek bile olsa) demokratik muhalefet bloku içinde yer almaları hem kendilerinin parti içinde şekillenip güçlenmelerinin bir yoludur, hem de, tümüyle CHP'yi tutarlı bir muhalefet çizgisine çekmekte etkili olabilecektir. Bu kanadın parti içinde dayandığı ve desteğini aldığı kesimlerin özlemi de bu doğrultudadır. Çünkü, bu kesim her şeyden önce emekçi karakterlidir ve halk muhalefetinin unsurlarındandır.

CHP içindeki sol kanat, öncelikle Ecevit'in, partilerini tecrit eden ve emekçi halk muhalefetinden uzaklaştıran politikalarına karşı çıkmalıdırlar. CHP yönetiminden beklenen, halk muhalefetine tutarlı bir konumda katılması değildir ama, faşizm tehlikesine karşı asgari bir demokrasi savunuculuğu bu sağ kanada da yüklenebilir. Bunun da yolu, CHP'yi siyasi gericiliğe yem etmek yerine, onu demokratik mevzilerde kalmaya zorlamaktır.

Bunun, sol sosyal demokratların önüne çıkardığı somut görevler şunlardır:

● DGM'lere kararlıca karşı çıkmak ve demokrasi güçleriyle ortak hareket etmek,

● Sıkıyönetimin uzatılmasına karşı çıkmak, sıkıyönetim uygulamalarını, parlamentoda sürekli eleştirmek, duyurmak,

Devamı s. 7, sütun 5'de

Sağ basından

Maocu TİKP'in yayın organı «Aydınlık» gazetesi, derinleştirdiği milliyetçi çizgisi ile, epey yol aldı. Öyle bir noktaya geldi ki, MHP ile post kavgasına girmek zorunda kaldı. Aynı şeyleri söyliyen ve savunan iki örgütten birinin ötekini «iç etmesi» gerekir. Şimdi bunun «ideolojik» ve pratik kavgası veriliyor.

20 Aralık 1979 günlü Aydınlık gazetesinde Oral Çalışlar...

«Türkiye Moskova belasını mutlaka defedecektir. Bu başarının kazanılabilmesi, halkın ayağına takılan MHP engelinin aşılmasına bağlıdır. MHP, Moskovacı güçlere karşı bir alternatif değildir. Tam tersine, onların yıkıcılığı için zemin hazırlamaktadır. Yurdunu seven, birlik istiyen, Sovyet tehlikesinin boyutlarını gören herkes, MHP'nin oynadığı rolü de görür. Terörü yenmekle, devlet egemenliğini korumak ve güçlendirmek aynı sorunun iki yüzü gibidir.»

Maocular, MHP beceremiyor, bize ver:n bu görevi diye tekelcilere göz kırpıyor. «Devlet egemenliğini korumak ve güçlendirmekten» sözederek, artık «sol» maske kullanmasına gerek kalmadığını da faş ediyor. Ve devam ediyor:

MHP BÖLÜCÜ İMİŞ!

Aydınlık gazetesine göre, bölücülük yapan MHP imiş. Kendileri ise «milli birlik ve beraberlikten» yana imişler.

Kendileri için söyledikleri doğrudur da, MHP için billahi de yalan söylüyorlar. MHP asla bölücü olmamıştır. O da birlik ve beraberliğin millisinden yanadır. Ezen ve ezilen uluslar arasındaki ilişkiyi bozmak ve sosyalistçe düzenlemek için, halkların bağımsızlığına ve özgürlüğüne kavuşması için komünistler her zaman sözcüğün burjuva anlamında «bölücü» olmuşlardır. Maocular kendilerini komünist saydıkları için, MHP'yi de, aynı alanda dövüştükleri başka bir komünist olarak görüyor olabilirler!

Aynı gazeten:n aynı yazısından bir başka bölüm...

«Gelelim Türkiye'nin durumuna. Sovyet tehdidi artarken, ülkemizin güçleri dağınıktır. Anarşi toplumumuzu derinden sarsmaktadır. MHP engeli Moskova'ya karşı mücadeleye büyük zarar veriyor. Türkeş'in partis:nin ırk ve mezhepler arası düşmanlık körüklemesi milli birliğimize ağır darbeler indiriyor. Türkiye'nin güçlerini bölüyor, kargaşalık çıkararak, Moskova'nın ekmeğine yağ sürüyor.»

ŞAHİTLERİ DE YOK DEĞİL!

Maocular artık eskisi kadar ters gelm:yor kimilerine. «Milletim'z» de alıştı sınıfımız da. Oynadıkları yer, ilişkileri, perspektifleri hep gerici ve karanlık platformlar... Bir şirin görünüyorlar kimilerine.

«Forum» dergisi, «ara rejim»'n kadro örgütlenmesini sağlamaya çalışıyor. Bu arada Aydınlıkçılara da övgü dizmekten geri durmuyor.

15 Aralık 1979 günlü Forum'da...

«Yazılarımızda bütün marksistleri ve komünistleri aynı sepete koyarak fikir yürüttüğümüz için, Aydınlık gazetesindeki dostların alınmış olabileceklerini hissediyor ve bundan üzüntü duyuyoruz. Aydınlık'ın şiddet yanlısı olan d'ğer marksist akımlardan farklı, uygar, insancıl ve hoşgörülü tutumunu, herkes gibi biz de takdirle karşılıyoruz. Öte yandan vatan bütünlüğü ve milli bağımsızlığımız konusundaki hassasiyetini de, candan paylaştığımız ortak ilkelerden biri sayıyoruz.»

Öyledir, maocular gibi burjuvazi de «kuvay-i m'lliye'den» kalanı kendi babasının toprağı sayar. Bölünmesini hiç istemez!

AP'nin Sesi

«Af kanununun çıkmasıyla birlikte sokaklara salınan kızıl köpekler, milliyetçi gençlerin üzerine bir köpek gibi saldırtılarak olayların artmasında ve bugünkü ortamın yaratılmasında en büyük rolü oynamışlardır... Türkiye'mizde komünizm dışında hiç bir tehlike yoktur. Komünizm ezildiği takdirde Türkiye demokrasi yolunda ilerliyecek, Atatürk ilkelerine bağlı kalacaktır.» (Son Havadis 17 Aralık)

BM Polisario Cephesi'nin Batı Sahra halkının tek ve meşru temsilcisi olduğunu kabul etti.

Birleşmiş Milletlerın iki önemli kararı

- **B.M. Orta - Doğu'da «sahte barış» girişimlerini mahkum etti.**
- **B.M. Polisario Cephesi'ni Batı Sahra halkının tek ve meşru temsilcisi olarak kabul etti.**

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu yıllık Orta-Doğu tartışmalarını sona erdirirken Filistin halkının tanınmış haklarını ihlal eden ayrı anlaşmaların tümünü kınayan bir kararı 17'ye karşı 102 oyla kabul etti. Daha önce 1978 yılı tartışmaları sonunda aynı doğrultuda bir karar alınmış, ancak bu kararda kınama yer almamıştı.

Toplantıda söz alan konuşmacılar, kararın açıkça 1978 Camp David ve 1979 Washington görüşmelerine ilişkin olduğunu belirttiler.

1975 sonrası konuyla ilgili diğer kararlarda olduğu gibi, yeni kararda da İsrail'in işgal ettiği tüm Arap topraklarından geri çekilmesi Filistinlilerin ulusal haklarına kavuşması ve FKÖ'nün de yeraldığı bir Cenevre Konferansı'nın düzenlenerek barışçıl çözüm yolları aranması isteniyor.

BM Genel Kurulu'ndaki oylama sırasında Mısır temsilcisi ayrı anlaşmalara ilişkin bölümün kaldırılması kaydıyla oy verirken, İsrail temsilcisi öneriyi «barışa karşı bir karar» olarak nitelendirdi ve red oyu kullandı.

Karara red oyu veren ülkeler arasında ABD, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, İngiltere, İrlanda, İzlanda, Danimarka, Norveç, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, F. Almanya ve İtalya bulunuyor.

Küba, Vietnam, Yugoslavya, Hindistan, Sri Lanka, Sudan ve Gine-Bisau tarafından hazırlanan öneriye Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler kabul oyu verirken, Avusturya, İspanya, Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye de önerinin lehinde oy kullandılar.

ABD emperyalizminin kotardığı Mısır ve İsrail arasındaki «sahte barış» böylelikle bir kere daha teşhir ve tecrit edilmiş oldu.

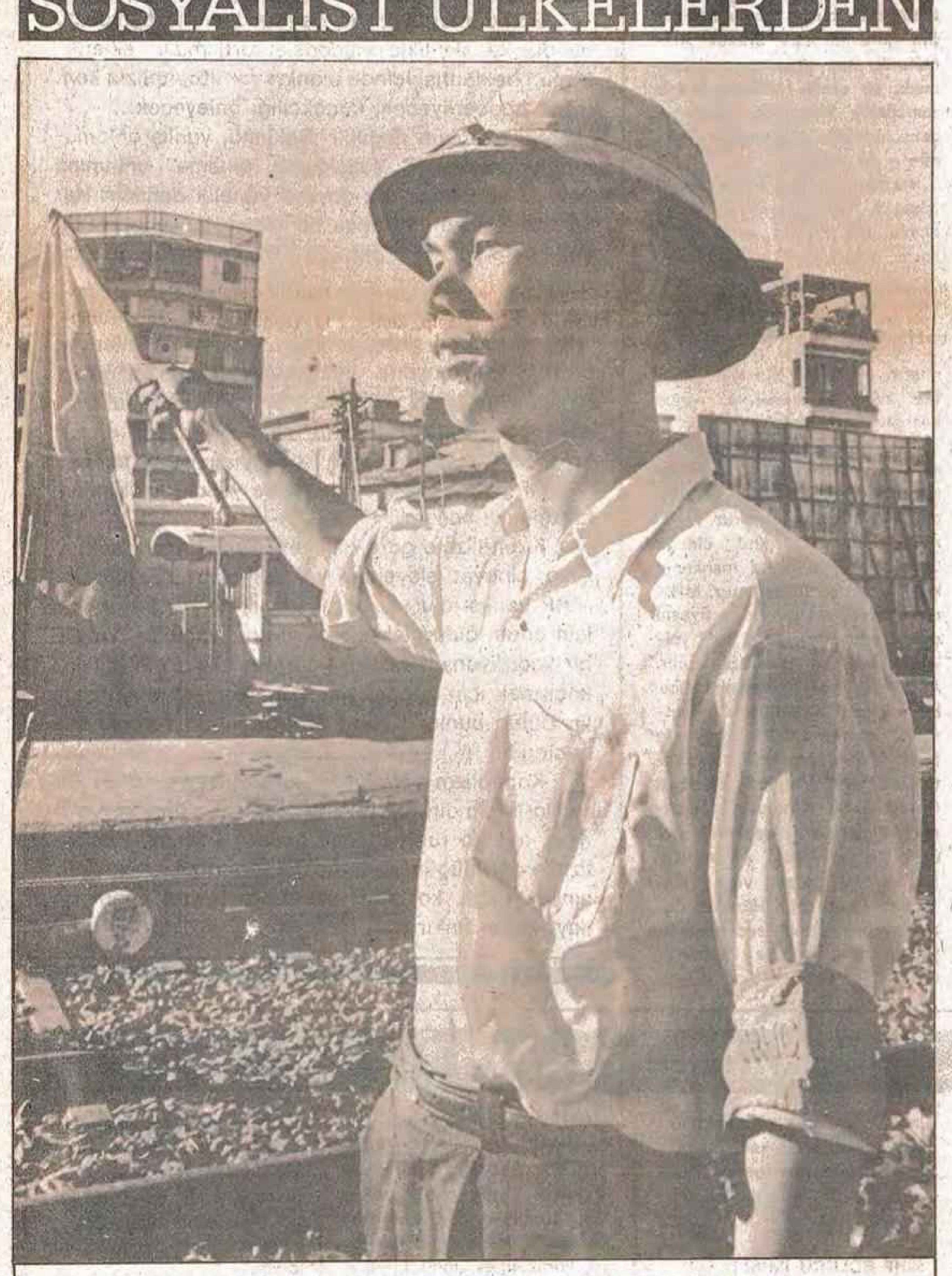
Öte yandan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Cezayir, Angola, Afganistan ve diğer bazı bağlantısız ülkeler tarafından getirilen bir öneri üzerinde yaptığı toplantı sonucunda, BM ve Afrika Birliği Örgütü kararlarına uygun olarak, Batı Sahra halkının kendi kaderini tayin ve bağımsızlık için yürüttüğü mücadelenin haklılığını vurguladı.

Aynı kararda POLİSARİO Cephesi'nin Batı Sahra'nın bağımsızlığı için yürüttüğü mücadelenin desteklendiği bir kere daha açıklandı. Karar aynı zamanda POLİSARİO Cephesi'nin Batı Sahra halkının tek ve meşru temsilcisi olduğuna işaret etti.

Karara ilişkin olarak 95 lehte oya karşılık yalnızca 6 aleyhte oy çıktı. Sovyetler Birliği başta olmak üzere tüm sosyalist ülkeler karar lehinde oy kullandı.

Bilindiği gibi eski İspanyol sömürgesi olan Batı Sahra daha sonra İspanya'nın çekilmesiyle Fas tarafından işgal edilmek istenmişti. Batı Sahra'nın bağımsızlığı için mücadele veren POLİSARİO Cephesi ise bölgenin işgal edilmek istenmesi karşısında kararlı mücadelesini sürdürüyor.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Vietnam halkı bugün sosyalizmi kurmak için tüm gücüyle çalışıyor.

Sosyalist Vietnam gelişiyor, güçleniyor

Vietnam halkının Vietnam Komünist Partisi önderliğinde emperyalizme karşı kazandığı başarı, kendi kurtuluşunun yanısıra anti-emperyalist kurtuluş hareketinin başarısına ve sosyalist sistemin güçlenmesine önemli büyük bir katkıdır.

Vietnam halkını katletmeye yönelik savaşta, ABD emperyalizmi 7 milyon 850 bin ton bomba kullandı ve 352 milyar dolar harcadı. Yine ABD emperyalizmi kara ordularının yüzde 68'ini, denizaltılarının yüzde 60'ını taktik ve stratejik silahlarının yarısını Vietnam'a karsı kullandı. Ama Vietnam halkı bu en güçlü kapitalist ülke ve destekçileri karşısında boyun eğmedi. Kardeş sosyalist ülkelerin ve dünya ilerici güçlerinin desteğini her an yanında buldu.

Zaferden sonra yüce sosyalizm bayrağı altında birleşen Vietnam halkı emperyalizmin yıllardır ülkeyi, topraklarını ve insanlarını bölmeye yönelik planlarını sona erdirerek, ülkesinin aydınlık geleceğini örmeye başladı. Kardeş sosyalist ülkelerle ilişkiler artık yeni bir aşamaya girmişti. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler Vietnam'ın büyük çaplı ekonomik girişimlerine her yönden destek oldular. Mali kaynak sağladılar, teknik yardımda bulundular. Vietnam sosyalizmi kurma programının gereklerini kardeş sosyalist ülkelerin etkin desteğiyle başarılı bir şekilde yerine getiriyor.

Bu arada Maocu Pekin yöneticilerinin saldırılarını da kararlılıkla karşılamayı bilen Vietnam halkı, özgürlüğün ve barışın yılmaz savunucusu olduğunu bir kere daha göstermiş bulunuyor.

Vietnam'da bugün boy boy ekinler, fabrikalar, yükselen yapılar ve yeni yeni kazanımlar Vietnam halkının sosyalizmi kurmada yeni başarılarını bugünden müjdeliyor.

Kapitalizm ve öğrenim hakkı

UNESCO «Courier» dergisinin bildirdiğine göre, dünyada okuma-yazma bilmeyenlerin sayısı, ne yazık ki, azalmıyor, tam aksine artıyor.

UNESCO'nun verilerine göre, günümüzde okul çağını geçen 800 milyondan fazla insan tamamen cahildir. Bunlar dünyanın ekonomik olarak aktif insanlarının yüzde 60'ını oluşturmaktadır.

Okul çağında olan dünya çocuklarının yalnız yüzde 73'ü ilk okullarda, yüzde 23'ü orta ve yüzde 4'ü yüksek okullarda okuyabilmektedirler.

Latin Amerika, Asya ve Afrika ülkelerinin halk eğitimi ile ilgili sorunları, hemen çözüm bekliyen sorunlardır. Örneğin 40'tan fazla Afrika, Asya ve Okyanusya ülkesinde bugüne kadar zorunlu eğitim uygulanmamıştır. Latin Amerika'da 5 yaşından 14 yaşına kadar 73 milyon çocuktan, 33 milyonu okula devam edememektedir. Yalnız Brezilya'da 5 milyon çocuk okul dışındadır.

Resmi verilere göre Şili'de 1973 yılında okumaya başlıyan yüz çocuktan yalnız 57'si okulda kalıyor. Pinochet rejimi, emekçi cocukların okumaması için elinden geleni yapıyor. Orta okulda öğrenim ücreti alınıyor. Yeni kanun, özellikle az gelirli ailelerin durumunu daha da fenalaştırıyor, bu yüzden okulu bırakanların sayısı artıyor. Ders kitaplarının fiyatlarına yüzde 20 zam yapıldı. Giyecek ve ayakkabı fiyatları durmadan yükseliyor. Bu yüzden çocukların öğrenimi, aile için çetin bir sorundur.

Güney Afrika'da çocukların durumu daha da ağırdır. Güney Afrika'da beyaz çocuklara parasız zorunlu öğrenim hakkı sağlanmış bulunuyor. 18 milyon yerli çocuk ise, okuma olanağından yoksun edilmiş bulunuyor. Irkçı Güney Afrika rejimi bir beyaz çocuğun okutulmasına yılda 600 dolar ayırırken, renkli çocuğun okutulmasına ise yalnızca 40 dolar harcıyor. Bu koşullarda 400 Afrika'lı çocuktan yalnız biri, liseyi bitirebiliyor. Birçok öğrenci okulu bırakıp çalışmak zorunda kalıyor. Afrika'lı öğretmenlere sağlanan iş ücreti, beyaz meslektaşlarına sağlanan ücretten iki kat azdır. Beyaz ve Afrika'lı öğrencilerin yararlandıkları ders kitapları bile değişiktir. Afrika'lı çocukların yararlandıkları ders kitaplarında bilgiler bir hayli azaltılmıştır.

Yine resmi kaynaklardan anlaşıldığına göre, Endonezya'da 10 yaşından başlıyarak Endonezyalıların yüzde 44'ü okuma yazma bilmiyor. Endonezya çocuklarının yaklaşık yarısı okul dışında kalıyor. Bu durumun başlıca sebepleri, okul ve öğretmen yetersizliği, devletin eğitime ayırdığı ödeneklerin pek az olmasıdır.

Öğrenim sorunları yalnız Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde gündemde olan sorunlar değildir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde toplumun sınıfsal niteliği yüzünden, bütün çocuklara eşit öğrenimi sağlama, öğrenim sistemini demokratlaştırma sorunları çözüm bekliyen günün sosyal sorunlarıdır. Bu ülkelerin çoğunda genel zorunlu öğrenim kanunları, hatta bazılarında parasız öğrenim kanunu bile vardır. Öğrenim hakkının uygulandığı söylenmesine karşılık gerçekte durum, başkadır. Bu ülkelerde zenginlerin çocukları özel okullarda, toplumda kendilerine üstün durum sağlıyan öğrenim görmektedirler. Örneğin Amerika ile İngiltere'de bütün öğrencilerin yüzde 3-4'ü, özel okullarda okuyor. Bu okullarda yıllık öğrenim ücreti, 2 bin 500 dolar (Amerika'da) ve 500 İngiliz lirasını (İngiltere'de) bulmaktadır. Bu tutar nitelikli bir işçinin 6 aylık ücreti kadardır. İngiltere'de, Fransa'da ve Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki liselerde emekçi çocuklarının çoğu okuyamıyor. Öğrenim düzeyi, iktidardaki sınıfların ayrıcalıklarını koruyan bir tür sosyal filtre rolü oynuyor.

Amerikan «United States News and World Report» dergisi 1976 yılının Mart ayında Amerika'da öğrenim durumu üstüne ilginç bir yazı yayınlamıştı. 2 milyon 400 bin Amerikan çocuğu okulda okumuyor. Bunların çoğu ulusal azınlıklara mensuptur. 7 milyon kadar öğrenci, birkaç yıl okuduktan sonra okumada zorluklar çekiyor. Amerika'da 23 milyon büyük, tren tarifesini bile okuyamıyor.

Devamı s. 7, sütun 6'da

UPI'nin gözyaşartıcı yalanı

Sosyalizmin hayatın her alanında kendisini gösteren, somut gücü karşısında gerileyen emperyalizm, «insan hakları» şampiyonluğu yaparak bir yandan kendi iflasını örtmeye çalışıyor, diğer yandan sosyalist ülkelerin içişlerine karışmak, barış ve sosyalizm güçlerine saldırmak peşinde koşuyor.

Gerçekte insan haklarının her gün ayaklar altına alındığı kapitalist ülkelerin basın-yayın organları da ağız birliği içerisinde sosyalist ülkeler aleyhinde bir karalama kampanyasına var güçleriyle katılıyorlar. Bunlardan birisi de United Press International Ajansı. UPİ'nin son yalanı pek inandırıcı olmadığı gibi gerçekleri bilenleri katıla katıla güldürdü.

UPI, İnsan Hakları Günü'nde Moskova ve Leningrad'da iki gösteri yapıldığını ve bu gösterilere karşı metal barikatlar ve gözyaşartıcı bomba kullanıldığını yazdı. Tüm burjuva basını ve bu arada Türkiye'dekiler de bu haberi yayınlamakta gecikmediler. Her nedense kendi ülkelerinde insan haklarının nasıl ayaklar altına alındığını görmeyenler, sosyalist ülkelerdeki insanların haklarını korumayı kendilerine vazife bilmektedirler!

UPI'nin yaydığı haberin saçmalığı ve gerçek dışılığı ilk önce bir türlü güvenilir kaynak gösterememesinden, tanık olarak üçüncü şahıslardan sözetmesinden anlaşılmaktadır. UPI' ye göre «Batılı bir görgü tanığı», Moskova'daki Puşkin Meydanı'nda «Serbest Sendika» adlı bir örgütün ve illegal «Araştırmalar» dergisinin üyelerini görmüş! «Serbest Sendika» diye bir örgüt gerçekte mevcut değil. «Araştırmalar» dergisi ise CIA tarafından finanse edilen bir göçmen örgütünün Münih'te yayınladığı bir dergi. Puşkin Meydanı'nda bunların gösteri yapabileceğini düşünmenin ne denli saçma olduğu ortada.

Leningrad'daki sözde gösteri konusunda yazılanlar ise bunlardan daha da gülünç. Bu habere göre biri erkek, biri kadın iki ayrılıkçı kaynak, Nevsky caddesinde bir insan görmüşler, birden bir beyaz duman belirmiş ve hızla yayılmış!

Yaratılmak istenen yalanın gülünçlüğü ortada. Ama bir noktayı daha belirtelim ki bu saçmalığın sahiplerinin aptallıkları iyice ortaya çıksın: Sovyetler Birliği'nde göz yaşartıcı gaz üretilmiyor ki, göstericileri (!) dağıtmak üzere kullanılsın.

Bu konuda UPI'nin yalan yayına boy boy yer veren burjuva basının yanısıra, haberin saçmalığı anlaşıldıktan sonra işgüzarlığını sürdüren Aydınlık gazetesinin, «Sovyet düşmanlığı olsun da ne olursa olsun» kafasıyla bu aptallık yarışında hiç de geri kalmadığını da belirtelim.

Emperyalizmin Kuklalarının Sonu

İrandan kovulduktan sonra, işlediği cinayetlerin hesabını verme korkusuyla yataklara düşen devrik Şah, anılarını yazıyor. Anılarında yeralan bazı bölümlerde eski efendisi ABD'yi vefasızlıkla suçluyor! Ona bu kadar sadık uşaklık yapmışken, efendisinin kendisine sırt çevirmesinden yakınıyor.

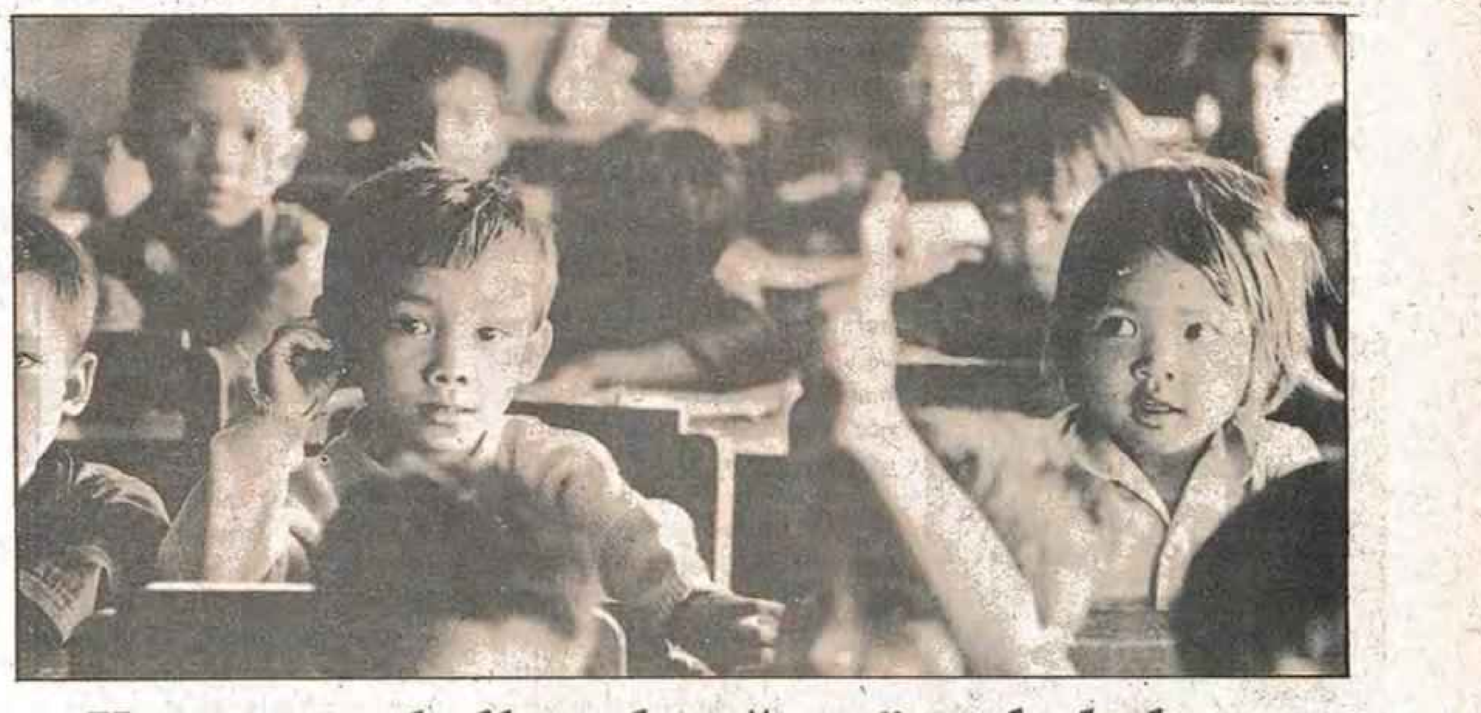
Anılarında eli kanlı Şah, geçtiğimiz yılbaşında ABD'li General Robert Huyser'in kendisinin haberi olmaksızın İran'a geldiğini ve İran silahlı kuvvetlerinden Şah'ı desteklemeyi bırakmalarını istediğini belirtiyor. Huyser'in daha önceki gelişlerinin kendisine haber verildiğini ancak son gelişinin gizlendiğini bildiren Şah, ABD'li generalin İran'lı komutanları etkilediğini yazıyor.

Anılarının bir başka yerinde Şah, 1978-79 güz ve kış aylarında geniş kitle gösterileri sürerken ABD yönetiminin kendisini «kontroldışı bir serbestlik tanıması» için zorladığını belirtiyor. Özgürlükleri genişletmek istediğini ama bunu güç zamanlarda çok ölçülü yapması gerektiğine inandığını söyleyen Şah, kendisini zorlayan ABD'ye kızıyor.

Şahın anıları emperyalizmin kullanıp kullanıp, işe yaramaz hale geldiği zaman kaldırıp attığı kuklalarının akıbetini anlatıyor. Dün Somoza'nın, Şah'ın başına gelen yarın diğer kuklaların başına gelecektir.

Devrik Şah'ın anıları aynı zamanda ABD'nin riyakar politikasını da anlatıyor. Halk güçlerinin yükselen toplumsal mücadelesini zorla, baskıyla sindiremeyeceğini anlayınca, özgürlüklerin sınırını bir parça genişleterek kendi çıkarlarını koruma politikası güden emperyalizm, bu uğurda yıllar yılı desteklediği kuklalarını feda etmekten kaçınmamaktadır.

Dünya halklarının emperyalizmin bahşettiği sınırlı özgürlüklere kanacak gözü yoktur. Somoza'lara, Şah'lara, Pinochet'lere karşı mücadele veren halklar efendisi ve asıl sorumlu emperyalizmden hesap sormaktadırlar, soracaklardır.

Kampuçea halkı geleceğe güvenle bakıyor

Kampuçea halkının yaşantısında her geçen gün ileriye doğru yeni değişiklikler yeralıyor. Kampuçea halkı yıllardır özlediği ve uğrunda kararlı bir mücadele verdiği barış dolu bir yaşamı kendi elleriyle kuruyor.

Yeni, barış yolu yaşamın yansımaları her alanda görülüyor. Pol Pot gericiliğinin ve maocu Pekin yayılmacılarının açtığı derin yaralar tüm güçlüklere karşılık kararlılıkla sarılıyor. Sanayi dalları halkın kendi yönetim komiteleri tarafından kurulmaya ve canlandırılmaya çalışılıyor, sosyal güvenlik planları uygulanıyor. Pnompenh'de bir termik santral, bir tekstil fabrikası, bir lastik işletmesi, hastaneler, okullar kurulmuş bulunuyor.

Kurulmasına hız verilen ilk sanayi dalı elektrik enerjisi üretimi. Pnompenh'deki üç elektrik santralı şimdi günde onbinlerce kilovatlık enerji sağlıyor. Bu enerji işyerlerinin, fabrikaların ihtiyacını karşılıyor, ev ve sokakların ışıklandırılmasında kullanılıyor.

Kampuçea halkının aydınlık geleceği kurma mücadelesi sürerken, maocu Pekin yöneticileri ve emperyalizm kovuldukları topraklardan gözlerini bir türlü ayıramıyorlar. Bu nedenle Kampuçea halkının kararlı çabalarını karalamaya çalışıyorlar. Kampuçea Devrimci Halk Konseyi'nin Pol Pot kalıntılarını temizlemesini, karşılıklı silahlı çatışma gibi göstermeye uğraşıyorlar. Kampuçea'ya yardım adı altında Kampuçea halkının düşmanlarına yardımda ellerinden geleni esirgemiyorlar. Ancak tüm bu oyunlar boşuna.

Kampuçea halkı geleceğe artık güvenle bakıyor. Pnompenh'deki tekstil fabrikası altında açılan bu ilkokuldaki Kampuçea'lı çocukların gözlerinde bugünden yansıyor bu güven.

KISA... KISA...

- Avrupa'ya yerleştirilmek istenen Cruise füzeleri denemelerde büyük tehlikeler yarattı. Şimdiye kadar yapılan 14 denemeden sekizinde Cruise'ler kontrol dışına çıkarak düştü.
- ABD'nin Mısır'a son model ABD silahları alabilmesi için 3 milyar dolar kredi vereceği açıklandı. ABD ilk olarak geçen yıl 50 F-5 E savaş uçağını Mısır'a satmış ve Mısır-İsrail arasında imzalanan anlaşmadan sonra Mısır'a askeri harcamalar için 1.5 milyar dolarlık bir «yardım» programı saptanmıştı.
- İngiltere, Pol Pot yönetimini bundan böyle Kampuçea temsilcisi olarak tanımayacağını açıkladı. Dışişleri temsilcisi yaptığı açıklamada İngiltere'nin Heng Semrin yönetimini de desteklemeyeceğini belirtti.
- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Fransa'nın Afrika'nın doğu kıyısında bulunan Mayotte adası üzerinde hak iddiasından vazgeçmesini istedi. Yalnızca Fransa'nın red oyuna karşılık 112 lehte oyla alınan kararda Mayotte'in Mozambik Kanalı'nda bulunan diğer üç Komor adası ile —Anjuan, Büyük Komor ve Mohali— Birliği yeraldı.

GÜLGÜN TEZGİDER

Barış ve Sosyalizm

Kitlesel Yalan Araçları

Emperyalizmin silahlanma bütçesi kadar hızlı ama ondan daha sessiz büyüyen bir diğeri, kitle ulaşım araçları bütçesidir. Çokuluslu basın-yayın tekellerinin faaliyet alanı ve çalışmaları daha ileri boyutlara ulaşmaktadır.

Kitle haberleşme araçlarının ülke içi ve dünya kamuoyu üzerindeki önemli etkisi bilinir. Bugün dünya üzerinde 400 milyondan fazla TV, bir milyardan fazla radyo alıcısı bulunmaktadır. 25 bin radyo istasyonu ve 100'den fazla haber ajansı faaliyettedir. Yüz milyonlarca tirajlı gazete basımı söz konusudur. Bunlar kitle haberleşme araçlarının dünya politikasında ne denli önem taşımakta olduğunu anlatmaya yeterlidir.

Emperyalizm ve müttefikleri bir yanda kapitalizmi haklı göstermek ve her alanda iflasını örtbas etmek üzere basın-yayından yararlanırken, diğer yandan savaş kışkırtıcılığı ve sosyalizme saldırıyı da alabildiğine sürdürmektedirler. Hiç kuşku yok ki, bu basın-yayın saldırısından en çok etkilenenler gelişmekte olan ülkeler olmaktadır. Çünkü bu ülkeler emperyalizmin basın-yayın taarruzunun açık hedefleri halindedir. Dünya nüfusunun yüzde 25'inin yaşadığı gelişmiş kapitalist ülkeler, gelişmekte olan ülkelerdeki basın-yayın faaliyetinin yüzde 60'ını kontrol altında bulundurmaktadırlar. United Press International, Associated Press, Reuter, France Press ajansları 110 ülkeye günde her biri emperyalist şartlandırma kokan 45 milyon kelimelik haber geçirmektedirler. Bu miktar Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinden kendilerine geçirilen haber miktarının yüz katından fazladır. Kısaca gelişmekte olan ülkeler gerçek bir taarruzla karşı karşıyadırlar. Bunun içinde sömürünün, ırkçılığın, vahşetin, savaşın aklanması, detant ve silahsızlanma düşmanlığı, sosyalist ülkelere saldırı, Küba, Vietnam, Kampuçea, Afganistan, Iran, Nikaragua örneklerinde açıklıkla görüldüğü gibi, halkların emperyalizme karşı tarihi kazanımlarını karalama çabaları başlıca yeri almaktadır.

İnsanları geliştirmek, eğitmek değil, özgürce düşünmeyi önlemek amacı güden emperyalist propaganda özel yetiştirilmiş uzmanların elinden çıkmaktadır. ABD hükümeti, 1979 yılında yalnızca bu işle ilgili olarak 4700 uzman görevlendirmiştir. Gelişen uluslararası koşullarda sosyalizme doğrudan saldırıların artık pek etkisi olmadığı için, tahrif ve çarpıtma uzmanlarına daha çok ihtiyaç duyulmaktadır.

Basın-Yayının etkisini değerlendiren uluslararası hukuk yasaları, BM kararları ve Helsinki Nihai Senedi, kitle haberleşme araçlarının insanlığın yararına kullanılmasını öngörmektedirler. 1978'de UNESCO Genel Konferansı'nın 20. Oturumunda kitle haberleşme araçlarının barışı ve uluslararası anlaşmayı güçlendirmek, insan haklarını korumak, ırkçılık ve savaş kışkırtıcılığına karşı çıkmak şeklinde belirlemiştir. Ve UNESCO'nun bu kararı emperyalistlerin kızgın saldırılarına hedef olmuştur. Emperyalistler, «ırkçılık ve savaşı savunma hakkı olmadığı takdirde denge olamayacağı»nı açıkça söylemekten, geri kalmamışlardır.

Emperyalizmin çok yönlü saldırıları içerisinde önemli bir yere sahip olan basın-yayın saldırısını etkisiz kılmanın yolu hiç kuşkusuz gelişmekte olan ülkelerin sosyalist ülkelerle sıkı işbirliği içerisinde olmalarıdır.

Türkiye Maden-İş Sendikasının 23. Merkez Genel Kurulu Toplandı

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Maden-İş 23. Merkez Genel Kurulu'nda konuşmasını yaparken.

Türkiye Maden-İş Sendikasının 23. Merkez Genel Kurulu 19-22 Aralık günlerinde İstanbul Yeşilköy'deki Çınar Otelinin Konferans salonunda toplandı. DİSK'in hazırladığı tek tip tüzüğü görüşmek, sendika içi sorunları çözüme ulaştırmak ve ileriye yönelik çalışmalara ilişkin kararlar almak üzere «Erken» toplanan Genel Kurulun açış konuşmasını yapan Kemal Türkler, merkez kurulunun önemli koşullar altında toplandığını belirterek, MESS'e karşı yürütülen toplu sözleşme görüşmelerine değinerek «MESS, metal işçilerini tam anlamıyla modern köle haline sokmak istiyor.» diyerek, MESS'in aradığı geçidi bulamayacağını söylemiştir.

«CHP ağırlıklı hükümetin İMF'cilik, NATO'culuk, faşist tırmanış karşısında kararsızlık politikası yüzünden gerici güçler, 14 Ekim seçimleri sonucunda Parlamentoda güç kazandılar. MC destekli AP hükümeti kuruldu.» diyen Kemal Türkler, AP hükümetinin, programını ve uygulamalarını eleştirmiştir.

DİSK sorunu üzerinde de duran Türkler, DİSK'in Maden-İş'e ve bazı sendikalara karşı «... ayırımcı, dayatmacı, konfederasyon içi demokrasi anlayışıyla bağdaşmayan tavırlar» uyguladığını, DİSK'in saygınlığını yitirdiğini, ileri sürerek «DİSK'in 6. Genel Kurulunun 1 No'lu cephe kararının yaşama geçirilmesi konusunda 2 yıldır somut olumlu gelişme kaydedilememesinin sorumlusu kimdir?» diye sormuştur. DİSK'ten geçici oarlak ihraç edilen sendikalarla DİSK arasındaki ilişkilerin «karşılıklı anlayış, birlik sorumluluğunun gerektirdiği azami hoşgörü temelinde yeni bir aşamaya varılabileceği inancı içinde» olduklarını belirterek, Maden-İş Tüzüğünde de «Tek Tip Tüzük» uyarınca değişiklikler yapılacağını söylemiştir. Bu arada «Sendikal demokrasi yalnızca bir tüzük sorunu değildir.» demiştir.

K. Türkler, açış konuşmasını bitirdikten sonra, Kongre divanını seçtirmeyerek genel kurulun yönetimini çalışma raporunun okunması maddesine kadar kendisi yürütmüştür.

Konukların konuşmaları bölümüne geçildiğinde ilk söz hakkının DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'e verildiği anons edilmesine karşın, DİSK Genel Başkanının toplantıya katılmaması nedeniyle kürsüye gelen UMSB Genel Sekreteri, işçi sınıfının gündemindeki sorunlara değinerek, Türkiye işçi sınıfı ve Maden-İş ile dayanışma içinde olduklarını belirtmiştir.

Genel Kurula birçok diğer ülkeler sendikacılarının katıldığı ve bazılarından ise kutlama mesajlarının geldiği görüldü. Genel Kurulu divansız olarak yöneten K. Türkler'in söz sıralarını düzenlerken neleri ölçüt aldığı anlaşılamamıştır ya da anlaşılmıştır. Siyasi örgütlerle sendikaları ve demokratik örgütleri aynı kabın içine koyan Türkler, alfabetik sıra izlediğini söylemesine karşın CHP temsilcisi Hitmet Çetin için bu sırayı bozmuştur. Hikmet Çetin'e öncelikle konuşma hakkını tanıttırmıştır. Hikmet Çetin, yaptığı konuşmada CHP'nin faşist milliyetçi hareket karşısında hâlâ aynı aymazlık içinde olduğunu bir kez daha göstermiştir. «Türkiye'nin en acil sorununun işsizlik olduğunu» ileri süren H. Çetin, bunun çözümünün de «sanayileşmekten geçtiğini» keşfetmiştir. H. Çetin, CHP'nin de «dozu kaçırılmadan eleştirilmesini» istemiş fakat «dozu kaçırıldığında» ise ne olacağını söylememiştir.

Öğleden sonraki oturumda konuşan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Anti-faşist Geniş Cephenin Oluşturulmasına değinerek şunları söylemiştir:

«14 Ekim seçimleri sonrasında işbirlikçi burjuvazi, işçi sınıfımıza ve emekçi halka yönelttiği saldırıları alabildiğine yoğunlaştırmıştır. 1978 yılını % 100'ün üzerinde kârlarla kapayarak altın yılını yaşayan tekelciler en ufak hicap duymaksızın işçi ücretlerindeki artışlardan devamlı yakınmaktadırlar. Oysa enflasyon o mertebeye ulaşmıştır ki, en iyi toplu sözleşmelerle elde edilen ücret zamları, hayat pahalılığındaki cehennem artışı asla karşılıyamamaktadır. Ama böylesi acımasız sömürü bile burjuvaziye yetmemekte, sömürünün katmerleşmesi için en zorba baskı yöntemlerine, faşist diktatörlüklere çağrı çıkartılmaktadır. Ağzından «batı demokrasisi»ni düşürmeyen patronlar takımı, her türden temsilcileriyle işçilerin, emekçi halkın inim inim inletildiği, Güney Kore, Brezilya tipi Amerikancı faşist yönetimlere özlemlerini pervasızca açık edebilmektedirler.

İşçileri, emekçileri, onların yaşanılası bir dünyayı kurmak için verdikleri mücadelede ön safta yer tutan sosyalistleri sindirmeye yönelik tüm anti-demokratik girişimlerin başlıca nedeni budur. İşçi sınıfımızın, yiğit metalurji işçilerinin kararlı ve fedakar mücadelesinin etkinliği ile yürürlükten kaldırılan Devlet Güvenlik Mahkemeleri yeniden diriltilmek istenmektedir. Yanısıra zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri iyice kuşa çevirecek yasalar hazırlanmaktadır. Bütün bunlar için faşist hareketin sistemli ve planlı cinayetleri gerekçe gösterilmektedir. Oysa terörün kaynağının ne işçi sınıfı, ne emekçi halk ne de sosyalistler olmadığını tüm dünya bilmektedir. Burjuvazinin amacı, terörü bahane ederek emeğin susturulduğu, kendisinin sömürüye hız verip, halkın yarattıklarını har vurup, harman savurduğu bir düzeni iyice pekiştirmektir.

Açıktır ki işçileri emekçileri bekleyen dar boğazdan demokrasiyi savunan tüm toplum kesimlerinin işbirliği ve dayanışmasıyla çıkılacaktır. Gün halk güçleri arasındaki ayrılıkları bir kenara bırakma, dostça biraraya gelme günüdür. Gün DİSK'in birliğini korumak, DİSK'in etrafında tüm demokrasi güçlerini faşizm tehlikesine karşı seferber etme günüdür. Gün işçi sınıfının dünya görüşü sosyalizmin gösterdiği yolda, sosyalist hareketin önderliğinde faşizme geçit vermeme günüdür.»

Konukların konuşmaları bittikten sonra Genel Kurul Divan Başkanlığının seçimine geçilmiştir. Oybirliği ile başkanlığa seçilen Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen, komisyonların seçimlerini yaptırdıktan sonra toplantının birinci gününü kapatmıştır.

Genel Kurul'un ikinci gününde Maden-İş'in çalışma raporu ilgili daire başkanları tarafından okunmuştur. İkinci günün çalışmalarını da böylece tamamlayan genel kurul, sendika içi sorunların tartışılacağı üçüncü günde ise konuklara kapalı olarak sürdürülmüştür.

Gazetemiz baskıya verilirken, Maden-İş Genel Kurulunun sürmekte olması nedeniyle kongrenin sonuçlarını ve yorumunu içeren yazımızı gelecek sayımızda yayınlayacağız.

K. Türkler CHP'nin Avukatı mıdır?

Maden-İş 23. Genel Kurulu'nun birinci günü, tüm konukların ve delegelerin dikkatini çeken bir olay oldu.

Kongrede CHP Genel Başkanı'nı temsilen konuşan Hikmet Çetin kendi partisinin 22 aylık iktidar döneminden sözederken faşizm konusuna ve faşist milliyetçi harekete, faşist teröre bir tek kelimiyle dahi değinmedi. Sadece konuşmasının sonunda CHP'nin faşizme karşı olduğunu söyledi.

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz ise yaptığı konuşmada Türkiye'de faşist terörden sözederken, CHP'nin faşizm karşısındaki aczini eleştirdi. Bunun kanıtları arasında, az önce konuşan CHP sözcüsünün 22 aylık iktidar dönemi hakkındaki sözlerinde faşist terör ve saldırganlığa yer vermediğini hatırlatarak, CHP'nin faşizm tehlikesini ve faşist terörü ciddiye almadığını belirtti. Kaçmaz, faşizme karşı olmanın laf değil, iş gerektirdiğini, fakat CHP'nin kendi iki yıllık iktidarı boyunca faşizme karşı mücadele edemediğini, Hikmet Çetin'in bu dönemi anlatırken tek kelimeyle olsun faşist terörden sözetmediğini hatırlattı.

Kaçmaz'ın konuşmasından sonra Hikmet Çetin, «sataşma olduğu» gerekçesiyle söz istedi. Ve oturumu yöneten Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler de «sataşma» olduğunu kabul ederek Çetin'e söz verdi.

Oysa Kaçmaz konuşmasında, CHP'nin faşizm tehlikesini hiç bir zaman ciddiye almadığını söylemiş ve az önce konuşan CHP temsilcisinin 22 aylık hükümet dönemini değerlendirirken, tek kelimeyle dahi faşizme değinmemesini, bu gerçeğin kanıtı olarak göstermişti. Türkler ise, Çetin'in konuşmasında faşizme karşı mücadele verilmesi gerektiğini söylediği halde, Kaçmaz'ın bu sözleri duymadan CHP'yi itham ettiğini, bu nedenle ortada bir sataşma olduğu için Hikmet Çetin'e yeniden söz verileceğini söylüyordu.

Gerçekten, Çetin **önümüzdeki dönemde yapılması gerekenlere parmak basarken,** faşizme karşı mücadelenin gereğini dile getirmişti. Ama dikkat edilsin, bu sözleri önümüzdeki dönemle ilgili olarak söylemişti. Oysa Kaçmaz, Hikmet Çetin'in, CHP Hükümeti dönemini değerlendirirken hiç faşizme değinmemesini eleştirmişti. Bu da pek yadırgatıcı değildi. İşbaşındayken faşist cinayet şebekelerine karşı etkin mücadele etmeyen sosyal demokrasi, şimdi parlamentoda muhalefete düşünce faşizme karşı mücadeleyi —lafta kaldığı için olsa gerek— yeniden hatırlıyordu!

Bu noktada ilginç olan Türkler'in tutumuydu. Türkler Kaçmaz'ın söylediklerini saptırarak —ya da öyle yapan Hikmet Çetin'in kaprisine boyun eğerek— düpe düz CHP'nin avukatlığını yapıyordu. Böylece CHP'nin en kabahatli olduğu bir konuda, faşizme karşı mücadele konusunda CHP'nin tutarsızlıklarını savunmuş oluyordu. Üstelik bunu Maden-İş Kongresinde CHP'nin anti-faşist mücadeledeki olumsuzluklarını defalarca dile getirenlerin önünde yapıyordu!

Kısacası eskiden beri gönlü sosyal demokraside olan Türkler, bir türlü bu tutkusundan vazgeçmiyordu!

Ayrıca ilginç diğer nokta da şuydu: Maden-İş Kongresi bir işçi platformudur. Parlamento değildir. Bu nedenle burjuvazinin devlet bakanlığını yapmış ve işçilere sosyal barışın **toplumsal anlaşmasının** mimarı olarak tanınmış bir kişi Maden-İş Kongresini kendi alanı olan parlamento yerine koyamaz. K. Türkler, H. Çetin'e söz vererek liberal burjuvazinin bir işçi platformunda kendisini hem de çarpıtma yaparak savunmasına olanak tanımıştır. CHP'nin 22 ay boyunca faşizm karşısındaki tutumu ortadadır. Bay Türkler ise hâlâ daha CHP'yi aklama sevdasındadır.

İşçi Sözlüğü

Sendikalar kitlesel örgütlerdir

Sendikalar, işçi sınıfına ekonomik demokratik kazanımlar sağlamak ve bu kazanımları burjuvazinin saldırılarından korumak amacıyla kurulmuşlardır. İşçi sınıfı, sendikalarını oluştururken kapitalizmin sömürü ve baskılarını sınırlamayı, ekonomik demokratik kazanımlarını genişletmeyi, işçi sınıfıyla birlikte diğer bütün emekçiler üzerindeki ağır yaşam koşullarını bir ölçüde de olsa azaltmayı amaçlar. Sendikaların bu amaçla kurulmuş olması; dil, din, cinsiyet, ırk, renk, dünya görüşü ve siyasi düşünce ayırımı gözetmeksizin bütün emekçileri kapsamasını zorunlu kılar. Sendikalar bu nedenle kitlesel örgütler olmak durumundadırlar.

Sendikalara üye olma, sendikalaşma bilincine varmış olan emekçilerin birden bire ya da kendiliğinden işçi sınıfının bilimi ile donanmış olmalarını beklemek, dünya görüşlerinin ya da siyasetlerinin türdeş olmasını istemek olanaksızdır. Sendikalaşma aşamasına varan emekçileri, birinci derecede harekete geçiren etken; daha iyi yaşama ve çalışma koşullarının elde edilmesi için örgütlü ve orteklaşa mücadele etmek bilincidir.

İşçi sınıfının ekonomik, politik ve ideolojik mücadele bütünlüğü ve bu bütünlük içinde işçi sınıfı partisi ile sendikaların yerlerini karıştırma eğilimleri ister istemez sendikaların kitleselliğini yoketmeye neden olur.

Sendikaların üye ya da yöneticilerinin ideolojik ve politik olarak aynı olmalarını istemek ve bu yönde tepeden inmeci, tasfiyeci girişimlerde bulunmak sendikayı parti ile karıştırmak demektir. Bu tür yaklaşımlar sendikaların kitleselliğini dağıtır, Onları dar ve cılız örgütlere dönüştürür. İşçilerin eylemsel ve örgütsel birliğine zarar verir.

Sendikaların kitleselliğinin korunması demek de, sendikaların partiler üstü ya da siyaset dışı olmaları anlamına gelmez elbette...

İşçi sınıfı sosyalistleri, sendikaların işçi sınıfı partisinin ideolojik, politik hattına tavırda bağımlı olmasını sağlamakla görevlidirler. Bu görevlerini sendikaların kitleselliğine zarar vermeksizin yerine getirmenin bilimsel yöntemlerini bilirler ve ödünsüzce uygularlar. Komploculuk, kuyrukçuluk, tepeden inmecilik ve tasfiyecilik gibi bilimdışı yöntemlere asla başvurmazlar. Bu gibi yöntemlerin kısa erimde yüzeysel yararlar getirse bile uzun erimde çok büyük zararlara yol açacağını unutmazlar.

Burjuvazi, işçi sınıfı örgütlerinin kitleselliğini bozmak ve dağıtmak için her fırsatı değerlendirir. O, sağ ve «sol» sapmaların hastalıklı yaklaşımlarını gizli-açık destekleyerek kullanır. «Sol» sapmaların, partili mücadeleyi ve partiyi yadsıyarak onun yerine sendikaları siyasi iktidarı elegeçirme örgütü olarak kullanmaya kalkışmaları ve sendikalar aracılığıyla devrimi gerçekleştireceklerini sanmaları sendikaların kitleselliğini ortadan kaldırır ve sendikal mücadeleye büyük darbeler indirilmesine neden olur. Bu tür «sol» revizyonist sendikacılık anlayışı burjuvazinin gizli-açık, bilinçli ya da bilinçsiz desteğini alır.

Sağ bir yaklaşımla sendikalarda parti niteliklerini aramak ya da sendikaları bütünüyle siyaset dışı tutmak, kitleselliği bozduğu kadar, «sol» bir yaklaşımla partiyi yadsıyıp, sendikalarla devrim yapmaya kalkışmak ve sendikalardan böylesi işlevler beklemek te kitleselliği yok ederek sendikal mücadeleyi zayıflatır.

Sendikalar, kitleselliklerini güçlendirmek ve korumak için böylesi sağ ve «sol» eğilimlere karşı mücadele etmek zorundadırlar.

Sendikalarda kitleselliği dağıtan, bütünlüğü bozan üyeler arasında ve yönetim organlarında örgütü daraltmaya götürecek gurupçu ve sekter davranışlarda bulunanlara karşı örgüt, demokratik merkeziyetçi işleyişin gereklerini yerine getirerek, kitleselliğini korumak ve bu amaçla da gerekli önlemleri almak durumundadır.

Böylesine ortak ve somut hedef etrafında oluşan mücadele birliği, yani sendika, aynı hedefe varmayı amaçlayan en geniş kitleleri aralarında ayırım gözetmeksizin bir araya toplamak zorundadır. Bu aşamada herşeyden önce işçilerin birliği ilkesi geçerlidir.

İşçilerin üretim sürecindeki ve toplumdaki konumlarının doğal sonucu olarak ortaya çıkan işçilerin birliği ilkesi ve onun oluşturduğu kitlesellik, aynı zamanda işçi sınıfı sosyalistlerinin birincil amaçlarından birisidir. İşçi sınıfı sosyalistleri, hem daha geniş kitleler içinde daha etkin siyasi çalışma yapabilmek, siyasi amaçlı kitlesel eylemlerin koşullarını yaratmak hem de daha güçlü ekonomik-demokratik mücadeleler verebilmek için sendikaların olabildiğince kitleselleşmelerini sağlamak zorundadırlar. Sosyalistler, sağ ve «sol» sapmaların işine gelecek pasif uzlaşmacılığa düşmemenin yolunun da sendikaları kitleselleştirmelerinden geçtiğini bilirler.

Demokratik Mücadele Araçlarını Paslandıranlar

Öğretmen hareketinde yeralan bazı gurupların, Türkiye'de diğer demokratik güçlerden ve özellikle bu güçlerin örgütlenmiş kesimlerini oluşturan demokratik kitle örgütlerinden kopuk olarak gerçekleştrimekte ısrar ettikleri boykot eylemi, **bu niteliğiyle** geniş demokratik öğretmen hareketini kucaklamaktan çok uzak, kısır ve son derece dar kapsamlı bir girişim olmaktan öteye gidemeyecektir.

Bilindiği gibi, Devrimci Öğretmen gurubu daha önce 29 Kasım'da kendi başına böyle bir «deneme»ye girişmişti. Sonuç ise tam anlamıyla bir fiyasko olmakla kalmadı, burjuvaziye gerici propaganda için koz verdi. Burjuva basını, iş bırakma eylemine öğretmenlerin katılmadığını söyleyerek, öğretmen hareketi içinde sadece bir tek gurubun denediği bu başarısız girişimi, tüm demokratik öğretmen hareketinin başarısızlığı gibi göstermeye kalkıştı.

Gerçekten de, bırakınız geniş öğretmen potansiyelini, bu büyük kitlenin ancak belli bir bölümünü oluşturan Devrimci Öğretmen gurubu içinde yeralan öğretmenlerin bile **büyük çoğunluğu** eyleme katılmamıştır. Örneğin bu gurubun 1100 civarında taraftarı bulunduğu kongrelerde de belli olan Ankara'da eyleme katılanların sayısı 30'u zor aşmıştır. Aynı şekilde İstanbul'daki çeşitli ilçelerde bu guruptan olup da boykota katılan öğretmen sayısı 100 civarındadır. Sözkonusu gurubun taraftarlarının bulunduğu diğer illerdeki oranlar da bundan farklı değildir. Kaldı ki, sözkonusu gurubun öğretmen planında kadro niteliğindeki bazı elemanlarının 29 Kasım öncesinde hükümet tabibinden rapor aldıkları da bilinmektedir (İstanbul'da).

Şu halde, **kendi gurubunun taraftarlarını bile** eyleme ikna edemeyen ve disiplinli bir davranışa sokamayan bir gurubun, kendi serüvenci ve başarısız çıkışının yenilgisini tüm öğretmen hareketine mâleder duruma düşmesi ve gerici basına malzeme sağlaması bağışlanamaz.

Aynı gurup, hem kendi münferit mücadele anlayışının bir sonucu olarak, hem de 29 Kasım'daki yenilgisinin verdiği buruklukla yeni bir denemeye daha girişti. Bu konuda bazı müttefikleri de yanında buldu. Fakat gene de yeni denemeye katılmayı öngören guruplar demokratik öğretmen hareketinde azınlık olmaktan öteye gidemedi.

Buna karşılık, böylesi bir eylemin, yeni bir «deneme» ve dolayısıyla yeni bir fiyasko olmaması gerektiği, demokratik eylemlerin DİSK başta olmak üzere belli başlı demokratik kitle örgütleriyle **birlikte** kapsamlı bir şekilde gerçekleştirilmesi tezini savunan Demokratik Merkeziyetçiler, bu ilkeli tutumlarını ısrarla korudular.

Çünkü, böylesi bir **dar kapsamlı girişim,** Türkiye'deki geniş demokratik güçleri ve onların ileri örgütlü kesimlerini kapsamalı ve egemen gericiliğe karşı toplu bir aktif tavır halinde olmalıydı. Aksi halde, öğretmenlerin sadece bir kısmının eylem girişimi, egemen güçlere karşı etkin bir sonuç vermeyeceği gibi, tersine öğretmenleri de yen ibaskı ve kıyımlara karşı savunmasız bırakacaktı.

Oysa, ülkedeki geniş devrimci-demokratik güçleri harekete geçirebilecek kapsamda bir eylem programının hazırlanarak demokratik platformuna getirilmesi, bunun **kitle yürüyüşleri, forumlar ve çeşitli bölgesel toplantılardan geçerek, iş bırakma aşamasına ulaşması,** tekelci burjuvazinin önünde etkin bir hareket niteliği taşıyacaktır.

Türkiye solunda yeralan belli bir siyasal gurubun, kendi siyasal hesaplarıyla ve «hareket-bereket teorisi»ne dayanan yanlış kararlarıyla yola çıkarak, başka devrimci-ilerici siyasal çizgilere yada onların öğretmen hareketi içindeki yandaşlarına emri vaki ile kısır ve başarısız eylem girişimlerini dayatması, demokratik mücadeleyi ancak zaafa uğratır.

Bir demokratik meslek örgütü demokratik bir eylem yaparken **somut hedefler** koyar. Ve bu hedefler için, kimlerle (hangi örgütlerle) nasıl ortaklaşa davranılabileceğini hesaplar ve bunu hayata geçirmeye çalışır. Başka örgütleri ikna edemezse, koşulları değerlendirir, şayet tek başına etkin bir eylemi gerçekleştirebilecekse bunun azami başarısı için çalışır. Bu amaçla, örgütünün tüm tabanını harekete geçirebilecek yöntemleri ve ön çalışmaları kotarır.

Bu yeni denemede öngörülen eylem girişiminin hedefi nedir? Sözkonusu guruplar tarafından eylem önerisi, tutuklu bulunan TÖB-DER yöneticilerinin serbest bırakılması amacı başlangıçta eylem hedefi olarak getirilmiştir. Daha sonra, Kahraman Maraş Katliamının birinci yıldönümünde, faşist terörün lânetlenmesi ve geçen yıl Maraş'da ölen emekçilerin anılarının anılması hedef olarak konulmuştur. Daha sonra, kitle örgütlerine üzerindeki baskılar hedeflere dahil edilmiştir, derken DGM'ler ve anti-demokratik yasa girişimlerini protesto etme amacı eklenmiştir... ilh.

Bu da açıkça gösteriyor ki, eylemi önerenler ve girişimde bulunanlar için amaç ve hedef önemli değildir. Birşeyler yapılsın da, nasıl olursa olsun mantığı hakimdir. Ve mutlaka aceleye getirilerek, en kısa zamanda, hazırlıksız olarak bu «eylem» yapılmalıdır. Bu anlayışa göre; başarısızlığı peşinen belli olan böylesi çıkışların sonuçları ve neler getirip, neler götüreceği önemli değildir. Çünkü ortaya çıkan eğilim, başarılı bir eylem koymak değil, ne pahasına olursa olsun birşeyler yapıp, kendi siyasal ve gurupsal gösterilerini yapmaktır.

Örneğin aynı siyasal gurup, demokratik teknik eleman örgütünün merkezinde **çoğunluk** durumundadır... Hatta bu üst örgütün genel başkanı bile sözkonusu siyasal görüşleri paylaşmaktadır. Buna rağmen, bu örgütün yönetimi böyle bir eylem girişimine ortak olmamıştır. Ya da bu üst örgüte bağlı olan ve sözkonusu siyasal eğitimin yönetimde olduğu odalar da böyle bir eyleme katılmayı düşünmemişlerdir bile...

Bu durumda manzara kısaca şöyledir: belli bir siyasal gurup kendince yaptığı gurupsal değerlendirme sonucunda bir girişimde bulunmayı öngörüyor. Bu siyasal gurubun, demokratik meslek örgütlerinde yandaşları vardır. Bu eylem girişimi sözkonusu örgütler aracılığıyla kotarılmak isteniyor. Öğretmen hareketinde yapılan tek girişim fiyaskoyla sonuçlanınca, gene aynı hareket içinde ikinci bir girişim başlatılıyor. Bu yeni girişim için, tüm demokratik örgütlerin ortaklaşa davranışı Demokratik Merkeziyetçiler tarafından öneriliyor. Demokratik Güçbirliği platformu bu konuda toplantılar yapıyor. Bu toplantılarda, sözkonusu siyasal gurubun yönetimde olduğu önemli bir örgüt (teknik eleman örgütü) dahi eylemden yana çıkmıyor. Kaldı ki, aynı gurubun, öğretmen hareketi içinde geçenlerde denediği girişimde, kendi taraftarlarının bile büyük çoğunluğu eyleme katılmış değil.

Buna rağmen, sözkonusu gurup diretiyor. Eylemin hedefi, amacı, somut perspektifi hiç önem taşımaksızın ne pahasına olursa olsun bunu yapmak için dayatmalar sürüp gidiyor. Tartışmaların belli bir noktasından sonra, sözkonusu siyasal gurup için, olay, bir çesit inatlasma ve «siyasal prestij» haline dönüşüyor.

Şimdi bu arkadaşlara gerçekten sormak isteriz. Sizlerin etkinliğiniz altında bulunan demokratik teknik eleman kuruluşları niçin eyleme katılmadılar? Bu ne biçim «etkinlik»tir? Şayet siz kitle örgütlerindeki kendi yandaşlarınızı ve hatta kadorarlınızı bile buna ikna edemiyorsanız, öğretmen hareketinde yeralanları tek başına bırakıp ateş hattına sürmekten ne yarar gelecektir?

Ve ısrarla belirtiyoruz ki, bu eyleme de, öğretmenler arasındaki kendi yandaşlarınızın dahi **çoğu** katılmıyacaktır. Bunu bizzat kendiniz de, ve bir kez daha göreceksiniz.

Böylesi girişimlerin, devrimci-demokratik harekete ve anti-faşist mücadeleye zarar getireceği, moral bozukluğu yaratacağı açıktır. İş bırakma silahı, demokratik mücadelede paslandırılmakta ve bu yöntem sulandırılmaktadır.

Evet **gün mücadele günüdür** ama münferit mücadele günü **değildir.** Herhangibir siyasal gurup, kendi ideolojisi doğrultusunda istediği eylemi yapar. Ama kitle örgütlerinden bir tanesini, o da azınlık durumundaki guruplarla «eyleme» sürüklemek ve geniş demokratik potansiyeli harekete geçirememek hatta kendi yandaşları olan demokratik örgütleri bile eyleme katamamak, olsa olsa yenilgi getirir. Yenilgi ise **pasifizmi** doğurur.

Gerçekte, yapılmak istenen şeyin kendisi pasifizmin ve aczin somut bir yadsımasıdır. Adı geçen siyasal gurup, içinde bulunduğu eylemsizlikten kurtulmak için sözde eylemler önerirken de, bu eylemin başarısız olması için bütün koşulları da adeta beraberinde getirmektedir. Demokratik örgütlerdeki kendi taraftarlarını bile harekete geçiremeyen bir siyasal gurubun, «eylem övünmeleri» onu içinde bulunduğu çıkmazdan kurtaramaz. Bu gurubun bilimsel sosyalizm dışında ve serüvenci bir karakter taşıması bir yana, temel niteliğinden anti-faşist ve anti-emperyalist olduğu bellidir. Ve gene bellidir ki bu gurup Türkiye solu kapsamındadır. Üstelik de nicel olarak en fazla yandaşı olan «sol» guruptur.

Ama ne yazık ki, bilimsizliğin yanısıra bu gurubun devrimciliği spontane'dir. Çünkü, bu gurubun bir siyasal programı yoktur. «Tek yol devrim» şiarını yaygınlaştırdığı halde, o devrime nasıl gid'leceği konusunda bir **stratejisi** de yoktur. Devrim herşeyden önce bir **siyasal iktidar sorunu** ise, bu siyasal iktidarın **nasıl** ele geçirileceği, onun ekonomik ve sosyal programının ne olduğu belli değildir. İlerideki o iktidar hedefine varmak için adıgeçen siyasal gurubun bugünden öngördüğü politik çalışmaların ve güncel adımların ne olduğu da belli değildir. Bu gurubun yayınları burjuvazi tarafından yasaklandıktan sonra, herhangibir şekilde görüşlerini kitlelere, ya da sempatizanlara, hatta kadrolara düzenli olarak aktardığına tanık olunmamıştır. Örneğin bu gurup şu anda ülkenin siyasal durumunu nasıl değerlendirmektedir. Hangi tahliller ışığında hangi mücadeleleri öngörmektedir. Demokratik örgütlerden ancak bir tanesine kabul ettirmeyi denediği iş bırakma eylemi, hangi tahliller çerçevesine oturtulmuştur? Mühendisler içindeki yaygın sempatizanlarını bile harekete geçirmekten uzak bir «eylem» kararının mesnetlerinin ne olduğunu, ne Türkiye solundaki diğer güçler, ne de hatta kendi tabanı, yada eyleme çağrılan öğretmenler dahi bilmemektedir.

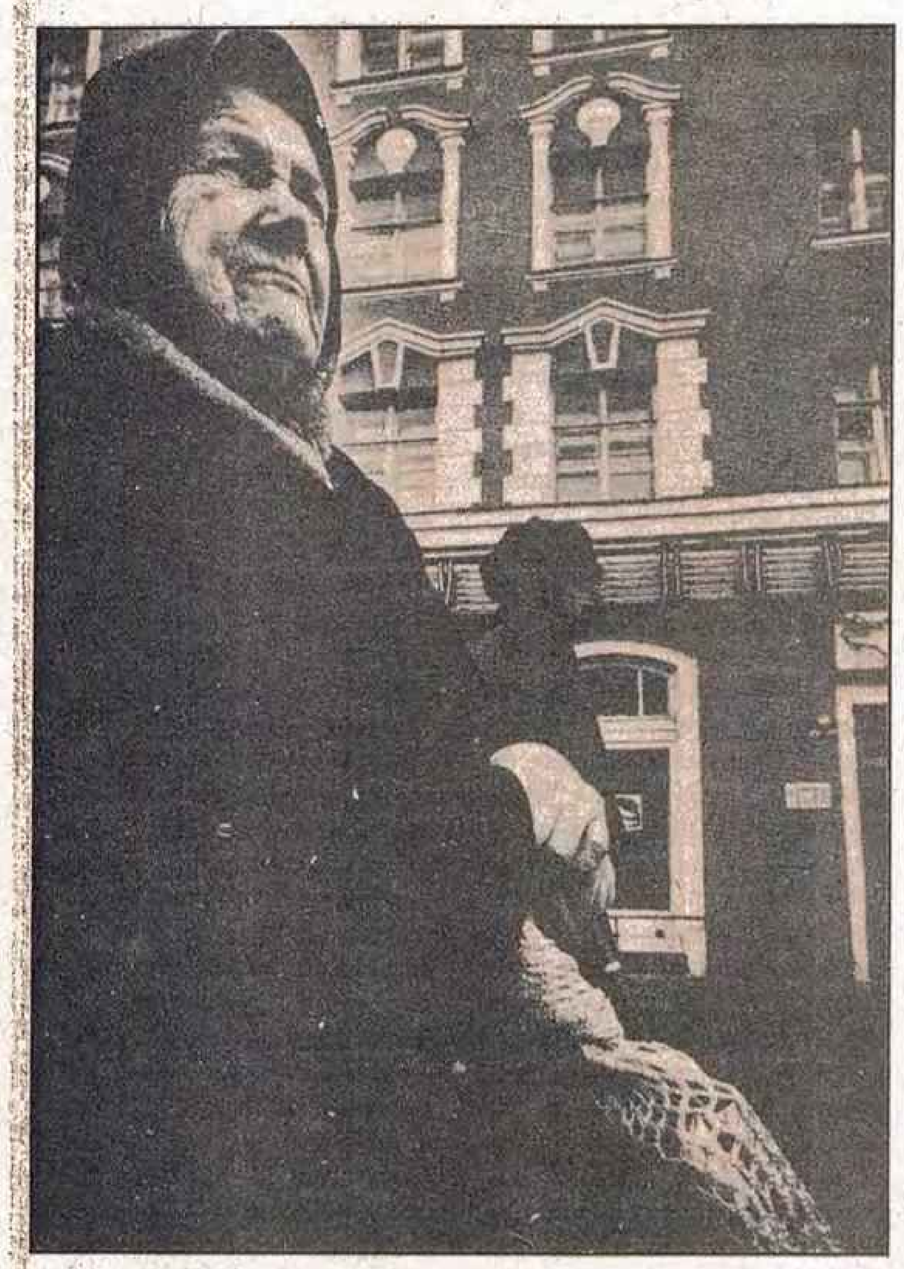
Uzun vadeli (iktidar) hedefi belli olmayan, cephe anlayışı bulunmayan, kısa vadeli demokratik eylem programı ya da hedefleri diye bir sorun tanımayan, hatta **güncel demokratik mücadele hedeflerini** ya da gereğini bile önemsediği kuşkulu olan bir siyasal gurubun, demokratik örgütlerin çoğundaki kendi yandaşlarına bile kabul ettiremediği bir eylem girişiminin peşine takılmak, kendiliğindenliğin, keyfiliğin ve slogan devrimciliğinin peşine takılmaktır. Yani başarısızlığı şimdiden açık olan münferit bir çıkışı aklayarak, iş bırakma gibi önemli bir eylem silahını paslandırarak, demokratik mücadeleyi, münferit ve gurupsal çıkışlar uğruna yozlaştırmaktır. Pasifizme ve

Devamı s. 7, sütun 2'de

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Amatörün Başarısı

Zeynep KARABEY

Durakta V. Basov (SSCB) / Gümüş madalya

Amatör, her alanda profesyonel tarafından küçümsenen kişidir. «Hele büyüsün de, bakalım ne yapacak?» diye düşünülür de amatöre yan gözle bakılır hep.

Oysa fotoğrafta amatörlük böyle değil. Öyle fotoğraf amatörleri var ki, gözün göremediğini ak kağıda aktardılar mı, şaşıp kalası geliyor insanın. Bir tablo gibi belleğine işleniyor çektikleri, yıllar boyu unutası gelmiyor insanın.

Türkiye'mizde, fotoğraf çekmenin, fotoğraf basmanın olanca lüksü ile amatör sanatçının sırtına bindiğini söylemek gereksiz. Kimbilir kaç tane göz kendi kendine fotoğraflar çekip duruyordur ama basmaya hiçbirin'n gücü yetmiyordur. Söylemeye hacet var mı? Kesesine iyice güvenen girebiliyor böyle işlere.

Tüm bunların arasında bir amatör kuruluş, İFSAK, (İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği), başta herkesin gülüp burun kıvırdığı bir girişim yaptı. Uluslararası Fotoğraf Yarışması açtı. «Hadi canım, sen de...» dediler. «Boyuna göre iş yapsın. Kim katılır, İstanbul'daki amatör bir derneğ'n yarışmasına? Yüzlerine gözlerine bulaştıracaklar, üstelik rezil bile olacaklar.»

Tıpkı böyle dedilerse de, yarışma yine yapıldı. İFSAK'ın 20. kuruluş yıldönümü nedeniyle yapıldığı, tüm fotoğraf çekenlere açık olduğu duyuruldu. Çevreden gelen pürüzlü seslere karşın 18 ülkeden katılma oldu. Siyah-beyaz, renkli baskı ve saydam dallarında yapıtlar gönderildi. 864 siyah-beyazlardan 320 tanesi yarışmaya katılabilir, 148'i ise sergilenmeye değer bulundu. 193 renkli baskıdan 52'si sergilenmeye değer bulundu. Saydam olarak da 486 fotoğraf geldi, 133'ü gösterilmeye değer bulundu.

Bunlar, ilk günlerin seslerine göre olağanüstü rakamlar. Şimdi bu yapıtlar Devlet Güzel Sanatlar Akademisi salonlarında sergileniyor. Sonuçlar belli oldu. Ödüller dağıtıldı.

Tüm bunların ışığı altında sergiye baktığımızda, güzel bir ziyafet çekiyorsunuz gözlerinize. Renkli, siyahlı, beyazlı bir ziyafet. Nicedir, fotoğraf sevenler bütçelerinden zorla ayırabildikleri yüzlerce liralarını yatırıp yabancı dergiler almanın dışında, böyle güzel fotğorafları bir arada görmemişlerdi. Tekniğin, yeteneğin, zevkin dünyanın dört bir yanından gelen temsilcileri, hep birlikte gözler önünden geçiyorlar. Ne güzel.

Serginin İFSAK yöneticilerinin bir başarısı olduğunu, bir kez daha yinelemek gerek. Yöneticileri, herşeyden önce böyle güzel bir sergiyi oluşturmak için giriştikleri iş yüzünden kutlamak da gerek. Uluslararası yarışmalarda en büyük tartışmayı oluşturan seçici kurul konusunda tartışılması da aynı derecede gerekli. Sanırız, başta bu denli büyük bir katılma olasılığı düşünülmediğinden, jüri çok kısıtlı tutulmuş: Üç kişi, Mehmet Bayhan (İFSAK Başkanı), İsa Çelik ve Baha Gelenbevi bu kurulu oluşturmuşlar. Sonuçta, derecelendirmede ne denli başarılı bir seçim yapıldığı tartışılabilir olmuş. Gerçi çok güç olmuştur seçim. Gönderilenler, özellile siyah-beyazlar, zorlu bir seçim olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Bu nedenle de altın madalya alan siyah beyazların sahibi, Arjantinli fotoğrafçı Pedro Luis Raota'nın yapıtının bir stüdyo çalışması sonucu çekildiği, hatta bir filmden herhangi bir sahne olduğu gibi iddiaları, seçici kurul üzerinde süren tartışmaların yankıları.

Bu tartışmalar uzayıp gider. Yine de deriz ki, İFSAK bu başarılı olayı sürdürmek istiyorsa, her tür tartışmayı saf dışı edebilecek, daha geniş, hatta uluslararası bir seçici kurul oluşturmalı bundan sonra.

Öte yandan, katılanlar listesine bir göz attığınızda Türkiye'den cılız bir olay çıkıyor karşınıza. Katılan çok da, sergilenen o kadar az ki. 405 siyah-beyaz fotoğraf gönderilmiş, yalnızca 21 tanesi sergilenmekte. 327 saydamdan yalnız 63'ü gösterilmeye değer bulunmuş. Nedenlerini düşünmek gerekmez mi?

Nedenlerden biri, Türk fotoğrafçılarından iyi yapıt verenlerin bir çoğunun yarışmaya katılmaya değer bulmayışları. Neyse ki, başarılı amatörlerimiz varmış da, «Türkiye» adını taşıyan yapıtlar girdi sergiye. Neden beğenmediler dersiniz? Galiba «Amatör» adı taşıyan bir kuruluşun yarışması diye.

Oysa onlar profesyonel...

Hadi katılmadılar, yapıtlarının «amatörler»le yarışmasını istemediler. Peki, zahmet edip Devlet Güzel Sanatlar Akademisine de buyurmazlar mı? Açılışda bir teki bile görünmüyordu. Denilen odur ki, sonradan da —tek tük gelen olmuş ama— fotoğraf sanatçılarımız adım atmamışlar sergiye.

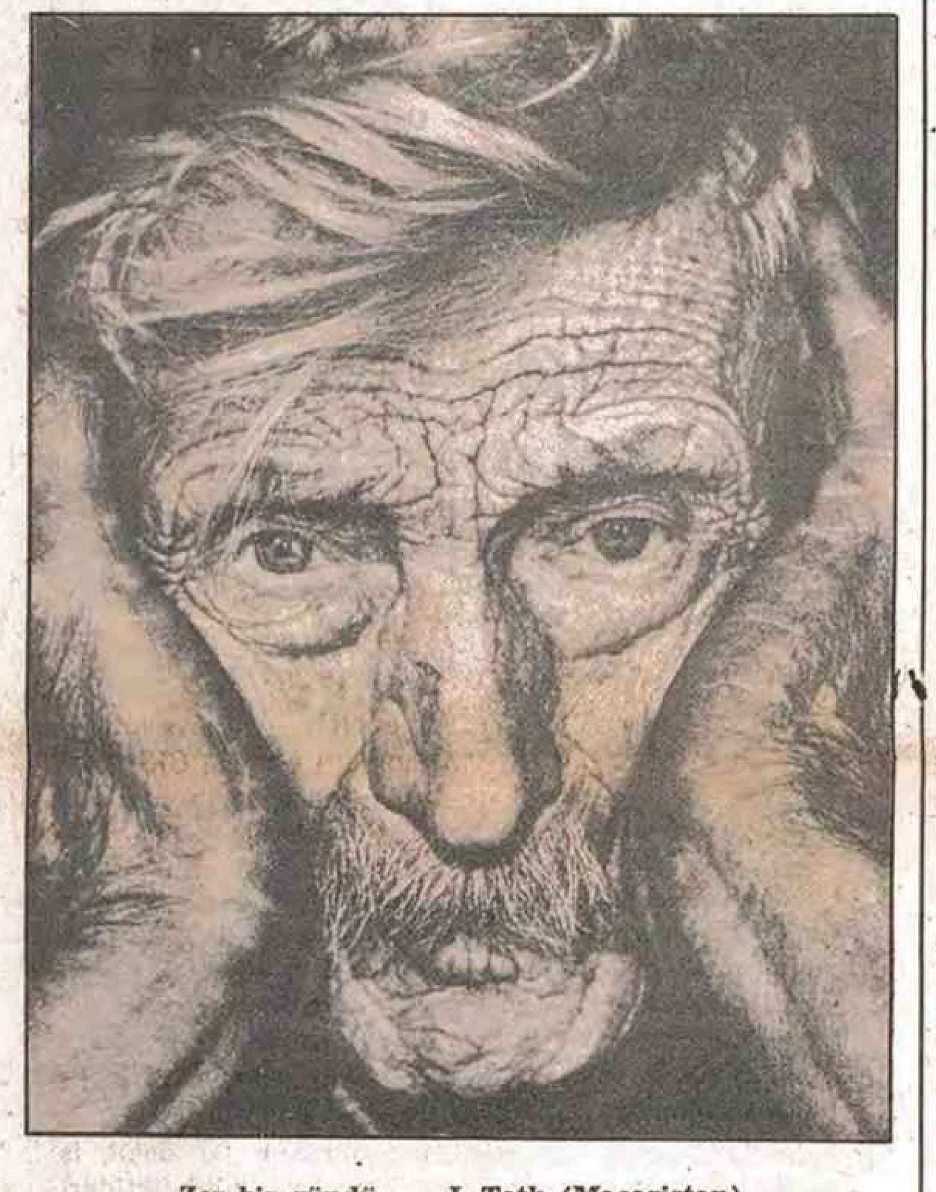
Yapıtları izleyenler arasında gerek teknik, gerek bakış açısı olarak her fotoğraftan birşeyler almaya çalışan, eleştiren, tartışan kişiler çoğunluktaydı. Hiçbiri adını fotoğraf piyasasında duyurmuş değildi. Romen fotoğrafçı Lazaroiu'nun «Furtuna» adlı yapıtının hangi teknikle çekildiği konuşuldu durdu. Sonra bir sonuç çıktı mı, bilinmez.

Türkiye'de fotoğraf sanatı hele bugünlerde neredeyse gerekli gibi. İnsan bir geçiş dönemi yaşadığı belli bir ülkede bir yığın karşıtlık içinde yaşarken, öylesine önemli olayların içinden geçiyor ki. Biraz fotoğrafı seviyorsa, bırakın sanatı, salt belge olsun diye çekip bir köşede saklamak istiyor. Kuşaklar ötesine kalacak birşey olsun diye. Oysa fotoğraf, ucu keseye bağlanmış bir zincirde sallanıp duruyor. Bugün bir renkli film 600-700 lira, iyi bir kutu kağıt bulmak için karaborsacılardan avuç dolusu para verip almak gerek.

Hal böyle iken, Devlet, fotoğraf sanatçısına tırnağının ucu ile bile dokunmuyor. Üstüne üstlük, koca bakanlıklar neredeyse film ve kağıt parasını bile kurtarmayan bir para ile sanatçıdan fotoğraf satın alma «lütfunda» bulunuyorlar... Aldıkları fotoğrafı bazen bir broşürde kullanıyorlar bazen de bakıyorsunuz aynı fotoğraf bir pişmaniye kutusunun üstünde!... Nasıl olur da Devlet kapısından girip, pişmaniye kutusundan çıkar, akıl ermiyor.

O zaman, güç koşullarda iş yapan fotoğraf sanatçılarının itiş-kakışı bir yana bırakmaları, böyle girişimlere destek olmaları, böyle kuruluşları yüreklendirmeleri gerekir.

Ama galiba daha çok beklenir.

Zor bir gündü I. Toth (Macaristan)

Şiirin özgürlüğü ve DİNAMO

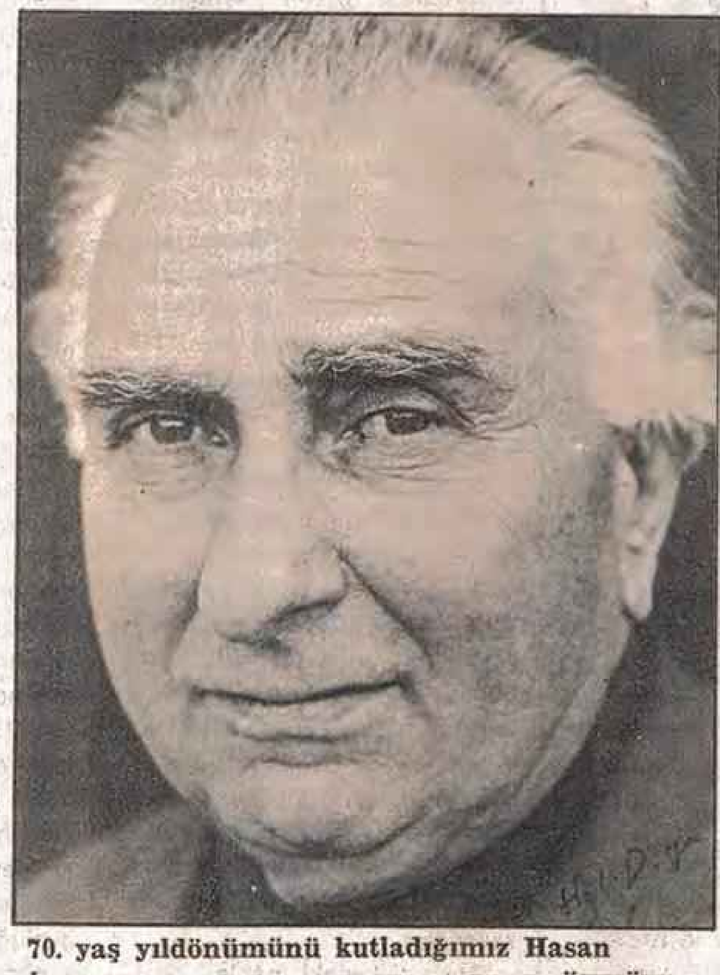
Seyyit NEZİR

Şiir, az sözle en yüksek insani duyarlığın yoğunlaştığı bir anlatım olanağıdır. Yılların topladığı düşünce ve duygu birikimi, sayfalar dolusu anlatıldığında da bir güzellik taşır. Ama şiir, bu birikimin birkaç sözde billûrlaştığı düzeyde vardır. En uzun şiirde bile bu böyledir ve şiirle anlatılanın başka türlü dile gelişi, çok daha enli bir anlatım biçimiyle ortaya çıkar. Şiirdeki özü, bir başka anlatım tekniği, daha geniş boyutlarda kapsayabilir ancak. Bu nedenle, şiirin gerçekleşme ortamı, özgürlüğün yaratılabilen en çaplı ortamıdır, öyle olmak zorundadır. Özgürlüğe konan sınırlamaların, edebî anlatım biçimlerinden en çok şiirin şimşeğini üzerine çekmesi ve en çok şiiri yıldırmaya çabalaması, şiirin bu özelliğiyle doğrudan bağlantı içindedir. Çağlar boyunca şiir, özgürlük kavgasının başlıca ve en etkin silâhlarından biri olarak kaldıysa, bugün de bütün geri mevzilere itilme zorlamalarına rağmen buna boyun eğmiyorsa, bunun nedeni, şiirin doğasındaki bu özgün toplumsal niteliktir.

Dinamo'nun bütün şiir uğraşı da, şiirin bu kendiliğinden bilincini, özgürlük kavgasında silâh olma bilincine çıkarmanın en gözde örneklerini vermiş evrensel ustaların bitip tükenmez didinmesinden bir kesit olarak karşımıza çıkar. Gerçi onun şiirinde, yer yer, bazan pek çok kez, şiirin dışına çıkan öğeler de yer alır. Ama bu, özgürlük için, insandan, emekten yana değerler için her türlü eylemi omuzlamak zorunda kalmanın, her çağda ve çağımızda getirdiği kurtuluşu imkânsız bir sonuçtur. Olsa olsa, şiir dışı öğelerin şiire ya da şaire göre azlığı-çokluğu söz konusu edilebilir. Kaldı ki **saf şiir**, safsatadan başka birşey değildir ve şiirsel yoğunluk, çağın yakıcı güncel sorunlarıyla, yaratılma ortamı ve anlaşılma, en yakın yoldan etkileme amacıyla sakatlanmak, **belki de süslenmek** durumundadır. Çok yönlü edebî uğraşının yarım yüzyılı gerilerde bıraktığı Hasan İzzettin Dinamo için de bu böyledir ve onun herşeyden önce şair olan kişiliğinin, şiirinin de bu çıkış noktasından kalkarak gözlenmesi gerekir.

O, daha bir kitapta ilk toplanan şiirlerinde şöyle diyor, şiirine yükleyeceği görevi bütün açıklığıyla haykırıyordu:

Sekiz yıl şairlik yaptığım yeter
Proleter
Olmıyanlara.

70. yaş yıldönümünü kutladığımız Hasan İzzettin Dinamo. (Foto: Lütfi ÖZKÖK)

Göğsümün altındaki yara
Bundan sonra
Yalnız sizin için sızlayacak
Ey hergün ademe kucak kucak
Atılan sefalet çiçekleri.

Onun, boydan boya bu uğura adanmış olan şiiri, yalnızca dışındaki toplumsal koşullardan, Nâzım gibi insanı sosyalizm davası yolunda şiir üretmeye sürükleyen bir devin çağdaşı olmaktan dolayı yüklenmiyordu bu sorumluluğu. Çocukluğu çileler içinde geçmiş, babasının Sarıkamış'ta ölüm'ünün ardından onyedi yaşına kadarki hayat kesitini öksüzler yurdunda yaşamış, yatılı öğretmen okullarında okumuş, sefaleti, baskıyı çocukluğundan başlayarak yaşamış bir insan olmasının, yani kişiliğinin çoktan beri mücadele içinde yoğrulmuş olmasının da payı vardır bunda. İşte bu kişiliği gereği emekten yana bir seçme yapmış olması, burjuvazinin hışmını erkenden üzerinde toplamasını getirir. Tren adlı şiirinde, Sivas-Erzurum demiryolunun yapımında çalışan askerleri anlattığı için dört yıl (1935-39) hapse mahkûm olur. Şiirlerinin, zulmün her türlüsüne göğüs geren, acılar içinde yazılan şiirlerinin asıl macerası da böyle başlar. Dergilere girebilen kalır, geri kalanı her fırsatta yok edilir. Haklı olarak okurlarına şöyle seslenir:

Yirmi birinci yüzyılın insanı
Komadılar, okuyamadı beni çağım.
Bundan sonra yaşarsam, şiirlerimi
Sana söyleyeceğim, sana yazacağım.

Aslında bu sözlerde ne çağından utanç, ne de kaçış vardır. Şiirin özgürlüğüne el konulmasına karşı, şairin tükenmeyen direncinin ta kendisidir bu, insanın yaratıcı gücüne zincir vurmanın boşunalığı, insanın baskılardan yılmayışına duyulan inanç vardır. Özgürlük Türküsü şiirinde, bu inanç,

Devamı s. 7, sütun 4'de

Türkiye Yazarlar Sendikası, ülkemizde anti-faşist mücadele geleneğinin yaratıcılarından Hasan İzzettin Dinamo'nun 70. yaş yıldönümünü 24 Aralık 1979 günü Harbiye Şehir Tiyatrosu'nda saat 17.30'da bir toplantıyla kutluyor.

Hasan İzzettin Dinamo, 1909'da Akçaabat'ın Ahanda köyünde doğdu. Çocukluğu sıkıntılar içinde geçti. Babasının Sarıkamış cephesinde ölümü üzerine, çocukluğunun 17 yaşına kadarki dönemini öksüzler yurdunda geçirdi. İlk şiirini burada ve 14 yaşındayken yazdı. Basılan ilk şiiri ise 1925'te Giresun'da çıkan izler dergisinde yer aldı.

Şairin 50 yılı aşkın sanat geçmişi var. Kutsal İsyan, Kutsal Barış gibi kitle romanlarını edebiyatımıza kazandıran Dinamo, şiirle birlikte değişik türlerde eserler verdi, yazılar yazdı. Genç kuşak edebiyatımızın temsilcilerine yazılarıyla cesaret verdi, onları etkiledi.

Hayatı anti-faşist mücadelede şiiri ve eylemiyle geçen örnek bir insan olan Dinamo, baskıların arttığı her dönemde gericiliğin boy hedeflerinden biri oldu. Dinamo, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde kazandığı saygın kişiliğiyle haklı bir saygı ve sevgi toplamıştır.

SPOR

Barış Yarışı

Barış Yarışı Prag'da başlarken.

Bisiklet sporunun dünyanın en ağır sporlarının başında geldiği bilinir. Gerçekten de bisiklet yarışçılığı, bedensel sağlık, irade gücü ve düzenli çalışmanın en yüksek ve en güçlü bir bileşimi ile başarılabilecek bir iştir.

Sosyalist ülkelerde bisiklet sporu her geçen gün daha çok ilgi toplamakta ve bu dalla ilgilenenlerin sayısı artmaktadır. Özellikle takım yarışlarında Sovyet ve diğer sosyalist ülkelerden sporcuların üstün başarısı sporun diğer alanlarında olduğu gibi, bisiklet dalında da yürütülen planlı-programlı çalışmanın ürünüdür.

Spor karşılaşmalarının aynı zamanda değişik ülkeler arasında işbirliği ve barışçı ilişkilerin geliştirilmesine hizmet ettiği bilinmektedir. Bisiklet dalında ise «Barış Yarışı» adını taşıyan bir yarışma vardır ki bu yarış barışla sporun kaynaşmasının canlı bir örneğidir.

«Barış Yarışı» ilk kez Mayıs 1948'de düzenlendi. O zamanlar yalnızca Prag ve Varşova arasında gerçekleştirilen bu yarışın düzenleyicileri Çekoslovak günlük Rude Pravo gazetesi ile Polonya'nın Trybuna Ludu gazetesi idi. Düzenleyiciler, bu bisiklet yarışının uluslar arasında barış ve dostluğun geliştirilmesine hizmet etmesini öngörmekteydiler. Yarışın 5. yılında Demokratik Alman Cumhuriyeti yayın organı Neues Deutschland'ın da düzenleyiciler arasında yer almasıyla yarış alanına Berlin de dahil oldu.

1954'de Barış Yarışı, Uluslararası Bisiklet Birliği tarafından resmen kabul edildi ve uluslararası karşılaşmalar takviminde yer almaya başladı.

1980 Mayıs'ında 33. kez yapılacak yarışın en az dünya futbol şampiyonaları kadar ilgi uyandırdığını söylemek mümkün. Geçtiğimiz yarışlarda onlarca ülkeden 3 bini aşkın bisikletçinin yarıştığı «Barış Yarışı»nda derece almak büyük önem taşıyor. Barış Yarışı'na katılan bisikletçiler için Picasso'nun barış güvercinini taşıyan sarı mayoyu giyebilmenin her şeyin üstünde bir değeri var. Çünkü barışa biçilecek paha yok!

Bisikletçiler geçtikleri küçük köylerde de barış ve dostluk yazıları ile karşılanıyorlar.

Sovyetler'de spor politikası

Sovyetler Birliği'nde kitle sporunun geliştirilmesi her yönüyle güvence altındadır. Devrim öncesi yalnızca 50 bin kadar insanın sporla ilgilendiği ülkede bugün spor yapanların sayısı 55 milyonu aşmaktadır. Bedensel eğitimin ve sporun geliştirilmesi devlet tarafından ele alınmıştır. Yalnızca 1978'de devlet bütçesinden yaklaşık 13 milyar ruble sağlık korunması ve bedensel eğitime ayrılmıştır. Sovyet yurttaşlarının spor gurupların ka tılma bedeli devlet bütçesinde yer alan sosyal tüketim fonundan karşılanmaktadır.

Sovyet yurttaşlarının serbestçe kullandığı spor tesisleri arasında 3282 stadyum, 66 binden fazla cimnastik salonu, 1435 yüzme havuzu ve 600 binden fazla oyun alanı bulunmaktadır. Kent planlamalarında nüfusu 30 ilâ 50 bin arasında her yerleşme alanında bir stadyum, bir cimnastik salonu ve yüzme havuzu yaptırılması zorunlu tutulmaktadır.

Sovyet yurttaşları spor bilimleri üzerine dersleri de izleyebilmektedirler. Yüksek uzmanlık derecesine sahip 30 bin spor adamı ve 24 beden eğitimi enstitüsü, bir o kadar orta dereceli uzmanlık okulu vardır. Ayrıca diğer kurumlarda yer alan 89 beden eğitimi bölümü ve 77 öğretmen yetiştirme okulu da vardır. Yetişen uzman spor adamları yalnızca iyi bir spor eğiticisi olarak değil, aynı zamanda öğrencilerinin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimini uyumlu bir şekilde yönlendirecek nitelikte yetiştirilmektedirler.

Sovyetler Birliği'nde uluslararası spor karşılaşmalarının genişletilmesi ve güçlendirilmesi için gerekli önlemler alınmıştır. 1977'de 1065 delegasyonla Sovyet sporcuları 97 ülkede 2850 değişik spor karşılaşmasına katılmışlardır. Aynı yıl Sovyetler Birliği'ne 992 konuk spor delegasyonu gelmiştir. Bu karşılaşmalarda 35 bin kadar sporcu yer almıştır. Yine 1978'de 122 Sovyet çalıştırıcı uzun süreli anlaşmalarla 25 ülkede sporcu eğitmektedirler.

Sovyetler Birliği uluslararası ilişkileri açısından dünyada ilk sırayı almaktadır. Yalnızca uzun süreli işbirliği anlaşmaları açısından Sovyet Spor Komitesi 48 ülkeyle işbirliğini gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Toplam olarak Sovyetler Birliği'nin beş kıtada 100'den fazla ülkeyle ilişkileri vardır.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından Olimpiyatlara kabul edilişinden bir yıl sonra 1952'de Helsinki'de 15. Olimpiyat Oyunlarına katılan Sovyetler Birliği, o günden bu yana, Olimpiyatlarda üstün başarısını sürdürmektedir. Kış ve Yaz Oyunlarında çeşitli dallarda yarışmalara katılan Sovyet sporcuları bugüne kadar 309'u altın olmak üzere 801 madalya kazanmışlardır. Sovyet sporcularının bu başarısı kuşkusuz raslantı değil, sosyalist devletin spor politikasının ürünüdür.

Gerçek Sahibi: Ali Kar, - Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 28 27 41 Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

Faşist MHP

Baştarafı s. 1'de

● Dört tabanca, yirmi bomba, bine yakın mermi, fitil, çeşitli mühürler.

Faşistlerin yeni hedefinin İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın olduğu anlaşılıyor. Apaydın'ı öldürmek için her türlü hazırlık yapılmış, katilin kendisini tanıması için fotoğrafı temin edilmiş, adresi, eve giriş, çıkış saatleri belirlenmiş. Sadece katile «bugün!» emri verilecek ve demokrasinin önde gelen savunucularından biri de ortadan kaldırılmış olacak.

Faşist cinayet örgütünün pervasızlığının ölçüsünü gösteren bir olay da Gültepe'de ortaya çıktı. Yakaladıkları bir faşisti götürürlerken Pol-Bir üyesi Halil Atalan arkadan yaklaşarak polislere ateş açmış ve ikisini de öldürdüğünü sanarak yerdeki mermi kovanlarını toplamış, polislerin silahlarını almış ve kaçmıştır. Aynı polis daha sonra 'anarşistler arkadaşlarımızı vurdu' biçiminde telsiz anonsu yapmıştır. Ancak polislerden birinin ölmemesi ve verdiği ifadeyle katil Pol-Bir'liyi teşhis etmesi sonucunda bu faşist katil de yakalanmıştır.

Faşist saldırganlığı tamamlayan dördüncü olay Ankara'da Gümrük ve Tekel Bakanlığında uygulandı. 2. MC döneminde olduğu gibi, Gümrük ve Tekel Bakanlığı kadroları örtülü MC döneminde yine Milliyetçi Hareket Partisine verilmiş durumda, bunun sür'atle uygulanması için Bakanlıktaki faşist olmayan memurların yıldırılıp, kaçırtılması gerekiyor. İşte bu hesapla kırkı aşkın faşist, Gümrük Bakanlığını basarak memurları dövmüştür. Başkentte bir Bakanlık binasında uzun süre terör estiren faşistler, her zamanki gibi gene toz olmayı becerdiler.

Bu yazı kaleme alındığı sırada böylesine yoğun olaylarla geçen hafta henüz sona ermemişti. Belki de birkaç olay daha eklenebilir bu zincire. Bütün bu cinayetlerin ardarda sıralanması, kimilerinin iddia ettiği gibi sadece gerici iktidarın baskıcı önlemler getirmesini kolaylaştırma hedefini gütmüyor. Bunun çok ötesinde bir iktidar stratejisinin günün olanaklarıyla hızlandırılmasının adımlarını teşkil ediyor.

Tüm bu planların oluşturulduğu MHP merkezi ise yalan ve riyakârlıkla kanlı ellerini gizleyebileceğini sanıyor. Hemen her gün içindeki pislik yüzüne vurmuş liderinden, diğer şeflerine kadar kardeşlikten, barıştan dem vuranlar kimseyi aldatamıyorlar. Onlar Nürmberg mahkemesini, Mussolini'nin sonunu unutmuş görünüyorlar. Ama hatırladıkları zaman gelecektir.

Yeni zam

Baştarafı s. 1'de

dir. Hükümete IMF'nin dayattığı bu politikanın sonuçları halkın temel ihtiyaçlarını karşılayan bazı KİT ürünlerinde de kendini gösterecektir. Yakında Sümerbank başta olmak üzere birçok KİT ürününe yüzde yüzü aşan oranlarda zam yapılması beklenmektedir.

Enflasyonu durdurma vaadiyle seçim alanlarında boy gösteren Demirel şimdi enflasyonu durdurmak için zamdan medet umuyor. Bu yolla halkın cebinden sızdırılan paraları tekelcilerin ve aracı-tefeci takımının ceplerine aktarmaya hazırlanıyor. Petrol fiyatlarındaki yeni artışların ve İMF'nin dayattığı yeni devalüasyonların böylece emekçi kitlelerin hayat düzeyine saldırıyı ekonomik siyasetinin temeli saydığını açıkça ortaya koyuyor.

«Anarşiyi önleme» bahanesiyle halkın demokratik hak ve özgürlüklerine saldırıya geçen azınlık hükümetinin ekonomi siyaseti demokrasi düşmanlığıyla tam bir uyum içindedir. Demokrasiye saldırı ile halkın hayat düzeyine saldırı elele yürütülmektedir. Ama bir avuç haramzede sömürücünün daha çok soygun taleplerini karşılamak için halkın üzerine yürüyor.

Ayda 3300 lira asgari ücretle yaşamaya zorlanan bir işçi ailesine yeni yetinin kilosunu 250 liradan, yedirenlerle en temel demokratik hak ve özgürlükleri işçiler, tüm emekçilere çok görenler aynı çevreler ve kişilerdir. Anarşiyi ve enflasyonu önlemeyi sözümona hedef alan azınlık AP hükümeti de bu bir avuç azınlığın hükümetidir. Yeni hükümetin faşistleri, zam hazırlıkları ve özel sektöre sunulan yeni imkânlar bunu bir kere daha apaçık gözler önüne seriyor!

Sıkıyönetime Evet Mantığı

Baştarafı s. 1'de

ğil, tam tersi, terörcülerin aktif desteğinde gerici ve faşist işbirlikçisi bir azınlık hükümetinin başa geçmesi sağlanmadı mı?

Ecevit kendi «yansız» hükümetinin sıkıyönetimle de yapamadığını, yapmadığını, şimdi yanlı hükümete rağmen sıkıyönetimden beklemektedir. Hem de son bir buçuk ayda terörün ve anarşinin bakanlık koridorlarından askeri hapisanelere, sokaklara dek bunca azdığını adeta görmezlikten gelerek böyle bir umuda kapılmaktadır.

Ne var ki, umudun ne denli kof ve safsatadan ibaret olduğu Genel Başkanın kendi partisi içinde dahi öylesine apaçık görülmüştür ki, gurup oylamasında çekimser kalanlardan gayri altmış milletvekili sıkıyönetime düpedüz hayır demiş, Mecliste ise KERHEN oy vermiştir!

Gerçek'le Dayanışma Gecesi

Baştarafı s. 1'de

ların sosyalizm güçlerini yıldıramayacağını vurguladı.

Gecede şiirler okundu, St. Gallen işçi korosu devrimci türküler ve marşlar söyledi. DDKD'li halk ozanı Temeli de Türkçe ve Kürtçe türkülerle geceye katıldı. Coşkulu geçen gecede yurttaşlar Gerçek'le dayanışmalarını dile getirdiler.

İTİDF Başkanı ve Gerçek İsviçre temsilcisi Fethi Yıldız diğer çalışmalara ilişkin şu bilgileri verdi:

«9 Aralık'ta Baselde Yunanistan Komünist Partisinin 61. kuruluş yıldönümü toplantısı yapıldı. Toplantıya bizimle birlikte kardeş İspanyol, İtalyan, Şili Komünist Partileri ile İsviçre Emek Partisi temsilcileri katıldılar. Konuşmamızda emperyalizmin Türkiye ve Yunanistan halklarını birbirine düşman etmek üzere giriştikleri oyunları ve bu oyunların Türkiye ve Yunanistan işçi sınıfı sosyalistleri tarafından bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bozulacağını vurguladık, Kıbrıs sorununa ilişkin görüşlerimizi dile getirdik. Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs halkları arasında dostluğun geliştirilmesi dileğimizi tekrarladık.

13 Aralık'ta İsviçre Emek Partisi'nin Yabancı Sorunları ve Demokratik Haklar konulu toplantısına katıldık. Bu toplantıda da İspanyol, Şili, İtalyan, Portekiz Komünist Partilerinden temsilciler bulundu. İsviçre'de yabancıların ekonomik ve sosyal haklarını konu alan toplantıda tüm konuşmacılar, yabancılara oy hakkının tanınması, yabancılar üzerindeki baskılara son verilmesini istediler. Bu güçbirliğinde yeralmanın Türkiye'li işçi sınıfı sosyalistleri için enternasyonalist ve sınıfsal bir görev olduğunu belirttiğimiz toplantıda, konuyla ilgili bir komite oluşturulması ve sorunun İsviçre Emek Partisi milletvekilleri aracılığıyla Parlamento'ya ulaştırılması kararlaştırıldı. Aralık ayı sonlarında Bernde kardeş partilerle birlikte tekrar bir araya gelerek bu konuları tartışacağız.

Öte yandan 1 Mayıs hazırlıklarımız da sürmektedir. İsviçre Emek Partisi, kardeş Komünist partiler ile İsviçre İlerici Örgütleri, Otonom Sosyalist Parti'nin ve bizim yeraldığımız komitenin çalışmaları önümüzdeki günlerde sürecek.»

«Halkımız

Baştarafı s. 1'de

Halkımızın sıkıyönetim istediğini bilmiyoruz ama, polisten bezdiği, polisin kendisini koruyamayacağı kanaatinde olduğu doğrudur. Sıkıyönetimin polise göre baskının biraz daha artması demek olduğu da bilinmektedir. Bilinen bir başka şey daha vardır: Halkımız yağmurdan kaçarken doluya tutulmamak için her zaman duyarlı olmuştur!

O halde Ecevit, halkımızın isteğine destek olmak için değil, kendi yanlış bakış açısının gereği olarak sıkıyönetimin uzatılmasını istemektedir. Kaldı ki, Ecevit'in halkımızın isteklerine değer verdiğini gösteren herhangi bir belirtisine de bugüne kadar rastlanmış değildir. Ama tersine, yani Ecevit'in, halkımızın isteklerine ters davranışları, uygulamaları ve düşüncelerine çok rastlanmıştır. Rastlayan da halkın kendisidir. Halkımız bunu 14 Ekim seçimlerinde de, Ecevit'in anlayacağı bir dille, yani, oy cetvelleriyle kanıtlamıştır.

Kendi şaşılığını halkımıza maleden Ecevit, ayrıca bunun adını, yapay bir yakıştırma ile de «halkçılık» diye koymaktadır.

Halkımız ise Ecevit'in politikasına «tekelcilik» adını takmaktadır.

Devrimci Öğretmen

Baştarafı s. 5'de

çıkışsızlığa âlet olmaktır.

Hele hele biz öğretmenleri, en yakın müttefiklerimizden ayrı düşüren, onların değil eyleme ortak olma, bizim eylemimizi dahi manevi olarak destekleyeceklerini açıklamadıkları bir noktaya getirerek [illegible] yanlıştır.

Faşizme ve gericiliğe karşı, siyasal iktidara karşı demokratik kitle eylemleri yapılacaktır. Ama bu demokratik güçleri kapsamlı bir şekilde harekete geçirebilecek tarzda, programlı ve sistemli bir şekilde olacaktır. Dağınık ve kendi başına buyruk [illegible]

TRT 12 Mart günlerine

Baştarafı s. 1'de

haberciliği bırakıp tuzu kurulara ihbar ve imalarda bulunuyordu. TRT'nin dili de birdenbire değişiyor ve bilhassa seçildiği belli olan terimlerle 12 Martvari çağrışımlar yapılmak isteniyordu. Faşistlerin Gümrük ve Tekel Bakanlığını basma olayıyla ilgili haberde ise, Bakanın olayları tersyüz eden beyanı sanki gerçekmiş gibi görüntüleriyle birlikte dakikalarca verildikten sonra, Sıkıyönetiminin olayları sağcıların başlattığına ilişkin açıklaması bir cümleyle geçiştiriliyordu.

Önümüzdeki günlerde bu örneklerin çoğalacağı bellidir. Zaten daha Genel Müdür değişmeden önce bile, örneğin bir Demir-Çelik programı Demirel hükümeti kurar kurmaz yayından kaldırıldı. Hem de önce ertelendiği söylenip, sonra da hiç bir açıklama dahi yapmadan kaldırılmıştı bu program yayından.

TRT, MC borazanlığına soyunmuştur. Şimdiden görülen odur ki, Musa Paşa'nın 12 Mart TRT'sini hiç de aratmayacak bir TRT bekliyor bizi, önümüzdeki günlerde 3. MC, TRT'nin özerkliğini katleden «12 Mart hukuku»na uygun bir TRT yaratma çabasıdır.

Türk

Baştarafı s. 3'de

supların değil ama, Demirel'in güvenliği gerçekten kalmamış demektir. Emperyalizmin rahat uyuyamadığı, ABD'nin, hem de «süngü zoruyla» çıkarıldığı bir ülkede Demirel'in elçileri güvenlik içinde olamıyacakları için, yine kendi ifadelerine göre «nice uykusuz gecelerden» sonra, bir gece yarısı güvenliğe kavuştular!

Devlet radyolarından Kürt ulusal hareketini «ayrılıkçı etnik guruplar» diye niteliyerek Humeyni'ye yaranabileceğini sanan Türk hükümetleri, kendilerinden uzaklaşan dostlukların halkımıza yöneldiğini görünce şaşırıp kalmaktadırlar. Mantık tamı tamına budur. Kim halkımızın dostu olduğunu belirtirse o Demirel'in ve burjuvazinin düşmanıdır. Halkımızın baş düşmanlarının Demirel'e ve burjuvazimize dost olduğu gibi...

141 ve 142

Baştarafı s. 1'de

ması» gerektiği yolunda bir neden gösteriyor.

Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun ilk toplantısında konu ele alınacak. Muhtemel sonuç 141 ve 142. maddelerin sıkıyönetim kapsamında kabul edilmesi olacaktır.

Doğrudan doğruya tekelci burjuvaziden kaynaklanan faşist terörü bahane ederek işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesini daha ağır baskılar atlına almak istendiği açık seçik görülmektedir. Gerek gerici burjuva basınının çabaları gerekse de iktidarın hazırlıkları bu yoldadır. İşçi sınıfının düşüncesini yaymasını ve örgütlenmesini engelleyen 141 ve 142. [illegible]

Dadağ

Baştarafı s. 8'de

meyecek. Bazan kravat gibi efften, püften şeyler veriliyor.

İşyeri temsilcileri nasıl seçiliyor?

İşyeri temsilcilerini işçiler olarak bizler seçemiyoruz. Sendika istediği kişileri temsilciliğe getiriyor. Temsilciler patronun ve sendikanın işine gelmezse değiştirebiliyor.

Patronlar DİSK girer diye korku içindeler. Korkuları bir kanser gibi kemiriyor onları.

Yeni tehditleri de **toplu işten çıkarma.** Kış aylarında işçilerin çoğunu işten atacağını söylüyor patron. Bu tehditten işçilerin mücadele gücünü kıracağını sanıyor, ama yanılıyor, yiğit Arafa ve Dadağ'lı işçiler bu palavralara pabuç bırakmayacaklar. İşverenler işletmeleri kış aylarında kapatamazlar. Çünkü kömür fiyatları kış aylarında daha çok artıyor, patronların kârları da tabiî. Bu gerçeği işçiler çok iyi biliyorlar.

Mücadele sürecek, DİSK'in sınıf ve kitle sendikacılığı bayrağı Arafa ve Dadağ'da da dalgalanacaktır.

SOL SOSYAL

Baştarafı s. 3'de

● Gerici yasa değişikliklerine karşı durmak, bu yönde kamuoyu oluşturmaya çalışmak,

● Devlet kadrolarındaki faşistleştirmeyi yakından izlemek, yoğun bir muhalefet yürütmek ve ilerici memur kıyımına karşı çıkmak,

● CHP yönetiminin onaylıyacağı ve halkımızın yararına olmayan tasarılara karşı oy kullanmak, mümkün olduğunca engel olmak,

● Hükümet kararnamelerinin niteliğini, parlamento kürsüsünden ve her yoldan, halka açıklamak,

● İnsan haklarına, emekçi özgürlüklerine karşı girişilen tertiplere karşı uyanık bir mücadele sürdürmek,

141 ve 142. maddelerin kaldırılması için mücadele vermek, siyasal çalışmayı engelliyen uygulamalara karşı mücadele vermek,

● CHP tabanında bu stratejiyi onaylıyan kesimleri şekillendirmek, aydınlatmak ve aktif mücadeleye seferber etmek,

● MHP'nin içyüzünü, kararlı ve geri durmaz bir tutumla, her araçtan yararlanarak teşhir etmek ve bu partinin kapatılması için verilen mücadeleyi parlamento içinde ve yasal prosedürün işlemesi bakımından desteklemek,

● Sosyalist ve demokratik güçlerle dayanışmayı derinleştirip güçlendirmek,

● Sol sosyal demokrat hareketin, kalıcı perspektifler çizen mücadele programını oluşturmak...

Sol sosyal demokrat kanadın bu ve benzeri hedefleri gözeten bir yönelimi, halk demokratik güçlerin sosyal ve sınıfsal temelinin kolay yoldan genişlemesi, tekel egemenliğini alaşağı eden ve siyasi gericiliğin sonunu getiren noktaya varılması açısından önemli ve zorunlu bir gelişmedir. Ayrıca bu gelişme, işçi sınıfının bilimsel sosyalist mücadelesinin önündeki süreçlerin bir parçasını oluşturmaktadır. İşçi sınıfımız, böylesi bir gelişmeyi hesaba katmaktadır.

Önlem

Baştarafı s. 1'de

sini bu konuda köşeye sıkıştırmış durumdadır. Çünkü Halk Partisinin yönetimine hakim olan sağ kanadı, iktidarları zamanında bu baskı yasalarını CHP Meclis gurubundan saklı bir şekilde Meclise getirmişti. Hatta Ecevit bu yasaların meclisten geçmesi için AP'den yardım istemiş ve olumlu cevap almıştı. Ancak CHP gurubundaki sol kanat milletvekillerinin tepkileri üzerine CHP yönetimi «önlem paketini» uyutmak zorunda kalmıştı.

Şimdi CHP yönetimi muhalefette olduğu için biraz daha demokrat görünmek istiyor, bir yandan da bu tasarılar mecliste görüşülürken MC'cilerin yapacakları değişiklik önerileriyle daha gerici ve baskıcı bir nitelik kazanır diye korkuyor. Kendi kazdığı kuyuya düşen CHP yönetiminin ne yapacağını önümüzdeki günlerde göreceğiz.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusunda ise Demirel'in Ecevit'le görüşme yapacağı ileri sürülüyor. Demirel'in ikili bir amacı var. Bunlardan biri bir CHP engellemesini önlemek, diğeri ise gösterdiği tüm «yumuşak» yaklaşımlara karşın eğer CHP'nin engellemelerini önleyemezse onu 'anarşi teşvikçisi' olarak göstermek.

Kapitalizm

Baştarafı s. 4'de

20 yıldan fazla bir zaman önce Amerikan Yüksek Mahkemesi, okullarda ırk ayırımının kaldırılmasını öngören kararı kabul etmişti. Fakat ulusal azınlıkların çocukları, bu arada zenci, yerli, Puerto Riko'lular bugün dahi gerçekte beyazların okudukları okula devam edemiyorlar.

1976 yılında Japonya Eğitim Bakanlığı, okul gereksinimlerine ayrılan ödeneklerin azaltılmasını plânlamıştı. Öğrenim alanında başlıca malî harcamalar öğrencilerin, ana ve babalarının omuzlarına yükleniyor. Japonya'da birçok okulların durumu pek fenadır. Resmi verilere göre, ilk okulların üçte ikisi kadarı ve liselerin yarısına dersaneler yetmiyor. Okullara yeteri kadar ders aracı ve laboratuvar donatımı sağlanmıyor.

1977 yılında askerî harcamalara 32 milyar 800 milyon mark ayıran Alman Federal Cumhuriyeti iktidar çevreleri, öğrenime yalnız 3 milyar 700 milyon mark ayırmışlardı. Böylece, 1976 yılına oranla eğitime 200 milyon mark daha az para ayrılmıştır. Alman Federal Cumhuriyeti öğrenim harcamaları düzeyi bakımından, Birleşmiş Milletlerin verilerine göre, Avrupa'da en son yerlerden birini alıyor.

Yunanistan'da da öğrenim sorunu pek çetin sorunlardandır. Örneğin Selânik'te 36 bin öğrenci için, gözlemlere göre, yalnız 8 bin öğrenci alabilen 200 dersane ayrılmış bulunuyor. Her dersanede 175'er çocuğun okuduğu okullar vardır.

Yığınsal burjuva okulu, emekçi ailelerin çocuklarına arka planda yer ayıran eleme makinesi rolü oynamaktadır.

Öğrenim harcamaları pek yüksek olduğundan, 1973 yılında Danmarka işçi sınıfının çocuklarının yalnız yüzde 13'ü, orta öğrenim görebilmiş. Japonya'da 15 yaşından sonra yalnız varlıklı sınıfların çocukları okumaya devam edebiliyor.

Fransa'da işçi çocukları gerçekte yüksek öğrenim göremiyor. Yüz kişiden yalnız dördü mühendis, doktor ya da başka çeşit uzman olabiliyor, 28'ine ise küçük memur rolü ayrılıyor.

(APN)

Gerçek Durum

Demirel hükümetinin kurulmasıyla gelişmelerin yeni hedeflere yöneldiği görülüyor. Yeni bir gerici şemsiye altında faşist hareket bütün örgütlü güçlerini, demokrasinin nabzına ve değerlerine çevirmiştir. Hatta o kadar ki, bu saldırılar, Ecevit'i bunca yıl tedirgin etmediği halde, şimdi korkutmaya başlayacak kadar, devlet faktöründe nitel değişmenin sınırlarını zorlamaktadır. Faşist guruplar, AP'li bakanların desteğinde bakanlık basabiliyorsa, bugün, dünden daha farklı bir noktaya gelindiğini gösterir. MHP binalarında silâh ve cephane bulduğunu açıklayan sıkıyönetime karşılık, MHP'ye hâlâ «parti» gözüyle bakılmaya devam ediliyorsa, faşist hareketin ne denli geniş bir koruyucu şemsiye altına alındığı kolayca anlaşılabilir.

Evet, saldırıların ve baskıların mantığı bir nitel değişmeyi zorlama noktasına ulaşmıştır. Demirel iktidarı, kendi varlık şartlarını tehdit eden bu gelişmelere yardımcı olmaktadır. Engel olması elbette beklenemez ama bu, sermayenin değişik siyasal güçlerinin, tümüyle aynı doğrultuda, baskının ve karanlığın koyulaştığı bir süreç doğrultusunda olduklarını gösterir. MSP gericiliğinden, AP'nin baskıcı niteliğine ve MHP'nin faşizm hedefine kadar, bütün gerici siyasal halkalar, birbirini tamamlayan ve besleyen bir düzlemde birleşmiş bulunmaktadır. Hatta bu süreç o kadar etkinleşmiştir ki, CHP'nin demokratlığını da belli bir edilgenliğe sürüklemektedir. Kısacası, demokrasiye bağlı umutlar, ilk kez yanıltıcı dayanaklardan kurtulup gerçek güçlerine yaslanmaya, yani sınıfsal temelini bulmaya başlamıştır.

Yılgınlığa, umutsuzluğa, olayların akışına kendini kaptırmaya asla mahal yoktur. Faşizm kitleler için umudun tükendiği nokta olmadığı gibi, umudu her zaman onun geliş yolu üzerine barikat olarak dikmenin olanağı vardır. Faşizm ne denli saldırır ve kısmi başarılar elde eder olsa da, bu umudu aşmayı, kendisini sonunda yok edecek dinamikleri ezmeyi başaramaz. Kapitalizmin kendine yönelik olarak yarattığı çürümüşlük, yine onun, kendine dönük silahlarla donattığı diri güçler tarafından aşılacaktır.

Dikkat edilirse, kitlelerin umut gözüyle baktığı noktalara ve değerlere saldırılmaktadır. Terör ve yıldırma girişimi, emekçilerin kendilerine ve demokrasiye olan güvenlerini yoketmeye dönüktür. Kimsenin kimseye güvenmediği, herkesin herkesten korktuğu ve özellikle de faşizmden korktuğu koşullarda, demokrasi güçlerini teslim almanın bir yolu da, onların paniğe kapılmasını, umudu yitirmesini sağlamaktır. Kapitalizm kendi umutsuzluğunu kitlelere bulaştırabilirse, kendi maddi ve moral çöküntüsünü emekçi yığınların üzerine yıkabilirse, kendisi için geçici umutlar yaratabilir.

Türkiye'de hesaplar, sermaye kanadında böyle yapılıyor. Ama Türkiye'de bu hesapları önleyecek güçler de var. Fabrikalarda, kır emekçileri arasında, kentin ezilen ve yoksullaşan hoşnutsuz yığınları arasında, aydın bilincinde ve özleminde faşizmin karartamadığı bir direnç yaşamaya devam etmektedir. Şimdilik durgun bir potansiyel gibi görünen bu gücü, faşizmin teslim almasını önlemek, yine ancak bu gücün, faşizme karşı harekete geçirilmesiyle mümkün olacaktır.

Evet. Mümkün olacaktır! Yarını yaratma hakkı emekçilerin geri alınamaz bir hakkıdır.

Şiirin özgürlüğü ve DİNAMO

Baştarafı s. 6'da

göğüs dolusu bir sesle haykırılır:

Ve yeryüzünde en son tiran
Demir kazığa oturduğu zaman
Ben, son özgür şairlerinden biri batının
Ayakları altında bir kurtuluş ordusu atının
Bir demet zambak gibi atılacağım
Ve orda korkunç mutluluğumla
Belki sonrasız katılıp kalacağım.

Dinamo, şiire henüz gençliğindeyken verdikleriyle yalnızca Nâzım'ın şu sözlerdeki övgüsünü kazanmıyor, Ataç da şiirin bu kazancını teslim ediyor:

> Bunlardan Dinamo, sonra A. Kadir ve daha bir ikisi, istikbali olan ve şiir yazmanın mesuliyetini, emeğini anlamış şairler. Onları seviyorum ve sayıyorum ve güveniyorum. Onlar hem dil, hem teknik, hem muhteva bakımından Fikret'ten de ileridirler. (Nâzım)
> H.İ. Dinamo'nun çok iyi bir şair olduğundan eminim. (...) Bu adı unutmayın, pek yakında size güzel şeyler verirse hiç şaşmayın! (Ataç)

Dinamo, şiirsel yeteneğini, faşizme karşı ekmek, özgürlük, demokrasi kavgasının silâhı olmaya yöneltirken, faşizmin ülkemizde yarattığı kanlı zulüm ortamının, başka ülkelerdeki benzerliğine dikkat çektiği **Düşünmek Kahramanlığı** şiirinde, özgürlük savaşçısı sanatçıların kaderini şöyle anlatır:

Ne gül açar ne bülbül şakır
insanoğlunun karanlığında
kara çalılar büyüyen bahçesinde yoksulluğun
verir en sonu düşünmek kahramanlığı can da
Düştü Chenier'nin başı
Kolleksiyon yapanların kanlı sepetine
düşünen başlardan
Yuvarlandı yağlı kurşunlara yol verip
yüreğinden Garcia Lorca
Çiçekleri ancak yüreklerimizde açan
o ölümsüzlük denen parka.

Özgürlüğe Ağıtlar'da zulmedenin ezdiği insana karşı tavrının evrensel anlatımını bulduğumuz şu dörtlük, işkence edenin insanlık dışılığının sayfalar dolusu anlatılabilecek durumunu, alabildiğine yoğun ve derinlikli bir söyleyişle yansıtır:

Arkadyalı bir zindancı dedi ki öbür zindancıya
Şu birkaç yıl içinde, doğrusu çok güzel oldu ürün
Hayranım insanoğluna verdiğim acıya
Dediler, acı çektirmeyin de bizi öldürün.

Amacımız hiç de, şairin, «Güzel halkım,/Senden bir tek alkış beklemeden/Salt senin için ağladı durdu kırk yıl/binlerce şarkım» dizelerinde belirttiği gibi, onun binlerce şiirinden seçmeler yapmak değil. Hele onun şiirini şöyle birkaç satır içinde bütünlüklü olarak gözlemek hiç değil. Gericilerin, faşistlerin, liberal görünüşlü burjuva sanat goygoyculuğunun karalama çabalarının, bu işi başarmaya gücünün yetmeyeceğini, şimdiye kadar üstesinden gelemediği bu işin bundan sonra hiç de üstesinden gelemeyeceğini, bizzat onun şiir gücüyle göstermek, Asım Bezirci'nin belirttiği gibi, şiire, gerçek şiire saygısı olan her insanın borcudur. Kaldı ki o, romanları, şiirleri ve faşizme karşı eylemiyle, genç kuşakların, soldaki tüm aydın ve emekçilerin bilincinde yer etmiş, onların yetişmesinde payı olmuştur. Gerici kudurganlığın Dinamo'yu her fırsatta boy hedefi yapması anlamsız değildir.

Onun, bir zamanlar olduğu gibi, bugün de barış, özgürlük, ekmek ve demokrasi saflarında elden düşmeyen şiiri, dün, bugün olduğu gibi, gericiliğin suratında bir tokat gibi her okunuşta patlayacaktır. Onların korkusu da bundandır zaten.

Fabrika düdükleri gibi benim
belki keskin değil
mısralarımın sesi
Ama ben yine senin şairin olmak istiyorum
Ben, uçsuz bucaksız demokrasi.
Biliyorum, ancak senin ağaçların altında
İnsan, oh çekerek dinlenesilir.
Ancak senin sofranda biliyorum
Müzik gibi güzel yemekler yenebilir.
Ancak senin kuşların bilir barış şarkısını
Ancak senin başak renkli çocukların.
Ancak senin dost yıldızların dinlendirebilir
Yorgun dünyasını insanın.
Ancak senin samanyolu gibi
Pırıl pırıl caddelerinde
anlar insanoğlu
dünya olduğunu
dünyanın.
Ancak senin aydınlık evlerinde
Şeker gibi hülyalar kurulabilir.
Ancak senin mis kokulu ıhlamurların altında
Turnalar gözünden vurulabilir.
....
Geleceksin
Yeryüzünü örten
İpekli elbiseler gibi.
Geleceksin, Amasya'da
Kiloluk elmalar yetiştiren
Mutlu bahçeler gibi.
Geleceksin
tankları
çelik ayaklarının altında
kibrit kutusu gibi ezerek.
Geleceksin
Hitler'in tereyağından döktüğü
kırkikilik topları
«Paris duvarı» dibinde kurşuna dizerek.
(1941)

Ve, romanlarıyla olduğu gibi, şiirleriyle de Hasan İzzettin Dinamo, faşistlerin, faşist yardakçılarının yüzüne yüzüne konuşmaya devam edecek. Onların yürek ağrıları da bundandır.

Karakışa girerken ne mazot ne de kömür var

Mazot yokluğu had safhada

Zaten seferlerini hınca hınç dolu sürdüren şehir içi vapurları, bundan sonra önemli bir bölümüne ulaşım hizmeti götürmekten büsbütün yoksun olacak. Yolcular, işlerine yetişmek için çaresizlik içinde kıvranıyor, kalkan ilk vapura doluşmaya çalışıyorlar. İçeri girebilirlerse tabii..

- **20 dakikada bir yapılan ve yetersizliği nedeniyle hıncahınç yolcu taşıyan şehir hattı vapurlarında işe gidip gelmek bile mesele oldu.**
- **Mazot yokluğu ulaşımı güçleştirirken, yakıt yokluğunu da birlikte getiriyor ve İstanbullular karakış karşısında kara kara düşünüyor.**

Mazot yokluğunun gitgide derinleşmesi sonucu, İstanbul şehir hatlarındaki vapur seferleri azaltılıyor. Daha önce 20 dakikada bir yapılan vapur seferleri dahi yurttaşların işe gidiş-geliş saatlerinde yetmiyorken, seferlerin yarı yarıya azalmasından sonra şehir içi deniz ulaşımı büsbütün çıkmaza girdi. Yolcular, iskelelerde kuyrukta, kırk dakika sonra kalkacak vapura girebilmek için bütün güçlerini harcıyor, daha sonra da işyerlerine yetişmek için koşuyorlar.

Mazot yokluğu kara ulaşımını etkilemekte, dolmuş sayısı ve seferleri giderek azalmakta, bu durum, yurttaşların günlük ulaşımını, her gün biraz daha çıkmaza sokmaktadır. Özellikle işe giden yurttaşlar, saatlerce yollarda beklemekte, itiş-kakış içinde taşıtlara binmeye çalışırken işgüçlerinin önemli bir bölümünü böyle harcamaktadırlar.

Öte yandan, mazot yokluğunun yakıt yokluğuna da yol açması, karakışta yurttaşları kara kara düşündürmektedir. Şimdiden işyerlerinde ve evlerde, yakıtsızlık başgöstermiş, şiddetli soğuklar karşısında yurttaşlar ne yapacağını bilemez durumda düşmüşlerdir.

Enerji sorununu devlet eliyle çözme yönünde etkin önlemler almayan hükümetler, petrol ihtiyacının giderilmesinde de dışa bağımlılık çemberini aşmamakta, sonuç ta bu yanlış enerji politikasının acısını her an, her yerde yine halk çekmektedir.

Bilecik'te un fabrikası işçileri grevde

Bilecik Karaköy'de Katırcıoğlu Un Fabrikası işçilerinin grevi ikinci haftasında. İşçiler patronun ve jandarmanın baskılarına rağmen mücadelelerini kararlılıkla sürdürüyorlar.

İşyerinde 32 işçi çalışıyor ve işçiler sarı Tek-Gıda-İş üyesi. Sarı sendika işçilerinin 14 ay önce toplu sözleşmeden doğan haklarının uygulatılması yönünde hiçbir çaba göstermeyince, patronun yasa dışı uygulamalarından gına gelen işçiler greve gittiler.

İşyerinde 22 yıldır çalışan işçilerin dahi ücretleri asgari ücretten ödeniyor. Patron, grev öncesinde fabrikayı üç vardiyaya sokmak istemiş, bu arada yeni işçi alıyor gibi görünüp, almadığı işçilerin işlerini de eski işçilere yaptırmaya çalışmıştır. İşçiler bu uygulamaya direndiklerinde karşılarında jandarma dipçiğini bulmuşlardır. Baskılara pabuç bırakmamaları üzerine de biri temsilci olmak üzere üç arkadaşları işten atılmıştır.

Öte yandan patron, 1975'ten beri işyerinde çalışmakta olan işçileri sigortaya kaydettirmemiş, öbür işçilerin sigorta primlerini ise ödememiştir. Bu durum, Bölge Çalışma Müdürlüğünce de saptanmış ve işçilerin grev isteği yerinde görülmüştür.

İşçiler, patrona ve sarı sendikaya karşı yılmaz bir dirençle mücadele ederlerken, TSİP Bozüyük ilçe örgütü ve genç sosyalistler de işçilerle dayanışma içinde oldular. İşçiler, toplu sözleşmedeki haklarının uygulanması, yasa-dışı uygulamaların, baskı ve işten atmaların son bulması, patronun gaspettiği haklarının geri alınmasına kadar mücadelede kararlı olduklarını haykırıyorlar.

Gerçek Konuşalım

REMZİ CIĞ

«Sıfır»ları Atmak...

Son zamanlarda paraların sonundan birer sıfır kaldırmaktan söz edilmeye başlandı. Böylece bin lira yüz liraya, yüz lira on liraya, on lira da b'r liraya indirilmiş olacak. Maliye Bakanı, bir gazetecinin konuyla ilgili sorusuna ciddi ciddi «böyle bir şey düşünmüyoruz» diye cevap verdiğine göre bu görüş salt bir «gazetecilik fantezisi» olarak yorumlamak mümkün değil.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında bazı Batı Avrupa ülkelerinde bu yola başvurulduğu biliniyor. Faşizmin ve dünya savaşının yıkımını yaşayan bu ülkeler rayından çıkmış, ekonomiye yeniden işlerlik kazandırabilmek için uygulamaları pek çok tedbirlerle birlikte böylesi bir girişimi de gerçekleştirmişlerdi. Sonuçta emekçi halkın muazzam boyutlara varan sefaleti ve yıkımı bahasına kapitalist sömürüye yeniden işlerlik kazandırabilmek mümkün olabilmişti.

Şimdi Türkiye'de de aynı «çare» önerildiğine göre, sormak gerekmez mi? Paraların değersiz birer kâğıt parçaları haline gelmesinin sebebi nedir? Kimdir? 60 yıla varan Cumhuriyet dönemi boyunca hangi savaş yıkımı Türkiye ekonomisini, böylesi tedbirlere gerek duyulacak ölçüde felce uğratmıştır?

Ve yine sormak gerekmez mi? Bu dönem boyunca ülke ekonomisini hangi güçler yönetmiş, Türkiye'nin yönetimine hangi sınıf damgasını basmıştır.

Açıkça görülüyor ki, 60 yıldır ülkeyi yöneten kapitalist sınıf Türkiye'yi sonuçta harpten çıkmış bir ülke durumuna getirmiştir. Parababalarının doymak bilmeyen kâr ve kazanç hırslarının yol açtığı iflas sonuçta bizzat kapitalist sömürü düzeninin temellerini sarsacak boyutlara ulaşmıştır. Geçtiğimiz günlerde «sermaye piyasasının oluşturulması» ile ilgili seminerde burjuvazinin sadık temsilcilerinden bir öğretim üyesinin «sermaye sahiplerinin artı-değer sömürüsü dışındaki alanlara, —yani spekülatörlüğe, karaborsacılığa, istifçiliğe— yöneldikleri» yolundaki sözlerinin açık anlamı budur. Burjuvazinin açgözlülüğü, talancılığı öyle boyutlara varmıştır ki, işçi emeğinin bir bölümüne el konulması demek olan artı-değer sömürüsü, gelişen yeni kazanç mekanizmaları nedeniyle «kârlılığını» yitirmiştir.

Şimdi parababalarının bir yandan, «biz bu yangını söndürmeye talibiz» diyen örtülü MC'nin başı Demirel sayesinde, kendi lehlerine olan pek çok ekonomik karar ve düzenlemeyi gerçekleştirerek «yangından mal kaçırmayı» ihmal etmedikleri, diğer yandan da kapitalist sömürü düzenine yeniden işlerlik kazandırılması için demokrasiyi rafa kaldırma girişimlerine bel bağladıkları görülmektedir.

Ancak bilinmelidir ki, sınıf mücadeleleri tarihi kapitalist sömürü düzeninin temellerinin sarsılmasının ve giderek toplumdan bütünüyle tasfiyesinin, başka nedenleri olduğunu da yazmaktadır. Emekçi halk güçlerinin kahırlı, sabırlı mücadeleleri sonucunda varılan o konaklarda rastlanan sadece ve sadece kapitalizmin mezarıdır.

MTA'DA KREŞ AÇILDI

İlerici, demokrat, sosyalistlerin uzun uğraşlarından sonra MTA'da kreş ve gündüz bakım evi açılması sağlandı.

Konuyla ilgili açıklamada: «Toplumun yarısını teşkil eden kadınlarımızın gerçek saygınlığına ulaşmaları, ezilip sömürülmelerinin karşısına dikilmeleri, ekonomik özgürlüklerine kavuşmaları ile hızlanacaktır» denilmekte ve çocuk bakımının önemi vurgulanarak, şu düşüncelere yer verilmektedir:

«Sosyalist ülkelerde tek imtiyazlı kesim olan çocuklar, Türkiye'de yeni bir sömürü aracı oldular. Yerden mantar biter gibi biten özel kreşler en aşağı 3500-4000 lira arasında ücret almaktadırlar. Ayrıca bakım ve eğitimin yeterli olduğu söylenemez.

«Tüm bu koşullarda MTA'da hizmete açılan kreşin anlamı daha da açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Şimdilik 150 çocuk kapasiteli olan kreş sadece MTA'da çalışan annelerin 0-6 yaşları arasındaki çocuklarını kabul etmektedir. Annelerden ayda 750 lira katılım ücreti almaktadır. Sosyalistlerin öncülüğünde sürdürülen bu çaba, yeni semtlerde yeni kreşlerin açılmasıyla yaygınlaştırılmalıdır.»

FAŞİST AZGINLIK YURDUN HER KÖŞESİNDE YAYILIYOR

- **TSİP Sakarya il örgütü beşinci kez saldırıya uğradı**
- **Faşistler TSİP Dinar ilçe binasını yakmaya kalkıştı.**
- **Yozgat'ta had safhaya varan faşist saldırganlık halkı göçe zorluyor.**
- **Kırşehir'de faşistler saldırdı, ilericiler tutuklandı.**

Demirel'in 3. MC hükümetini kurmasıyla birlikte faşist saldırganlık yurdun her köşesinde en azgın noktaya gelmiştir. TRT'ye ve günlük basına yansıyan saldırılardan çok daha fazlası haber bile olamamaktadır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Sakarya il örgütü beşinci kez saldırıya uğradığı ve saldırganlar bilindiği halde, faşist çeteler hakkında hiçbir işlem yapılmamakta, saldırılara göz yumulmaktadır. Konuyla ilgili bir açıklama yapan TSİP il örgütünün basın bülteninde şöyle denilmektedir:

«Demokrasiyi ve demokratik özgürlükleri askıya alan operasyonlar, faşist terör ve cinayetlere cüret kazandırmakta, ülkemiz giderek hızla faşist diktatörlüğe sürüklenmektedir. Ekonomik bunalım dehşetle derinleştikçe, kodaman parababaları emekçi halk güçleri üzerindeki zulmü artırma yollarını aramaktadır. Ancak demokrasi mücadelesinin öncüsü işçi sınıfının 1900'lere uzanan tersane grevlerden ve 15-16 Haziran'lardan geçen onurlu bir mücadele tarihinin varlığı unutulmaktadır. Demirel'lerin, Türkeş'lerin, faşist cinayet şebekelerinin saldırıları, yoldaşlarımızın kanlarıyla sulanan özgürlük mücadelesinin kızıl meşalesini söndüremiyecektir... Saldırıların MHP ve onun yan kuruluşu ÜGD tarafından düzenlendiği her gün biraz daha açığa çıkmakta, ama yasaları uygulamakla görevli olanlar göze görünür bir işlem yapmamaktadırlar...

Öte yandan, TSİP Dinar ilçe örgütü de faşistler tarafından yakılmak istenmiştir. Yangın, çevredeki ilerici-demokratların çabalarıyla söndürülmüş, yörede faşistlere karşı güvenlik önlemlerinin alınması girişimleri ise, mülkî amirlik tarafından savsaklanmıştır.

Yozgat'ta MHP ve ÜGD'lilerin devlet himayesindeki saldırıları halkı göçe zorlamaktadır. Garajlarda, sokak ortalarında rasgele insanlar çevrilmekte, MHP ve ÜGD'ye zorla para toplanmakta, para veremiyenler ise hunharca dövülmektedir. Alevi yurttaşların yoğun olduğu mahallelere hergün saldırı düzenlenmekte, alevî-sünnî çatışması olduğu görünümü verilerek yeni bir K. Maraş katliamı için hazırlık yapılmakta ve bu açık açık söylenmektedir. Son günlerde TÜS-DER üyesi Avni Sarıaslan, TÖB-DER'li Fuat Şahin faşistlerce dövülürken, bira fabrikası sicil amiri Osman Demirel'in evi bombalandı. İl merkezinde Ziraat Teknisyenlerinin kongresini basan faşistler, 6 teknisyeni silâhla yaralamışlar, hükümet komiseri ve polisin gözleri önünde kongreye zorla el koymuşlar, şube yönetimini ellerine geçirmişlerdir. Yaralı teknisyenlerin tedavileri yapılmadığı gibi, hastaneler kendilerine rapor dahi vermemişlerdir. Yozgat'tan geçen Sivas Ankara yolu üzerinde yolcuları döven faşistler, paralarına da el koymaktadır. Saldırganlara müdahale etmek isteyen polisler ise amirleri tarafından engellenmektedir. Olaylar, Yozgat'ın tam anlamıyle faşist işgal altında bulunduğunu göstermektedir.

Kırşehir'de faşistler, sık sık memurlara, öğretmen ve öğrencilere saldırılar düzenlemekte, arkasından polisle işbirliği halinde komplolar düzenleyerek ilericileri tutuklatmaktadırlar.

Gaziantep'te Şehit Şahin Lisesi müdürü ve TÖB-DER eski şube başkanlarından Ramazan Avşar'ın silâhlı saldırıya uğramasını protesto eden öğrenciler, polis ve askerin gölgesinde sözüm ona öğretim yapmaktadırlar.

Maden ocaklarında çalışan işçiler, son derece ilkel koşullarda, iş güvenliğinden yoksun, ağır bir sömürü ve baskı altında tutuluyorlar. Patronların baskıları yanında, sendikal mücadelenin henüz yeni yeni uç vermekte oluşu nedeniyle, daha önce sarı sendika kıskacına alınmış olmaları, maden işçilerini bir de sarı sendikacılığa karşı mücadeleyle karşı karşıya bırakıyor. Ama işçi sınıfının ülke çapında kazandığı ekonomik-demokratik hakları, elbet onlar da kazanacaklar. Ne faşist saldırılar, ne de patronların komploları, onların bu mücadelesini durdurabilir.

Dadağ-Arafa işçileri patrona ve sarı sendikaya boyun eğmeyecek

- **Patron ve sarı-sendika işbirliği sonunda işten atılan işçiler DİSK'e geçme mücadelesinde arkadaşlarıyla dayanışmayı sürdürüyorlar.**
- **İşçiler MİSK'i ocaklara sokmadı.**
- **İş ve sağlık güvenliğinden yoksun, barakalarda barınan işçiler «DİSK'in bayrağını ocaklarda dalgalandıracağız» diyorlar.**

Nevşehir (Özel) : Gülşehir ilçesinin Arafa köyüne bir akşam vakti vardık. Bir arkadaşımız öğretmen Mehmet Özkan'ın evine götürdü bizleri. Kapıyı çaldığımızda bir Anadolu kadını çıktı karşımıza, işçi arkadaşımızı sorduk, «kahvede olduğunu» söyledi ve içeriye davet etti bizleri.

Hemen haber saldılar işçi arkadaşlarımıza, daha nereden ve niçin geldiğimizi anlatmaya kalmadan arkadaşlar geldiler. Gelen işçi arkadaşları bizlere tanıttılar. Bir kısım emekçi köylü, bazıları ise yeraltı maden işçisiydiler. İşçi arkadaşlardan Mustafa Özkan 7 yıllık, Kaya Demir ise 1,5 yıllık kömür işçisiydiler, işten atılmışlardı, kıdem tazminatları ödenmemişti. Bir kalemde kömür işletmesi patronu tarafından sinek kovarcasına işten atılmışlardı. Suçları sınıf bilincine varmaları, sarı sendika ve patron işbirliğini kırmaya çabalamaları ve işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü DİSK'e bağlı Dev-Maden-Sen'de örgütlenme çalışmaları yürütmeleriydi.

Yapılan çalışmalar daha başlangıç aşamasında iken aralarından birkaç işçiyi satın almıştı patronlar, üç beş kuruşluk çıkarları için satılanlar, arkadaşlarını işverene gammazladılar. İlk elden üç işçi, Mustafa Özkan, Kaya Demir ve Ali Ünal atıldılar işten. Ama dirençleri kırılmamıştı, uğraşılarını sürdürüyorlar.

İşinden olan arkadaşlara soruyoruz.

İşten atılınca ne yaptınız?

Ankara'ya gittik, Çalışma Bakanlığına başvurduk. Çalışma koşullarının çok ağır olduğunu, iş güvenliğinin olmadığını bildirdik. Bizi Çalışma ve Sağlık Bakanlıklarının ortaklaşa oluşturdukları, işçi isteklerini değerlendirme masası şefliğine gönderdiler. Şeflik, Arafa ve Dadağ köylerinde bulunan kömür işletmelerine müfettişler gönderdi. Müfettişler ocakların kapatılması için rapor verdiler. Ama aradan geçen 2 ayı aşkın zamana rağmen herhangi bir işlem yapılmadı, yapılacağını da sanmıyoruz. Çünkü bu düzen paranın padişahlığının ve sömürüsünün sürmesini istiyor.

Arkadaşlar, maden işçiliği insan sağlığını çok etkiler. İş güvenliği ve işçi sağlığı için önlemler var mı? Ocakların durumu nasıl?

Dadağ işletmesinde ocak derinliği 330 metre, meyil yüzde 40, çalışma yüzeyi 600 metre; Arafa işletmesinde ocak derinliği 250 metre, meyil fazla. Dadağ'da günde 90 ton, Arafa'da ise 60 ton üretim yapılıyor. İş güvenliğimiz, iş emniyeti yok, iş kazalarına karşı işveren önlem almıyor. 1972 yılında grizu patlaması oldu, bir arkadaşımız yaralandı, bir arkadaşımızın beline tavan taşı düştü, beli zedelendi. Sosyal sigortalarda tedavi gördü, sigortalı olmasına rağmen tedavi giderlerini işçi arkadaşımız cebinden ödedi. Sık sık tavan taşı düşer. İrfan İnce isimli arkadaşımıza tavan taşı düştü, İrfan İnce sakat kaldı.

Sosyal Sigortadan yeterince yararlanabiliyor musunuz?

Sosyal Sigortalar Kurumundan yararlanamıyoruz. Hastalandığımızda işveren bizlere vizite kağıdı vermiyor, despot ve keyfi davranıyor. «Gidin istediğiniz yere şikayet edin» diye tehditler savuruyor. Durumu sendikamız baş temsilcisi Kâmil Karakaya'ya iletiyoruz, ilgilenmiyor bile.

Mustafa Özkan ve Kaya Demir arkadaşlar, tazminat almak için yasal yollara başvurdunuzmu?

Mahkemeye başvurduk, davamız Gülşehir, İş Mahkemesinde devam ediyor. Bizleri savunacak avukat bulamadık. Çevrede CHP'li ve ilerici bilenen avukatlarla görüştük, hiçbirisi davayı almadı. Çünki seçim yatırımı yapıyorlar, patronu ve sarı sendikayı karşılarına almak istemiyorlar. Dürüst bir avukata hemen ihtiyacımız var.

İşyerinde hangi sendika var? Sendikanızdan memnun musunuz?

İç Anadolu Bölgesi Maden İşçileri Sendikası var. Türk-İş'e bağlı. 2 yıl önce üye olduk. 1.1.1979 tarihinden geçerli olmak üzere toplu iş sözleşmesi yaptı. Ücretlerimize birinci yıl 60 TL., ikinci yıl 50 TL. seyyaner zam aldık. Şeker ve Kurban bayramlarında 15 günlük ücret tutarında iki ikramiye alıyoruz. Sözleşmenin 39. maddesine göre işverenin kendi isteğine bırakılan prim uygulaması var. İşveren isterse verecek, istemezse ver-

Devamı s. 7, sütun 4'de

Kilimli'de faşistler her gün işçilere saldırıyor

- **Faşistler bir işçiyi asmaya kalkıştılar.**
- **İşçiler 150 imzalı bir duyuruyla demokrasi güçlerini birliğe çağırdılar.**

Demirel'in kurduğu 3. MC hükümetiyle birlikte hız alan faşistler, yurdun her bölgesinde saldırılarını azgınca sürdürüyorlar. Zonguldak Kilimli ve Bölüm'de maden işçilerine yönelik saldırılar ise had safhaya varmıştır. Sokak ortasında adam asmaya kalkan faşist canilere, hiç bir güvenlik görevlisi «sen ne yapıyorsun?» dememektedir. İşçiler, TSİP'li sosyalistlerle birlikte 150 imzalı bir duyuruyla olayları kamuoyuna duyurmuşlardır. Duyuru şöyledir:

«Son günlerde, Türkiye genelinde olduğu gibi, Zonguldakta da özellikle Kilimli bölümünde biz maden işçilerine saldırılmaktadır. Saldırganlar, gece-gündüz, hiç bir şeyden habersiz ocaktan yorgun argın çıkan maden işçilerine tek buldukları zaman sopa, zincir, ne buluyorlarsa vuruyorlar. Vurduktan sonra da «Burada bundan sonra bizim dediğimiz olacak», «Yaşasın başbuğ», «Bölüm Ülkücülerin kâbesidir» vb. şeyler söylemektedirler.

Son bir ay içerisinde, buna benzer 10 olay olmuş, daha önce de kâtip Kemal Deniz, silahla alçakça öldürülmek istenmiştir. Bir müddet sonra, yine bir arkadaşımız, saldırganların asmak üzere oldukları bir anda Kilimli bölümünde bir bakkal ve birkaç kişinin yardımıyla kurtulmuştur.

Bu olanlara rağmen yine de sabrediyoruz. Ama sabrımız taşmak üzeredir. İşin yorgunluğundan sonra hamama, camiye, yemekhaneye, yatmaya giderken işçi arkadaşlarımızı döven faşistlere karşı suskun duranları ise protesto ediyoruz.

Ve tüm halkımıza ve maden işçisi arkadaşlarımıza sesleniyoruz.

KİLİMLİ'DE VE BÖLÜM'DE, KOZLU'DA saldırıların yapıldığı diğer bölgelerde, FAŞİST SALDIRILARA KARŞI BİRLEŞELİM.

Faşist saldırılar karşısında yılgınlığa yer yok.

İşçi pavyonlarını ele geçirmek isteyen faşistleri pavyonlara sokmayalım.

Pavyonlarda, işçilerden başka kimseyi yatırmayalım.

Ve ilgililere bir kez daha sesleniyoruz. İş yerlerinde can güvenliğimiz olmadığı gibi, sokakta da can güvenliğimiz yok. Olanları protesto ediyor, görevlileri görevlerine çağırıyoruz.

FAŞİZME GEÇİT YOK!

Kilimli-Bölüm'de çalışan 150 maden işçisi

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

